

**ΥΠΟΕΡΓΟ: ΥΠΟΕΡΓΟ 3 «ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ 2022-2023»**

**της Πράξης «ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ 2022-2023
(Β'ΦΑΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ)»
κωδ. ΟΠΣ 5176668**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**«ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΑ): ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ,
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑ»**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Κωδικός εκπαιδευτικού υλικού:

Κωδικός Πιστοποίησης προγράμματος: 836

**ΥΠΟΕΡΓΟ: ΥΠΟΕΡΓΟ 3 «ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ 2022-2023»**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**«ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΑ): ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ,
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑ»**

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέλη Ομάδας

Συντονίστρια: Γεωργία-Ελένη Ντίνου

Συγγραφείς: Διονύσιος Γρουζής
Δημήτριος Ιακωβίδης
Μαρία Γιαννοπούλου

Αξιολογητές: Άννα Κανακάκη
Σοφία Πουρνάρα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	5
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Θεσμικό Πλαίσιο ΕΠΑ – Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του Πλαίσιο Σχεδιασμού Παρακολούθησης και Υλοποίηση του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΠΑ)	8
Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Θεσμικό Πλαίσιο ΕΠΑ	8
α. Αναγκαιότητα διαμόρφωσης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).....	8
β. Θεσμικό πλαίσιο	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Πλαίσιο σχεδιασμού κατάρτισης και παρακολούθησης του ΕΠΑ Σχεδιασμός του ΕΠΑ - Εμπλεκόμενοι φορείς.....	22
α. Αρμόδια όργανα.....	22
β. Αναπτυξιακοί Στόχοι (Η αναφορά γίνεται στην χρονική στιγμή κατάρτισης του ΕΠΑ 2021-2025).....	22
γ. Διαδικασία σχεδιασμού, παρακολούθησης και διαχείρισης του ΕΠΑ.	31
δ. Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ) του ΕΠΑ.....	34
ε. Εξειδίκευση Στόχων και Προτεραιοτήτων στα ΠΑ - Δείκτες εκροών.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Πλαίσιο σχεδιασμού κατάρτισης και παρακολούθησης των Προγραμμάτων Ανάπτυξης Εμπλεκόμενοι φορείς	39
α. Αρμόδιες αρχές και διαδικασία για την κατάρτιση και έγκριση των ΠΑ του ΕΠΑ	39
β. Η βασική δομή ενός ΠΑ (ΥΑ 95189/ 14.9.2020 (Β'3961)	40
γ. Εμπλεκόμενοι φορείς (Υπηρεσίες Διαχείρισης, Δικαιούχοι, λοιποί φορείς).....	42
δ. ΕΠΑ και ΠΔΕ – διάκριση ρόλων, διαδικασιών.....	42
ε. Παρακολούθηση - Αξιολόγηση - Αναθεώρηση ΠΑ.....	43
Σύνοψη Ενότητας 1.....	44
Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 1.....	45
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Ενεργοποίηση Προγράμματος - Υποβολή Προτάσεων και Ένταξη Πράξεων σε Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ).55	55
Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ενεργοποίηση Προγράμματος και Πρόσκλησης / Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης.....	57
α. Σκοπός και Δομή Πρόσκλησης / Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης.....	57
β. Κρίσιμα σημεία πρόσκλησης.....	59

γ. Μέθοδοι αξιολόγησης προτάσεων & Οδηγός Αξιολόγησης Προτάσεων-Κριτήρια Ένταξης Πράξεων	62
δ. Ανταπόκριση σε Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων	65
ε. Ανταπόκριση σε προσκλήσεις για έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Υποβολή Προτάσεων και Ένταξη Πράξεων σε ΠΑ.....	67
α. Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) : κατάρτιση και υποβολή : Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ	67
β. Αξιολόγηση Προτάσεων από Υπηρεσία Διαχείρισης και Έκδοση Απόφασης Ένταξης σε ΠΑ - Δημοσιότητα.....	68
γ. Ένταξη έργου στο ΠΔΕ.....	74
δ. Φάκελος έργου	75
ε. Μεταφερόμενα έργα ΠΔΕ για την πρώτη προγραμματική περίοδο ή πράξη phasing	76
Σύνοψη Ενότητας 2.....	78
Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 2.....	79
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΈΛΕΓΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ	102
Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Παρακολούθηση Πράξεων	104
α. Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργου – διαδικασίες και πρότυπα.....	104
β. Χρηματοδότηση πράξης.....	111
γ. Τροποποίηση πράξης.....	112
δ. Ανάκληση πράξης	116
ε. Ολοκλήρωση πράξης.....	117
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΈΛΕΓΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	120
α. Όργανα ελέγχου και διαδικασίες ελέγχου του ΕΠΑ.....	120
β. Εκθέσεις Ελέγχων	122
γ. Συνέπειες των ελέγχων	123
Σύνοψη Ενότητας 3.....	123
Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 3.....	125
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	135
Πηγές.....	135
Πρότυπα – Υποδείγματα	136
Ευρετήριο Όρων	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΔΕ ΤΗΝ 31.12.2018 - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2018.	11
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΑΝΕΡΓΙΑ, ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΕΠ, ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ.....	24
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ.....	26
ΕΙΚΟΝΑ 4: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΕΠΑ ΑΝΑ ΤΠΑ 2021-2025	33
ΕΙΚΟΝΑ 5: ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΈΠΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	33
ΕΙΚΟΝΑ 6: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΕΠΑ ΑΝΑ ΠΠΑ 2021-2025.....	33
ΕΙΚΟΝΑ 7: ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΠΡΑΞΗΣ - ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ - ΈΝΤΑΞΗ ΣΕ ΠΑ.....	56
ΕΙΚΟΝΑ 8: ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΠΡΑΞΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ	103
ΕΙΚΟΝΑ 9: ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	105

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

e-ΠΔΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας ή Προτεραιότητα
ΑΠΧ	Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης
ΑΣ	Αναπτυξιακός Στόχος
ΓΔΔΕ	Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων
ΔΔΕ	Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων
ΔΕΔ	Δελτίο Επίτευξης Δείκτη
ΔιΔιΕΠ	Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Η ΔιΔιΕΠ υποστηρίζει τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, η οποία αποτελεί την Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ.
ΔΩΠ	Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης
ΕΠΑ	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΛΕΠ	Λίστα Εξέτασης Πληρότητας & Επιλεξιμότητας
ΝΟΔΕ	Νομική δέσμευση
ΠΑ	Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Διακρίνεται σε Τομεακό, Περιφερειακό ή Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΠΑ
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Το ΠΔΕ διακρίνεται σε εθνικό ΠΔΕ και συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ ΠΔΕ.
ΠΠΑ	Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΠΣ ΕΠΑ	Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ
ΣΔΕ ή ΣΔΕ ΕΠΑ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠΑ 2021-2025
ΤΔΠ	Τεχνικό Δελτίο Πράξης
ΤΔΥ	Τεχνικό Δελτίο Υποέργου
ΤΠΑ	Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΑ ΣΔΕ	Η με αρ. πρωτ. 62564/4.6.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση

5

	«Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025»
ΥΔ	Υπηρεσίες Διαχείρισης
ΥΣ-ΕΠΑ	Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ
ΦΑΠ	Φύλλο Αξιολόγησης Πρότασης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι δημόσιες επενδύσεις ορίζονται ως ο συνολικός ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, που διενεργείται από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Με πιο απλά λόγια δημόσιες επενδύσεις θεωρούνται όλες οι πάγιες και άλλες επενδυτικές δραστηριότητες του Δημοσίου, οι οποίες στο πλαίσιο της ακολουθούμενης επενδυτικής και γενικότερα της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής στοχεύουν στην αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Οι δημόσιες επενδύσεις δεν παράγουν, συνήθως, άμεσα αποτελέσματα, όμως το όφελος για την οικονομία είναι μακροπρόθεσμο και αφορά το σύνολο της οικονομίας. Η ανταποδοτικότητά του συχνά εντοπίζεται δύσκολα, και προσδιορίζεται μόνο με γενικότερους όρους μέσα από την κοινωνικοοικονομική έρευνα και την ανάλυση κόστους οφέλους. Η διαπίστωση αυτή είναι ακόμα περισσότερο αληθινή στην περίπτωση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Παρόλα αυτά, είναι γενικά παραδεκτό ότι οι δημόσιες επενδύσεις συνδυάζονται άμεσα με την παραγωγική ικανότητα μιας οικονομίας. Χαρακτηριστικά χωρίς δρόμους, δίκτυα επικοινωνίας-παροχής ενέργειας, οι διαδικασίες και οι δραστηριότητες της παραγωγής και του εμπορίου θα ήταν αδύνατο να υλοποιηθούν.

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) αποτελεί μέρος του Κρατικού Προϋπολογισμού και ο προϋπολογισμός του ψηφίζεται κάθε χρόνο στην Βουλή και αποτελεί νόμο του Κράτους. Χωρίζεται δε σε δύο σκέλη :το συγχρηματοδοτούμενο και το εθνικό σκέλος.

Το παρόν εγχειρίδιο δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν μία μεταρρύθμιση που επιτεύχθηκε στη διαχείριση των πόρων του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ μέσω της ενεργοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (εφεξής «ΕΠΑ»), με το οποίο προβλέπονται, μεταξύ άλλων, διαδικασίες για την ένταξη, παρακολούθηση, έλεγχο και ολοκλήρωση των έργων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Θεσμικό Πλαίσιο ΕΠΑ – Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του Πλαίσιο Σχεδιασμού Παρακολούθησης και Υλοποίηση του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΠΑ)

Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα

Η παρούσα ενότητα αναλύει το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (εφεξής «ΕΠΑ»)¹, το νομοθετικό πλαίσιο που ψηφίστηκε για την κατάρτιση, παρακολούθηση, υλοποίηση και έλεγχο του, καθώς επίσης και τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την σύνταξη από τον φορέα κατάρτισης και στη συνέχεια την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο του πρώτου ΕΠΑ 2021-2025. Επίσης περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την κατάρτιση των ΠΑ από του φορείς κατάρτισης και τα νομοθετήματα που προετοίμασε η υπηρεσία συντονισμού για την κατάρτιση και την έναρξη υλοποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Θεσμικό Πλαίσιο ΕΠΑ

α. Αναγκαιότητα διαμόρφωσης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)

Το σκέλος των εθνικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (εφεξής «ΠΔΕ»), μέχρι την ψήφιση του ν.4635/2019 είχε σαν θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας νομοθεσία που ξεκινάει από το 1952 (ΦΕΚ 266/Α/25-09-1952, ΦΕΚ 75/Β/26/03/1953, ΦΕΚ186/Α/18-08-1954, ΦΕΚ 999/Β/29-08-1993 κλπ). Πρόκειται ουσιαστικά για νομοθεσία που προβλέπει τη δυνατότητα χρηματοδότησης έργων, που δεν υπάγονται σε σχεδιασμό σύμφωνα με κάποιο προγραμματικό κείμενο της μορφής του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και παλαιότερα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), αλλά εντάσσονται απ' ευθείας σε κωδικούς εγγραφής πιστώσεων από το ΠΔΕ, σύμφωνα με τις Εγκυκλίους ή τις οδηγίες, που εκδίδονται

¹ Το χρόνο ψήφισης του ν. 4635/2019 αρμόδιος για το ΕΠΑ Υπουργός ήταν ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με το ΠΔ 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου κ μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση κ μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» η **Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)** του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, και συνεπώς αρμόδιος για το ΕΠΑ Υπουργός εφεξής ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

κάθε έτος από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΔΕ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών². Εφόσον τα έργα αυτά ενταχθούν στο ΠΔΕ, οι Φορείς Χρηματοδότησης (Βουλή των Ελλήνων, Υπουργεία και Περιφέρειες, κλπ) υποβάλλουν τις προτάσεις τους για χρηματοδότηση για τα έργα των τομέων αρμοδιότητάς τους. Ουσιαστικός περιορισμός ένταξης είναι μόνο τα όρια των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού και το ύψος των πιστώσεων, που καθορίζουν οι σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες, που του ανατίθενται με βάση και τον ν. 4270/2014 (Α' 143).

Αποτέλεσμα της ουσιαστικής έλλειψης σύγχρονου κανονιστικού πλαισίου για το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι η συσσώρευση πιστώσεων, που λιμνάζουν, σε έργα, τα οποία δεν έχουν συνοχή και συνέργεια μεταξύ τους και δεν εξυπηρετούν, εξ ορισμού, κάποια αναπτυξιακή προοπτική, ενώ θα μπορούσαν να καλύψουν πραγματικές ανάγκες της ελληνικής οικονομίας ειδικά μάλιστα σε εποχές με περιορισμένους πόρους λόγω των δημοσιονομικών αναγκών. Επιπροσθέτως, η διαχείριση των εθνικών πόρων του ΠΔΕ έχει υποβαθμιστεί και λειτουργεί ως ένα είδος «δορυφόρου» του συγχρηματοδοτούμενου από την ΕΕ σκέλους (ΚΠΣ παλαιότερα ή ΕΣΠΑ), με την ένταξη στο ΠΔΕ έργων, που εξυπηρετούν την ωρίμανση για τη μετέπειτα ένταξη στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος ή έργων, που απλώς δεν έχουν κάποια άλλη πηγή χρηματοδότησης. Σαν συνέπεια, στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ συμπεριλαμβάνονται πολλά έργα αμφίβολης αναπτυξιακής σκοπιμότητας χωρίς σύστημα παρακολούθησης της εξέλιξής τους, δεσμευτικές προθεσμίες ολοκλήρωσης και σύστημα διαχείρισης και ελέγχου της υλοποίησής τους.

Αυτό σημαίνει ότι μέρος των δημόσιων επενδύσεων στην Ελλάδα κατανέμεται χωρίς κριτήρια και κανόνες και δεν υπάγεται σε ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για την παραγωγική ανάταξη, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της χώρας. Ως συνέπεια του παραπάνω γεγονότος αναφέρονται ενδεικτικά, η ελλειμματική και αμφισβητούμενη ως προς το αποτέλεσμα διαχείριση των εθνικών

² Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) υπάγεται η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων. Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων αποτελείται από α) τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΔΕ) και β) τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΔιΔιΕΠ). Η ΔιΔιΕΠ υποστηρίζει τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων ως προς το ρόλο της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ.

επενδυτικών πόρων, η έλλειψη συντονισμού στις επενδυτικές επιλογές και προτεραιότητες, η ασάφεια και η επισφάλεια των διαδικασιών κατάρτισης και υλοποίησης του εθνικού ΠΔΕ, η αδυναμία ελέγχου της ολοκλήρωσης των έργων και εξ αυτού η αδυναμία αποδέσμευσης πόρων για κάλυψη άλλων αναπτυξιακών αναγκών.

Επί της ουσίας το ΠΔΕ αποτελείται από ένα μέρος ρυθμισμένο και οριοθετημένο (συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ σκέλος) και ένα μέρος του οποίου το πλαίσιο υλοποίησης είναι ασαφές και εν πολλοίς αναχρονιστικό όπως περιγράφεται παρακάτω.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αποτυπωθεί σαν μία φωτογραφία, η κατάσταση που βρισκόταν το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ τη χρονική στιγμή που επιλέγεται για να ξεκινήσει η δημιουργία ενός καινούργιου τρόπου διαχείρισης των πόρων ενός μέρους του ΠΔΕ.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ ΤΗΝ 31^η/12/2018

ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ
5.000 ΕΡΓΑ ΜΕ Π/Υ 26,4 ΔΙΣ
& ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ 13 ΔΙΣ (51%)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

- ✓ 138 ΕΡΓΑ ΜΕ ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1964 ΕΩΣ ΤΟ 1999
- ✓ 558 ΕΡΓΑ ΜΕ ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2000 ΕΩΣ ΤΟ 2009
- ✓ 4.281 ΕΡΓΑ ΜΕ ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ
	ΑΠΟΛΥΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	
έως 1999	138	3%	2.219.883.882	9%	78.513.950
2000-2009	558	11%	2.532.896.809	11%	1.457.625.005
2010-2018	4.281	86%	35.963.417.390	81%	11.483.776.085
ΣΥΝΟΛΟ	4.977	100%	38.415.978.081	81%	13.972.913.040

Στοιχεία της 31^{ης}/12/2018

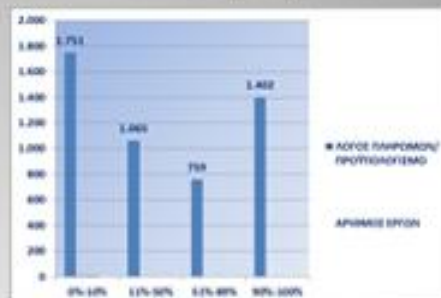

2

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ ΤΗΝ 31^η/12/2018

35% ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕ Π/Υ 8,8 ΔΙΣ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΛΟΓΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΡΟΣ Π/Υ
ΑΠΟ 0% ΕΩΣ 10%

- ✓ 1.751 ΕΡΓΑ ΜΕ ΛΟΓΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΡΟΣ Π/Υ: 0%-10%
- ✓ 1.065 ΕΡΓΑ ΜΕ ΛΟΓΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΡΟΣ Π/Υ: 11%-50%
- ✓ 799 ΕΡΓΑ ΜΕ ΛΟΓΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΡΟΣ Π/Υ: 51%-89%
- ✓ 1.402 ΕΡΓΑ ΜΕ ΛΟΓΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΡΟΣ Π/Υ: 90%-100%

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΡΟΣ/ΕΤΟΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ	ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ
	ΑΠΟΛΥΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ				
1.751	35%	0%-10%	8.920.071.528	43.783.370	29.261.220	8.796.027.086
1.065	21%	11%-50%	3.902.962.222	364.602.081	433.573.434	2.705.816.708
799	16%	51%-89%	4.887.431.913	2.058.775.362	364.989.917	1.363.555.634
1.402	28%	90%-100%	8.796.492.384	7.338.047.300	1.210.032.473	152.452.012
4.977	100%	51%	38.415.978.081	16.885.307.989	2.637.857.089	13.972.913.040

Στοιχεία της 31^{ης}/12/2018

939 ΕΡΓΑ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ 3,5 ΔΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΔΑΠΑΝΕΣ ΊΣΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥΣ
1.461 ΕΡΓΑ ΜΕ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ 6,4 ΔΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Εικόνα 1: Αποτύπωση κατάστασης ΠΔΕ την 31.12.2018 - στοιχεία κλεισίματος προϋπολογισμού 2018.

Παρατηρούμε ότι έχουμε 5.000 περίπου εγγεγραμμένα έργα στο ΠΔΕ με ανεκτέλεστο προϋπολογισμό περίπου 13 δις ευρώ όταν το ετήσιο όριο πληρωμών δεν ξεπερνούσε το 1 δις. ενώ έχουμε επίσης μεγάλο αριθμό έργων με δαπάνες ίσες περίπου με τον προϋπολογισμό τους δίχως να έχουν αιτηθεί απένταξη λόγω ολοκλήρωσης.

β. Θεσμικό πλαίσιο

Για την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων προβλημάτων και λαμβάνοντας υπόψη ότι θα υπάρξει ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για την παραγωγική ανάπτυξη της χώρας, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, που θα αξιοποιεί με αξιόπιστο και διαφανή τρόπο το σύνολο διαθέσιμων πόρων, τέθηκε ένας διπλός στόχος ως προς τους εθνικούς πόρους του ΠΔΕ:

A. Η αύξηση των πόρων

Το ΠΔΕ σταδιακά αναβαθμίζεται (τουλάχιστον 9 δις ευρώ ετησίως από το 2022) με σημαντική ενίσχυση του εθνικού σκέλους και με τη συμπερίληψη των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

B. Η κατοχύρωση της προγραμματικής διάστασης του εθνικού ΠΔΕ

1). ΝΟΜΟΣ 4635/2019

Αξιοποιώντας τις διεθνείς καλές πρακτικές και την εμπειρία από την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων δημιουργήθηκε κανονιστικό πλαίσιο για τη θέσπιση μιας πολύ σημαντικής μεταρρυθμιστικής τομής που είναι το ΕΠΑ, καθώς και ενός ολοκληρωμένου συστήματος για την κατάρτιση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του, προκειμένου οι πόροι του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ να αξιοποιούνται με το βέλτιστο τρόπο στη βάση ενός μεσοπρόθεσμου προγραμματικού σχεδιασμού και σύμφωνα με τους στόχους του εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου. Βασική αρχή του ΕΠΑ αποτελεί ο μεσοπρόθεσμος προγραμματικός σχεδιασμός, που θα συνδυάζεται με τη διαμόρφωση συνέργειας με τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της προσθετικότητας, που διέπουν την υλοποίηση της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. και των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στη βάση των αρχών της πολυεπίπεδη διακυβέρνησης, το Αρμόδιο Υπουργείο αναλαμβάνει κεντρικό συντονιστικό ρόλο για την κατάρτιση του ΕΠΑ, το οποίο θα αποτελεί προϊόν

διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους, τους παραγωγικούς φορείς, τα υπουργεία και τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και θα εγκρίνεται στη συνέχεια από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ τα υπουργεία και οι Περιφέρειες θα έχουν την αρμοδιότητα διαχείρισης των δικών τους Προγραμμάτων Ανάπτυξης (εφεξής «ΠΑ»).

Ο παραπάνω στόχος επιδιώκεται να επιτευχθεί χωρίς να αυξηθεί η γραφειοκρατία και με απλοποίηση των διαδικασιών εγκρίσεων και πολιτικών αποφάσεων, που σήμερα αποτελούν ένα τεράστιο εγχώριο πρόβλημα.

Το σχέδιο Νόμου προετοιμάστηκε από το Υπουργείο (Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων) και ψηφίσθηκε τον Οκτώβριο του 2019 (νόμος 4635/2019 ΦΕΚ 168/Α/30-10-2023) και η αναφορά στο ΕΠΑ γίνεται στο Μέρος ΙΗ άρθρο 118 έως και άρθρο 141. Στα 23 άρθρα αναλύονται το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής, η διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, οι πόροι, η δομή του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων Ανάπτυξης, τα κριτήρια αξιολόγησης, η διαδικασία διαχείρισης και ελέγχου, ο ρόλος των Υπηρεσιών Διαχείρισης, η βοήθεια που παρέχεται με τη χρήση Τεχνικής Βοήθειας στην κατάρτιση και την υλοποίηση των ΠΑ, και άλλα θέματα που διευκρινίζουν τον τρόπο υλοποίησης του ΕΠΑ και των ΠΑ

Αναλυτικότερα:

Με το πρώτο άρθρο του νόμου (άρθρο 118-Αντικείμενο πεδίο εφαρμογής), περιγράφεται το περιεχόμενο και ο επιδιωκόμενος στόχος, που συνίσταται στη θέσπιση κανόνων, που να διέπουν την κατάρτιση, τον συντονισμό, τη διαχείριση, τη χρηματοδότηση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και εισάγεται η έννοια του «Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης» (ΕΠΑ). Η προσπάθεια αυτή υλοποιείται με αφετηρία το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, που διέπει το εθνικό ΠΔΕ αξιοποιώντας μεταξύ άλλων και την εμπειρία των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης του ΕΣΠΑ.

Με το άρθρο 119-Ορισμοί, παρέχονται οι ορισμοί των εννοιών που θα χρησιμοποιηθούν για το ΕΠΑ, για τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ και ΠΠΑ), για τον Άξονα Προτεραιότητας, για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), για την Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ, για την Υπηρεσία Διαχείρισης

Προγραμμάτων και Αποθεματικών, για τα Ειδικά Προγράμματα, για το Έργο, για το Έργο Στρατηγικής Σημασίας και για το Έργο Μεγάλου Προϋπολογισμού.

Με το άρθρο 120-Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, ορίζονται τα θεμελιώδη στοιχεία, που χαρακτηρίζουν την κατάρτιση του ΕΠΑ δηλ. ο κεντρικός ρόλος του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Με το άρθρο 121-Διάρκεια προγραμματικής περιόδου, ορίζεται η χρονική διάρκεια του Προγραμματισμού, (το χρονικό όριο των πέντε ετών, θεωρείται ως εύλογο διάστημα με δυνατότητα ευελιξίας προσαρμογής).

Με το άρθρο 122-Πόροι, επιλέξιμες κατηγορίες και προϋπολογισμός του ΕΠΑ, ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πόρων του ΕΠΑ και η δυνατότητα αναθεώρησής του με ιδιαίτερη αναφορά στην πρώτη περίοδο σχεδιασμού του ΕΠΑ, για την οποία θα ληφθούν υπ' όψη οι προ υπάρχουσες δεσμεύσεις, που έχουν αναληφθεί από τους φορείς του ΠΔΕ προ της ισχύος των νέων ρυθμίσεων, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων από εθνικούς πόρους. Σε αυτό το άρθρο καθορίζονται κατηγορίες έργων, μελετών, υπηρεσιών, προμηθειών, ενεργειών και δράσεων, που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το ΕΠΑ και εκσυγχρονίζεται σε μεγάλο βαθμό το σχετικό πλαίσιο προσαρμοζόμενο στη σύγχρονη έννοια της «επένδυσης», όπως αυτή ορίζεται διεθνώς, αλλά και συνεκτιμώντας τις σημερινές ανάγκες της χώρας. Έτσι η έννοια της δημόσιας επένδυσης έχει διευρυνθεί από νεότερη νομοθεσία, προβλέποντας τη δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΠΔΕ όλων των δαπανών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τον ΕΟΧ, χρηματοδοτικών εργαλείων, κλπ.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι, με την παρούσα διάταξη, εμπλουτίζεται και εκσυγχρονίζεται το ίδιο το θεσμικό πλαίσιο του ΠΔΕ, αναφορικά με το τι μπορεί στο εξής να χρηματοδοτείται ως δημόσια επένδυση, καθ' όσον ρητά προβλέπεται (εδ. β, παρ. 6) και μάλιστα με άμεση εφαρμογή από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η επιλεξιμότητα από το ΠΔΕ όλων των κατηγοριών δαπανών που περιλαμβάνονται στο ΕΠΑ. Προβλέπεται βέβαια η δυνατότητα του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων να συμπληρώνει με απόφασή του τις ως άνω κατηγορίες επιλέξιμων κατηγοριών έργων, καθώς και η πρόβλεψη της δυνατότητας σύστασης αποθεματικών για την αντιμετώπιση,

μεταξύ άλλων, των άμεσων συνεπειών κρίσεων, έκτακτων αναγκών ή φυσικών καταστροφών.

Τέλος επιβεβαιώνοντας τον καθαρά αναπτυξιακό χαρακτήρα του προγράμματος, ορίζεται ρητά ότι **το ΕΠΑ δεν μπορεί να χρηματοδοτεί πάγιες λειτουργικές δαπάνες του Δημοσίου.**

Με το άρθρο 123-Κατάρτιση του ΕΠΑ, περιγράφεται η διαδικασία κατάρτισης του ΕΠΑ, καθώς και το βασικό του περιεχόμενο με τη δομή του να προσομοιάζει με την δοκιμασμένη εδώ και πολλά χρόνια δομή του ΕΣΠΑ, και ορίζει τον φορέα που καταρτίζει το ΕΠΑ, τη διαδικασία που ακολουθείται, το ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενο, την κατανομή του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα και ενδεικτικά σε προτεραιότητες το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και το σύστημα διοίκησης.

Με το άρθρο 124-Παρακολούθηση,αξιολόγηση και αναθεώρηση ου ΕΠΑ περιγράφεται η διαδικασία της παρακολούθησης της πορείας του ΕΠΑ μέσα από περιοδικές εκθέσεις, που αποτιμούν το βαθμό συμβολής του στην επίτευξη των στόχων του εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου και την πρόοδο των επί μέρους προγραμμάτων, με τη χρήση κατάλληλων δεικτών και προβλέπεται ο τρόπος αντιμετώπισης των αποκλίσεων και η διαδικασία αναθεώρησής του.

Με το άρθρο 125-Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΠΑ και 126-Αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΤΠΑ και ΠΠΑ, ορίζεται η μεθοδολογία κατάρτισης των ΠΑ, οι φορείς που υποχρεούνται να καταρτίσουν, το περιεχόμενο, το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης, και ο φορέας που είναι υπεύθυνος να εγκρίνει τα Προγράμματα

Με το άρθρο 127-Κριτήρια αξιολόγησης ΤΠΑ και ΠΠΑ κατά την υποβολή, προσδιορίζεται η διαδικασία αξιολόγησης των ΤΠΑ και ΠΠΑ κατά την υποβολή τους.

Με το άρθρο 128-Παρακολούθηση,αξιολόγηση και αναθεώρηση των ΤΠΑ και ΠΠΑ, διαμορφώνονται οι όροι για την παρακολούθηση, αξιολόγηση κατά την υλοποίηση, και την αναθεώρηση των ΠΑ

Με το άρθρο 129-Διαχείριση και Έλεγχος των ΤΠΑ και ΠΠΑ και των έργων τους, ορίζεται η ύπαρξη Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), το οποίο τίθεται σε ισχύ

με απόφαση του Αρμόδιου Υπουργού για το ΕΠΑ και προβλέπει εν συντομία το περιεχόμενό του..

Με το άρθρο 130-Ειδικά Προγράμματα, συμπληρώνεται η δυνατότητα κατάρτισης και χρηματοδότησης από το ΕΠΑ των Ειδικών Προγραμμάτων.

Με το άρθρο 131-Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ, ορίζεται η Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ που είναι η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΓΔΔΕ), υποστηριζόμενη από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.)

Με το άρθρο 132-Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ, προσδιορίζεται ποι οι φορείς έχουν την αρμοδιότητα της διαχείρισης, της παρακολούθησης, του ελέγχου των ΠΑ, του τρόπου ορισμού τους, και ορίζονται οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ.

Με το άρθρο 133-Υλοποίηση και πληρωμή των έργων του ΕΠΑ, διευκρινίζεται το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των έργων που εντάσσονται στα Προγράμματα του ΕΠΑ.

Με το άρθρο 134-Τεχνική Βοήθεια, προσδιορίζεται η έννοια της Τεχνικής Βοήθειας (αφορά κυρίως την προμήθεια αγαθών και τη λήψη υπηρεσιών, την κάλυψη λειτουργικών δαπανών και κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του ΕΠΑ) ο προϋπολογισμός της, και ο τρόπος εξειδίκευσης της.

Με το άρθρο 135- Πληροφοριακό Σύστημα, ορίζεται ότι τα δεδομένα της υλοποίησης και παρακολούθησης των έργων του ΕΠΑ καταχωρούνται σε πληροφοριακό σύστημα

Με το άρθρο 136-Θέματα Προσωπικού της Υπηρεσίας Συντονισμού και των υπηρεσιών διαχείρισης του ΕΠΑ, λαμβάνεται μέριμνα για την ενίσχυση της διοικητικής επάρκειας και αποτελεσματικότητας των φορέων και υπηρεσιών κατάρτισης και διαχείρισης του ΕΠΑ.

Με το άρθρο 138-Κρατικές Ενισχύσεις, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με δράσεις και πράξεις κρατικών ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της εθνικής και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Τέλος στο άρθρο 139-Μεταβατική περίοδος, ρυθμίζονται θέματα που έχουν σχέση με το συντονισμό των φορέων κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την κατάρτιση του ΕΠΑ και των ΠΑ και τη δυνατότητα χρήσης τεχνικής βοήθεια μεταβατικής περιόδου. Ορίζεται δε ημερομηνία έναρξης της α΄ Προγραμματικής Περιόδου η 1-1-2021. Αυτό γίνεται διότι, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι ο νόμος εισάγει ένα νέο μοντέλο οργάνωσης δομών και λειτουργίας των φορέων σε σχέση με το ΕΠΑ, αλλά και με το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ, κρίνεται απαραίτητη η πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου, που θα δώσει σε όλους τους φορείς τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με τις νέες απαιτήσεις και να προετοιμασθούν κατάλληλα.

2.) Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ) Έγκρισης του ΕΠΑ

Στο άρθρο 120 παράγ. 1 του Νόμου 4635/2019 αναφέρεται ότι το ΕΠΑ εγκρίνεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Το ΕΠΑ 2021-2025 εγκρίθηκε με την πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου 38 της 31-8-2020 (ΦΕΚ 174/Α/10-09-2020) και αναφέρει:

Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 1 του άρθρου 120, του άρθρου 121, της παρ. 1 του άρθρου 122 και της παρ. 4 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α΄ 167),

β) του άρθρου 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α΄ 98), σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019,

γ) του π.δ. 80/2019 «Διορισμός του Κυριάκου Μητσοτάκη του Κωνσταντίνου, Αρχηγού του Κόμματος της «Νέας Δημοκρατίας» (Ν.Δ.), ως Πρωθυπουργού» (Α΄ 118),

δ) του π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 121 και Α΄ 126),

- ε) του π.δ. 6/2020 «Διορισμός Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού» (Α' 5) και
στ) του π.δ. 62/2020 «Διορισμός Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).
2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται πρόσθετη
δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
3. Την από 31.8.2020 εισήγηση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Αποφασίζει:

- 1) Εγκρίνει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για την προγραμματική περίοδο 2021-
2025, το οποίο έχει ως εξής : **(ΦΕΚ 167/Α/30.10.2019 όλο το κείμενο του ΕΠΑ)**

3.) Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) και Εγχειρίδιο Διαδικασιών

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) είναι το σύνολο των κανόνων και
διαδικασιών, που εφαρμόζουν οι διοικητικές αρχές διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠΑ
2021-2025, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΑ και τη χρηστή
δημοσιονομική διαχείριση των εθνικών πόρων. Το ΣΔΕ είναι κοινό για όλα τα
Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ).

Περιλαμβάνονται η διαδικασία ενεργοποίησης και υλοποίησης των προγραμμάτων και
επιλογής των έργων, οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών, το σύστημα
παρακολούθησης και αξιολόγησης, οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης, τροποποίησης
και ολοκλήρωσης των έργων, το σύστημα διοικητικών επαληθεύσεων, επιτόπιων
επιθεωρήσεων και ελέγχων και τα όργανα, που δύνανται να συστήνονται με απόφαση
του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τη διενέργεια ελέγχων σύμφωνα με την
προηγούμενη παράγραφο. Το ΣΔΕ μπορεί επίσης να περιλαμβάνει πρότυπα
προσκήσεων, τεχνικών δελτίων, εκθέσεων, αναφορών και αποφάσεων για την
εφαρμογή των ανωτέρω. Οι αρμόδιες υπηρεσίες/φορείς, εφαρμόζουν τις συγκεκριμένες
προβλεπόμενες διαδικασίες, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική
διαχείριση των πόρων και η αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΑ και των ΤΠΑ/ΠΠΑ.
Στόχος είναι η εισαγωγή κατά το δυνατόν απλών διαδικασιών, που να διασφαλίζουν την
αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση του ΕΠΑ, χωρίς να προκαλούν

δυσανάλογο και άσκοπο διοικητικό και γραφειοκρατικό βάρος για τις υπηρεσίες και τους φορείς, και χωρίς να δημιουργούν προσκόμματα για τους δυνητικούς δικαιούχους.

Για την απλοποίηση των διαδικασιών ορίζεται ότι η απόφαση ένταξης έργου σε ΤΠΑ ή ΠΠΑ αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής στο ΠΔΕ.

Επίσης, με γνώμονα την απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε ΤΠΑ ή ΠΠΑ, ορίζονται τα περιθώρια υπερδέσμευσης πιστώσεων με τη θέσπιση ανώτατων ορίων του συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης ανά πρόγραμμα. Παράλληλα τίθεται χρονικός περιορισμός για την ανάληψη νομικής δέσμευσης από τα νέα έργα, ώστε αυτά να μη «λιμνάζουν», δεσμεύοντας πιστώσεις ενώ παραμένουν ανενεργά.

Οι υπηρεσίες που αναλαμβάνουν την εφαρμογή του ΣΔΕ είναι οι Υπηρεσίες Διαχείρισης, οι οποίες υποδεικνύονται ειδικά για τον σκοπό αυτόν από το αρμόδιο Υπουργείο ή Περιφέρεια κατά την υποβολή του οικείου προγράμματος. Οι αρμοδιότητες που εκτελεί κάθε Υπηρεσία Διαχείρισης αφορούν ενδεικτικά στην ενεργοποίηση των ΠΑ, την επιλογή και ένταξη των έργων, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση των έργων και του προγράμματος, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση έργων και προγράμματος, την ενδιάμεση έκθεση και τον απολογισμό.

Όσον αφορά τους ελέγχους, αυτοί διενεργούνται από:

- Την Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ (ΥΣ-ΕΠΑ)
- Τις Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΥΔ),
- Τον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ).
- Ad hoc ομάδες σύμφωνα με το άρθρο 129B.γ του ν. 4635/2019, οι οποίες ορίζονται με σκοπό τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων.

Στην ενότητα 2 θα αναπτυχθούν εκτενώς τα παραπάνω.

4). Λοιπές ΥΑ (Τεχνικής Βοήθειας, Πληροφοριακού Συστήματος κ.α.)

4.1). Οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας αφορούν τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του ΕΠΑ, καθώς και

δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του ΕΠΑ (ΥΑ 26329/11.3.2022 (Β'1244)).

Η Τεχνική Βοήθεια του ΕΠΑ δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της κατάρτισης και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης. Στην πρώτη περίπτωση δημιουργήθηκε η δυνατότητα παροχής Τεχνικής Βοήθειας κατά τη περίοδο κατάρτισης του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων Ανάπτυξης και για αυτό το λόγο προβλέφθηκε να υπάρξει προϋπολογισμός Τεχνικής Βοήθειας που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους εμπλεκόμενους κατά την μεταβατική περίοδο δηλ. μέχρι να ολοκληρωθεί η κατάρτιση και να ξεκινήσει η υλοποίηση των Προγραμμάτων Ανάπτυξης. Στη συνέχεια κάθε Πρόγραμμα Ανάπτυξης έχει ένα διακριτό άξονα προτεραιότητας ο οποίος χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια υλοποίησης για να διευκολύνει τις υπηρεσίες που ασχολούνται με την υλοποίηση του Προγράμματος και των Έργων του, στην καθημερινή εργασία τους. Δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας στο πλαίσιο του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας είναι οι Υπηρεσίες Διαχείρισης, η ΜΟΔ Α.Ε., καθώς και άλλοι φορείς και υπηρεσίες που εμπλέκονται στην υλοποίηση του ΠΑ, ενώ δικαιούχοι ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας μεταβατικής περιόδου (ΥΑ 4378/ 15.1.2020 (Β' 67) είναι οι υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης που ασχολούνται με την κατάρτιση του ΕΠΑ, η ΜΟΔ και ο υπηρεσίες κατάρτισης των Προγραμμάτων Ανάπτυξης. .

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας μεταβατικής περιόδου μπορεί να ανέρχεται μέχρι το 1% του ορίου δαπανών του Εθνικού ΠΔΕ που ισχύει για το έτος κατά το οποίο εκδίδεται η απόφαση έγκρισής του. Ο προϋπολογισμός του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας των επιμέρους προγραμμάτων του ΕΠΑ καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι 1% των συνολικών πιστώσεών τους.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων τα ποσοστά αυτά μπορεί να οριστούν μέχρι το διπλάσιο των ανωτέρω.

4.2). Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) για το Πληροφοριακό Σύστημα (ΥΑ 126518/22.11.2021 (Β΄5524)

Τα δεδομένα που αφορούν την υλοποίηση και παρακολούθηση του ΕΠΑ και των προγραμμάτων του καταχωρούνται σε πληροφοριακό σύστημα. Με απόφαση Αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι προδιαγραφές λειτουργίας του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, οι διεπαφές που προβλέπεται να αναπτυχθούν, καθώς και ο τρόπος αξιοποίησης της τεχνολογικής υποδομής υφιστάμενων εφαρμογών για το ΠΔΕ και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Για την ευκολότερη προσαρμογή των υπηρεσιών διαχείρισης και των δικαιούχων των έργων στις νέες απαιτήσεις του ΕΠΑ, επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΣΠΑ (ΟΠΣ του ΕΣΠΑ) το οποίο είναι σε λειτουργία σχεδόν είκοσι χρόνια (με συγκεκριμένες βελτιώσεις και προσαρμογές ανάλογα με την προγραμματική περίοδο), προσαρμοσμένο στις ανάγκες του ΕΠΑ. Έτσι διευκολύνεται η διαχείριση σε περίπτωση που χρειασθεί να μεταφερθούν έργα από το ΕΣΠΑ στο ΕΠΑ και αντίστροφα.

4.3). Οδηγίες υπηρεσίας Συντονισμού

Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (υπηρεσία συντονισμού του ΕΠΑ) ήταν σε συνεχή επαφή με τους φορείς κατάρτισης ζητώντας να συμπληρώσουν ερωτηματολόγιο με τις ελλείψεις/ανάγκες του τομέα τους ή της Περιφέρειάς τους και για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του τομέα τους ή της Περιφέρειάς τους. Ζητήθηκε επίσης, μέσω του συγκεκριμένου ερωτηματολογίου, να κοστολογηθούν οι ανάγκες, για να υπάρχει μία πρώτη ένδειξη του πιθανού προϋπολογισμού που θα έπρεπε να δεσμεύσει το πρώτο ΕΠΑ για να καλυφθούν τα έργα που υλοποιούνται και πιθανές μελλοντικές ανάγκες που θα προκύψουν.

Επειδή το χρονικό διάστημα κατάρτισης του ΕΠΑ συνέπεσε με την πανδημία covid, οι συναντήσεις που είχε προβλεφθεί να γίνουν δια ζώσης, έγιναν με τηλεδιασκέψεις με όλους τους φορείς κατάρτισης, σε τακτά χρονικά διαστήματα, με στόχο τη συζήτηση και κατανόηση από όλους των βημάτων που απαιτήθηκε να γίνουν για να ολοκληρωθεί η σύνταξη του ΕΠΑ και των ΠΑ στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Πλαίσιο σχεδιασμού κατάρτισης και παρακολούθησης του ΕΠΑ Σχεδιασμός του ΕΠΑ - Εμπλεκόμενοι φορείς

α. Αρμόδια όργανα.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην κατάρτιση του ΕΠΑ έχοντας την ευθύνη της κατάρτισης και του συντονισμού του. Η κατάρτιση του ΕΠΑ βασίζεται στις κατευθύνσεις και στις εκάστοτε ανάγκες που προκύπτουν από την κατάρτιση ενός εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου για την παραγωγική ανάταξη της χώρας, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, όπως εξειδικεύεται κάθε φορά. Κεντρικό συντονιστικό ρόλο αποκτά η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία ορίζεται ως Υπηρεσία Συντονισμού (ΥΣ) του ΕΠΑ. Η ΥΣ ΕΠΑ, υποστηριζόμενη από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΔιΔιΕΠ), συντονίζει το σχεδιασμό του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων του, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και τον έλεγχο των ενταγμένων έργων και εισηγείται την αναθεώρησή του.

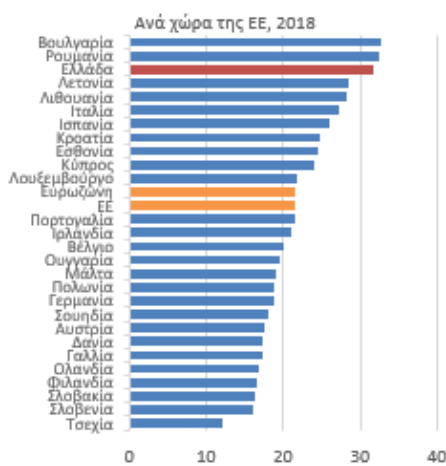
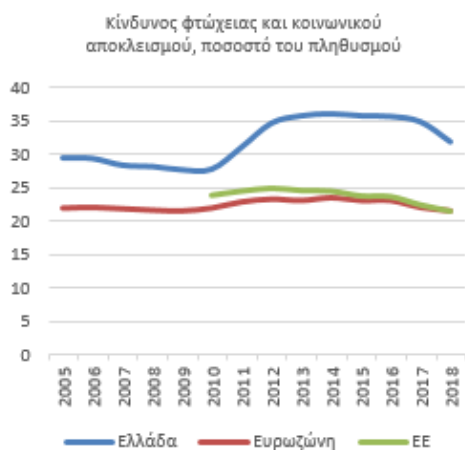
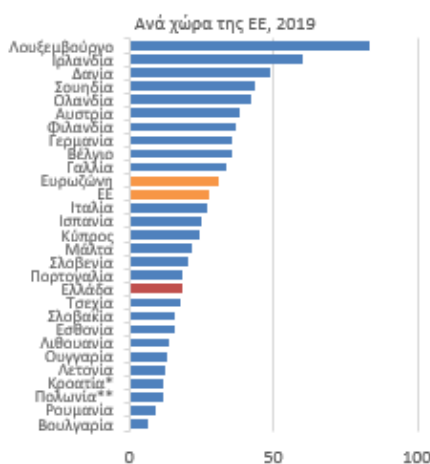
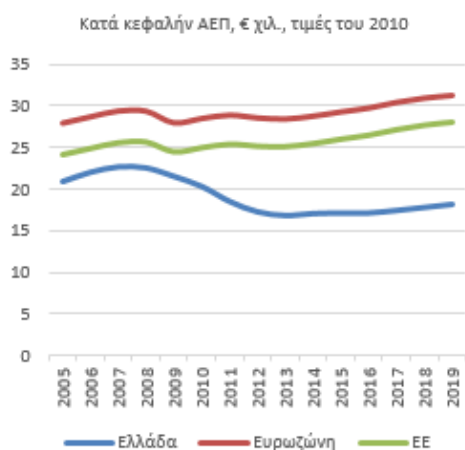
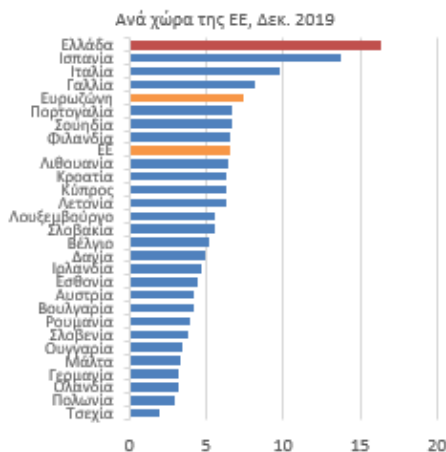
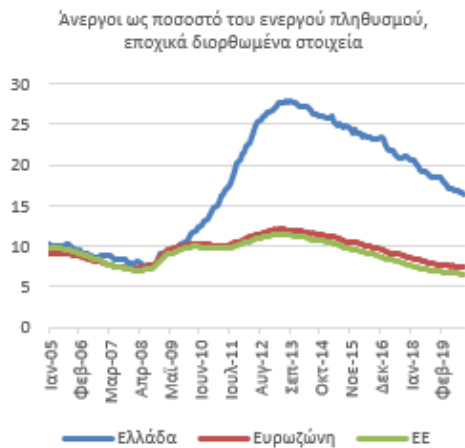
Το ΕΠΑ περιλαμβάνει διαδικασίες διαβούλευσης και έχει αποκεντρωτικό χαρακτήρα, καθώς προβλέπεται ότι οι φορείς θα διαχειρίζονται οι ίδιοι την υλοποίηση των πόρων του δικού τους επί μέρους τομειακού ή περιφερειακού προγράμματος. Έχει διάρκεια 5 ετών αρχής γενομένης το 2021. Περιλαμβάνει Τομειακά, Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης και Ειδικά Προγράμματα Ανάπτυξης.

β. Αναπτυξιακοί Στόχοι (Η αναφορά γίνεται στην χρονική στιγμή κατάρτισης του ΕΠΑ 2021-2025).

Μετά από τρία διαδοχικά προγράμματα οικονομικής προσαρμογής την περίοδο 2010-2018, η Ελλάδα έχει καταφέρει να εξαλείψει τις μακροοικονομικές ανισοροπίες που χαρακτήριζαν την οικονομική της ανάπτυξη πριν το ξέσπασμα της κρίσης. Παρά το εύρος των αλλαγών που υλοποιήθηκαν στη χώρα την τελευταία δεκαετία, η κρίση έχει αφήσει πληγές που δεν έχουν επουλωθεί. Η ανεργία παραμένει σε υψηλότερο από το

προ κρίσης επίπεδό της, ενώ και το κατά κεφαλήν εισόδημα παραμένει σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με το 2008 (Εικόνα 2)³.

³ Σημείωση: Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Κροατίας και Πολωνίας αφορούν αντίστοιχα το 2018 και 2017. Πηγή: Eurostat

Εικόνα 2: Ανεργία, κατά κεφαλήν ΑΕΠ, και κίνδυνος φτώχειας.

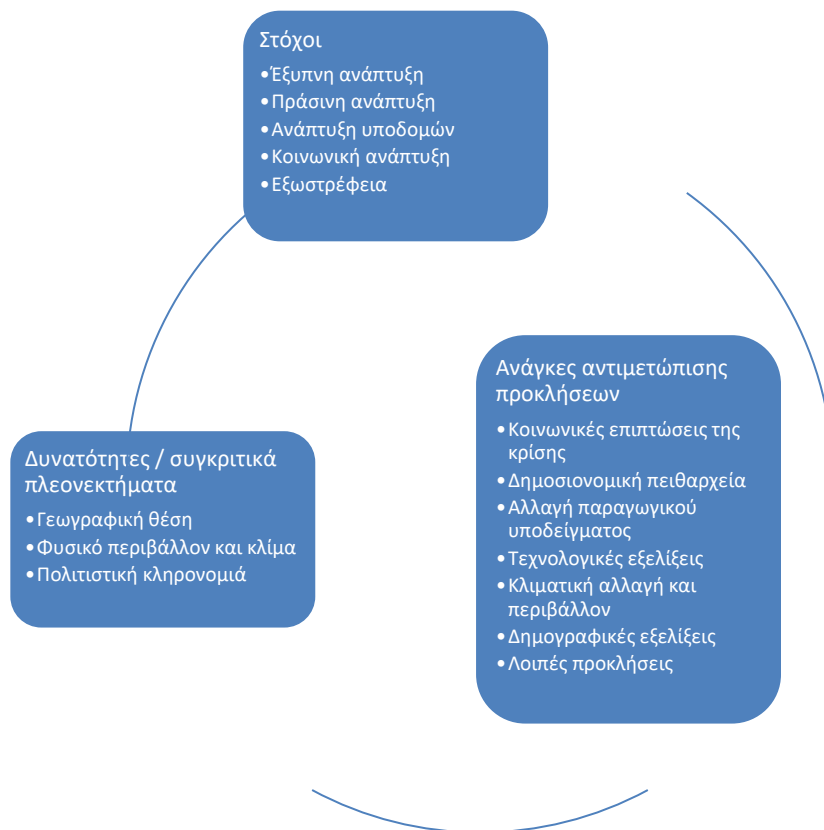
Επιπροσθέτως, η οικονομία της χώρας αντιμετωπίζει σημαντικές νέες προκλήσεις. Τα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της πανδημίας του ιού SARS-CoV-2 έχουν οδηγήσει σε πρωτόγνωρες συνθήκες απότομης διακοπής μιας σειράς από οικονομικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και παγκοσμίως. Η έκταση της νέας παγκόσμιας

οικονομικής κρίσης εξαρτάται από την αβέβαιη ακόμα εξέλιξη της πανδημίας. Ωστόσο, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της οικονομίας παγκοσμίως ευρύτερα, αλλά και ειδικά στις χώρες όπου ο τουρισμός συνεισφέρει μεγάλο ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), δεν είναι ευνοϊκές.

Επιπλέον προκλήσεις βρίσκονται μπροστά στη χώρα σε μακρύτερο χρονικό ορίζοντα. Οι τεχνολογικές εξελίξεις που επιταχύνονται λόγω της πανδημίας φέρνουν σημαντικές αλλαγές στο εργασιακό περιβάλλον και στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας, εισοδημάτων και πλούτου. Η γήρανση του πληθυσμού στη χώρα, η οποία επιδεινώθηκε ραγδαία κατά τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας κρίσης, δημιουργεί σοβαρές προκλήσεις για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας. Η ανάγκη περιορισμού και προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής φέρνουν σημαντικές αλλαγές σε κρίσιμους τομείς για την οικονομία, όπως η ενέργεια και οι μεταφορές.

Η ετοιμότητα της χώρας να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις κρίνει σε πολύ μεγάλο βαθμό την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και εν τέλει την ευημερία των πολιτών της χώρας για δεκαετίες μπροστά. Σε αυτή την κατεύθυνση, αναγκαία είναι η στροφή του παραγωγικού ιστού της χώρας σε ένα νέο υπόδειγμα με στόχο να πετύχει ανταγωνιστική και εύρωστη λειτουργία σε ένα ευμετάβλητο διεθνές περιβάλλον που θέτει συνεχώς νέες προκλήσεις.

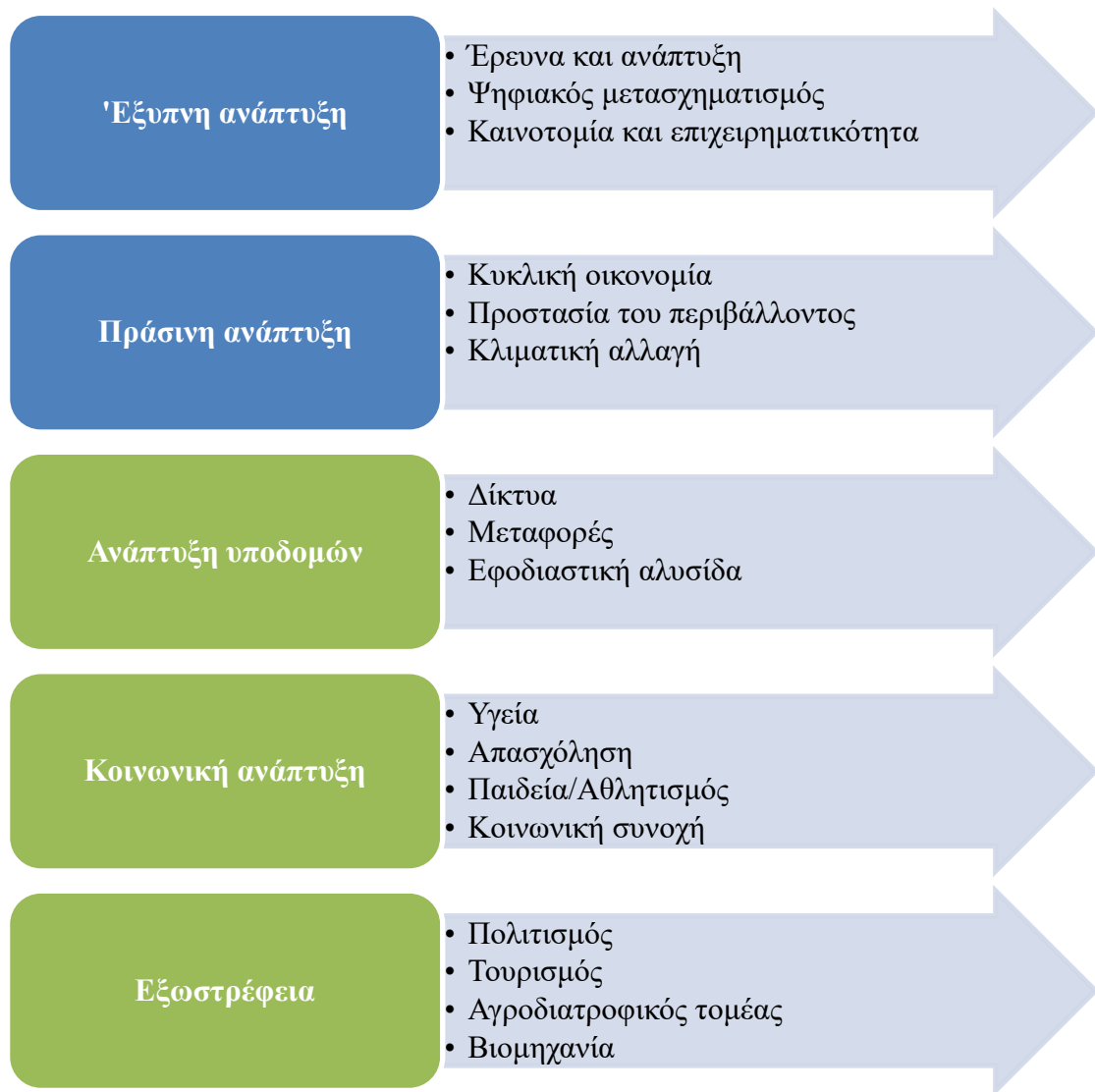
Ένας επιπλέον καθοριστικός παράγοντας για την κοινωνική ευημερία σχετίζεται με τον βαθμό στον οποίο η χώρα αξιοποιεί τις αναπτυξιακές δυνατότητες που προσφέρουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει. Η γεωγραφική θέση της χώρας σε σημείο συνάντησης τριών ηπείρων (Ευρώπη – Ασία – Αφρική), το ευνοϊκό της κλίμα, στοιχεία του φυσικού της περιβάλλοντος και η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουν αξιοποιηθεί μόνο εν μέρει. Με τις κατάλληλες παρεμβάσεις πολιτικής και επενδυτικές πρωτοβουλίες, η χώρα είναι σε θέση να αξιοποιήσει πληρέστερα αυτές τις αναπτυξιακές δυνατότητες (Εικόνα 3).

Εικόνα 3: Αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες-στόχοι

Με βάση τα παραπάνω **οι αναπτυξιακοί στόχοι** του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε άξονες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Οι πρώτοι δυο από αυτούς τους άξονες έχουν ευρύτερη στόχευση που αφορά πρακτικά το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ οι υπόλοιποι τρεις στοχεύουν στην ενίσχυση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Αναλύοντας περαιτέρω τους στόχους μπορούμε να εξειδικεύσουμε το περιεχόμενο του κάθε στόχου σε ειδικούς στόχους ως εξής:

Πιο αναλυτικά:

Με το **Στόχο 1 Έξυπνη Ανάπτυξη** επιδιώκεται να δημιουργηθεί μια οικονομία ανταγωνιστική, και επειδή οι ταχύτατες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν μεταβάλει τα πρότυπα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών παγκοσμίως, απαιτείται η ενεργή συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Απαιτείται επίσης και η προσαρμογή των παραγωγικών διαδικασιών στην οικονομία, μέσα από την αφομοίωση των νέων τεχνολογιών στην κατασκευή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι προτεραιότητες είναι:

- Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
- Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Συστάδες ανάπτυξης
- Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα
- Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση
- Ηλεκτρονική υγεία (e-health)
- Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης
- Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος
- Έξυπνες πόλεις
- Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη

Με το Στόχο 2 Πράσινη Ανάπτυξη επιδιώκεται να υπάρξει μέριμνα για την ορθή διαχείριση των πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος προκειμένου να είναι διατηρήσιμη η ανάπτυξη της οικονομίας και να πετυχαίνει υψηλές επιδόσεις σε όρους κοινωνικής ευημερίας. Επιπλέον, η αλλαγή του κλίματος αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση που θα αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα τα επόμενα χρόνια, επηρεάζοντας κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Οι προτεραιότητες είναι:

- Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
- Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Συστάδες ανάπτυξης
- Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα
- Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση
- Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης
- Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος
- Έξυπνες πόλεις
- Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη

Με το **Στόχο 3 Κοινωνική Ανάπτυξη** επιδιώκεται η εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής και ευημερίας διαχρονικά διότι η μεγέθυνση της οικονομίας δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά είναι επιθυμητή στον βαθμό που βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσης στο σύνολο της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

Οι προτεραιότητες είναι:

- **Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός**
- **Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού**
- **Τόνωση των πολιτικών απασχόλησης**
- **Δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων**
- **Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό**
- **Κοινωνικές επενδύσεις (στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)**
- **Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση**
- **Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ**
- **Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές**
- **Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών**
- **Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης**
- **Πρότυπες μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης**
- **Διεθνοποίηση των ΑΕΙ**
- **Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)**
- **Ασφάλεια, προστασία και δικαιοσύνη**

Με το **Στόχο 4 Ανάπτυξη Υποδομών** επιδιώκεται η ανάπτυξη των υποδομών και η ολοκλήρωση όλων των υποδομών που είναι σε εξέλιξη, για να παίξουν καταλυτικό ρόλο για την οικονομική της ανάπτυξη. Οι προτεραιότητες είναι :

- **Υποδομές ΤΠΕ**
- **Ενεργειακά δίκτυα και υποδομές**
- **Λιμενικές υποδομές**
- **Σιδηροδρομικό δίκτυο**
- **Οδικές υποδομές**
- **Υποδομές αερομεταφορών**

- **Υδατοδρόμια**
- **Οδική ασφάλεια**
- **Ψηφιοποίηση μεταφορών**
- **Πολυτροπική και αστική κινητικότητα**
- **Επενδύσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα**

Με το **Στόχος 5 Εξωστρέφεια** επιδιώκεται η ενίσχυση της εξωστρέφειας που αποτελεί βασικό συστατικό της επιδιωκόμενης αλλαγής του ελληνικού παραγωγικού υποδείγματος και περιλαμβάνονται τομείς που έχουν υψηλές αναπτυξιακές δυνατότητες που πηγάζουν από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας.

Οι προτεραιότητες είναι:

- **Προώθηση τουρισμού με έμφαση σε ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές**
- **Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού**
- **Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος**
- **Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς**
- **Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα**
- **Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού**
- **Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες**
- **Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές**
- **Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ**
- **Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών**
- **Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό**
- **Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος**

Η επίτευξη μιας ισχυρής και διατηρήσιμης ανάπτυξης στο σύνολο της οικονομίας της χώρας απαιτεί την ισορροπημένη μεγέθυνση και στους πέντε άξονες. Επιπλέον, αναγκαίες είναι η εξειδίκευση, η προτεραιοποίηση και η ιεράρχηση των επενδυτικών έργων εντός κάθε άξονα με βάση της δυνατότητάς τους να συνεισφέρουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων.

γ. Διαδικασία σχεδιασμού, παρακολούθησης και διαχείρισης του ΕΠΑ.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τον θεσμικό του ρόλο καταρτίζει, μέσα από διαδικασία διαβούλευσης το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τις αρχές της σύγχρονης (πολυεπίπεδης) διακυβέρνησης, επιδιώκεται η διευρυμένη συμμετοχή και συνευθύνη στον αναπτυξιακό προγραμματισμό των φορέων και εκπροσώπων της κοινωνίας, της αγοράς αλλά και των ίδιων των πολιτών. Το ΕΠΑ, στην τελική του μορφή διαμορφώνεται μετά από διαδικασία διαβούλευσης, με την οποία δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να διατυπώσουν τα σχόλια και τη γνώμη τους. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται με την υποβολή προτάσεων από τους φορείς, καθώς και με την ανάρτηση του κειμένου στην πλατφόρμα www.opengov.gr, για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών κατ' ελάχιστον, όπως προβλέπεται και για τη νομοθετική διαδικασία.

Ο Προϋπολογισμός του διαμορφώνεται ως εξής:

Στο άρθρο 122 του ν. 4635/2019 προβλέπεται ότι για τον καθορισμό των πόρων του ΕΠΑ λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, οι προοπτικές της οικονομίας για το χρονικό διάστημα προγραμματισμού, η συμπληρωματικότητα με συγχρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις με στόχο την ενίσχυση του αναπτυξιακού αποτελέσματος, καθώς και η γενικότερη δημοσιονομική στρατηγική της χώρας, όπως αποτυπώνεται στο ισχύον Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ). Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του ΕΠΑ πρέπει να είναι το μέγιστο δυνατό, εντός του πλαισίου των υφιστάμενων δημοσιονομικών και οικονομικών σχεδιασμών. Με βάση τα παραπάνω, αποφασίσθηκε **οι πόροι του ΕΠΑ για την 1η Προγραμματική Περίοδο 2021-2025 να ανέλθουν σε 10 δισ. ευρώ.**

Οι πόροι του ΕΠΑ κατανέμονται σε τρεις βασικές διαστάσεις - κατά έτος, στο σύνολο των τομέων και των περιφερειών και μεταξύ των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων. Ως προς την κατανομή κατά έτος, παρότι η εφαρμοσμένη πρακτική πολυετών προγραμμάτων (όπως το ΕΣΠΑ 2014-2020) επιτάσσει οι πόροι να κατανέμονται ισόποσα στα έτη, στο ΕΠΑ 2021-2025, με δεδομένη την ανάγκη αντιμετώπισης των οικονομικών επιπτώσεων της πρόσφατης κρίσης και των

προκλήσεων λόγω της πανδημίας, καθώς επίσης και τη συνέχιση της χρηματοδότησης των υφιστάμενων έργων, επιθυμητή είναι η εμπροσθοβαρής εκτέλεση του προγράμματος, με αυξημένο προϋπολογισμό στα πρώτα δύο έτη με ποσοστό 35% για το καθένα και από 10% στα τρία επόμενα.

Για τη διευκόλυνση της προσαρμογής στις νέες διαδικασίες προγραμματισμού όλων των εμπλεκόμενων φορέων και αποκλειστικά για την κατάρτιση του προϋπολογισμού της προγραμματικής περιόδου 2021-2025 του ΕΠΑ, λαμβάνεται μέριμνα ως προς τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες με το προϊσχύον θεσμικό πλαίσιο χρηματοδότησης έργων από εθνικούς πόρους. Έτσι, ειδικά στην 1η προγραμματική περίοδο του ΕΠΑ ο κάθε φορέας έχει τη δυνατότητα να ανακατανείμει χρονικά τον προϋπολογισμό που του αναλογεί βάσει των αναγκών του, καθώς αναγνωρίζεται η ιδιαιτερότητα αυτής της περιόδου που προκύπτει από την ύπαρξη των υφιστάμενων έργων - μελετών από την πρότερη κατάσταση του Εθνικού ΠΔΕ.

Ως προς την κατανομή επί του συνόλου των περιφερειών και των τομέων, το 22,5% των πόρων του ΕΠΑ κατευθύνεται σε περιφερειακά προγράμματα. Πρόκειται για κατανομή που αντιστοιχεί στις πραγματοποιήσεις για το 2019 (22,5%), τον προϋπολογισμό για το 2020 (21,3%), τις προβλέψεις του ΜΠΔΣ 2020-2023 (16%), αλλά και την κατανομή της δημόσιας δαπάνης του ΕΣΠΑ 2014-2020 (22,5%).

Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης	Προϋπολογισμός σε εκ. ευρώ	Ποσοστό στο ΕΠΑ	Ποσοστό στα ΤΠΑ
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	28	0,28%	0,41%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ¹	885	8,85%	12,93%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	18	0,18%	0,26%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	24	0,24%	0,35%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	60	0,60%	0,88%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	70	0,70%	1,02%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	500	5,00%	7,30%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	60	0,60%	0,88%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	900	9,00%	13,15%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	10	0,10%	0,15%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	620	6,20%	9,06%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	260	2,60%	3,80%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	150	1,50%	2,19%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	50	0,50%	0,73%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	60	0,60%	0,88%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ	150	1,50%	2,19%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.600	26,00%	37,98%
ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	400	4,00%	5,84%
Σύνολο	6.845	68,45%	100,00%

Σημείωση: ¹ Οι πόροι για τα αποθεματικά που διαχειρίζονται μέσα από το τομεακό πρόγραμμα του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, καθώς και τα ειδικά προγράμματα ανάπτυξης δεν περιλαμβάνονται.

Εικόνα 4: Κατανομή πόρων του ΕΠΑ ανά ΤΠΑ 2021-2025

ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑ	Προϋπολογισμός σε εκ. ευρώ	Ποσοστό στο ΕΠΑ
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΑ	750	7,50%
ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	155	1,55%

Εικόνα 5: Προϋπολογισμός Αποθεματικού ΈΠΑ και Ειδικών Προγραμμάτων.

Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης ΠΠΑ	Προϋπολογισμός σε εκ. ευρώ	Ποσοστό π/υ στο ΕΠΑ	Ποσοστό π/υ στα ΠΠΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	145	1,45%	6,44%
ΑΤΤΙΚΗΣ	404	4,04%	17,98%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	102	1,02%	4,55%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	271	2,71%	12,04%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	105	1,05%	4,69%
ΗΠΕΙΡΟΥ	119	1,19%	5,28%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	185	1,85%	8,22%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	78	0,78%	3,47%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	190	1,90%	8,43%
ΚΡΗΤΗΣ	175	1,75%	7,79%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	91	0,91%	4,04%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	126	1,26%	5,58%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	259	2,59%	11,50%
Σύνολο	2.250	22,50%	100,00%

Εικόνα 6: Κατανομή πόρων του ΕΠΑ ανά ΠΠΑ 2021-2025

δ. Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ) του ΕΠΑ.

Θεμελιώδης αρχή , όπως προαναφέρθηκε, της κατάρτισης του ΕΠΑ που στηρίζεται στις αρχές της αποκέντρωσης αλλά και της διάκρισης ρόλων και αρμοδιοτήτων με στόχο την άσκησή τους με τρόπο αποτελεσματικό, ποιοτικό, διαφανή και βιώσιμο, είναι η έκφραση των πολιτικών να γίνεται σε χαμηλότερο δυνατό διοικητικό επίπεδο με τη σύνταξη των Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΠΑ). Σε εφαρμογή των αρχών αυτών, η χάραξη της τομεακής πολιτικής επαφίεται στα υπουργεία ως καθ' ύλην αρμόδια με την κατάρτιση του δικού τους Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ), ενώ παράλληλα, στο χωρικό επίπεδο, οι περιφέρειες αντιμετωπίζονται ως οι καταλληλότεροι φορείς σχεδιασμού και υλοποίησης της εδαφικής ανάπτυξης, ως πλησιέστεροι και αμεσότερα εμπλεκόμενοι στα προβλήματα, τις ανάγκες και τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα της τοπικής κλίμακας με την κατάρτιση του δικού τους Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ).

Ιδιαίτερα σε περιφερειακό επίπεδο, οι προτεινόμενες διατάξεις ενισχύουν περαιτέρω τον προγραμματικό ρόλο των Περιφερειών. Η ενίσχυση αυτή επιχειρείται με τρόπο τέτοιο, ώστε να μπορούν να αξιοποιούνται οι ήδη θεσμοθετημένες διαδικασίες και να μην επιβαρύνεται περαιτέρω ο διοικητικός μηχανισμός των Περιφερειών, καθώς προβλέπεται ρητά (παρ. 4) η συνάφεια των ΠΠΑ με τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα του άρθρου 268 του ν. 3852/2010.

Η εφαρμογή των αρχών της συμπληρωματικότητας, και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών καθώς και του τεκμηρίου της αρμοδιότητας υπέρ της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στις ανωτέρω νομοθετικές επιλογές, οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο της επίτευξης μιας πολυεπίπεδης και πολυτομεακής διακυβέρνησης.

Επομένως τα ΠΑ καταρτίζονται από το οικείο Υπουργείο/Περιφέρεια μετά από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και εγκρίνονται από τον αρμόδιο για το ΕΠΑ Υπουργό, και περιλαμβάνουν τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του οικείου φορέα, με βάση τον αντίστοιχο προγραμματισμό του ΕΠΑ και την κατανομή των πόρων του ΕΠΑ που του αναλογούν.

Τα ΤΠΑ και ΠΠΑ διαρθρώνονται σε Άξονες Προτεραιότητας, οι οποίοι αντιστοιχούν σε κάθε προτεραιότητα της στρατηγικής στο πλαίσιο του ΕΠΑ, που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους.

Ορίζεται επίσης το ελάχιστο περιεχόμενο των ΤΠΑ και ΠΠΑ τα οποία διέπουν την κατάρτιση και την εφαρμογή των ΤΠΑ και ΠΠΑ, με στόχο την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών, τον προγραμματισμό των έργων, τη χρηστή διαχείριση των πόρων και τη συμβατότητα με άλλες πολιτικές.

Τα προαπαιτούμενα αυτά αναφέρονται σε στοιχειώδεις προϋποθέσεις, που η θέσπισή τους αποβλέπει στη διασφάλιση α) της μη υπέρβασης του προβλεφθέντος από το ΕΠΑ προϋπολογισμού, β) της ενσωμάτωσης στα υποβαλλόμενα προγράμματα όλων των έργων, που υλοποιούνται από τον οικείο φορέα κατά τη συγκεκριμένη περίοδο προγραμματισμού, εν όλω ή εν μέρει, εντασσόμενα ή ήδη ενταγμένα στο ΠΔΕ, και γ) της ειδικής πρόνοιας για την ένταξη έργων στρατηγικής σημασίας καθώς και έργων μεγάλου προϋπολογισμού, αλλά και για την πρόβλεψη κυρώσεων από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου σε περιπτώσεις μη συμμορφώσεως με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης των έργων στο πλαίσιο του ΕΠΑ και του ΠΔΕ και με τους όρους των αποφάσεων ένταξης.

Σε εφαρμογή των αρχών αυτών τα ΤΠΑ και ΠΠΑ τίθενται σε διαβούλευση από τους φορείς κατάρτισης με την ίδια διαδικασία, που προβλέπεται για το ΕΠΑ. Για την πρώτη Προγραμματική Περίοδο η ανωτέρω υποχρέωση έχει γίνει ευέλικτη δίνοντας τη δυνατότητα να γίνει η διαβούλευση για 15 ημέρες και σε ιστοσελίδα του φορέα κατάρτισης.

Τα εγκεκριμένα ΤΠΑ και ΠΠΑ αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και του φορέα κατάρτισης.

ε. Εξειδίκευση Στόχων και Προτεραιοτήτων στα ΠΑ - Δείκτες εκροών

Όπως προαναφέρθηκε οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε Άξονες (πυλώνες): Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Οι πρώτοι δυο από αυτούς τους πυλώνες έχουν

ευρύτερη στόχευση που αφορά πρακτικά το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ οι υπόλοιποι τρεις στοχεύουν στην ενίσχυση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία των ανωτέρω είναι η ύπαρξη αναβαθμισμένης διοικητικής υποστήριξης σε όλα τα επίπεδα προγραμματισμού υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου. Αυτό θα επιτευχθεί με την αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης με τις απαραίτητες παρεμβάσεις για να αποκτήσει την διοικητική επάρκεια να ανταποκριθεί στον ρόλο που αναλαμβάνει.

Δείκτες εκροών

Με τους δείκτες προσπαθούμε να αποτυπώσουμε την εξέλιξη του φυσικού αντικείμενου ενός έργου εξαιτίας της χρηματοδότησης που έχει αποφασισθεί να δοθεί σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και για συγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο. Ένας δείκτης παρουσιάζει την εξέλιξη ενός γεγονότος διαχρονικά δηλ. παρουσιάζει τη μεταβολή ενός αριθμητικού γεγονότος από μία χρονική στιγμή σε μία άλλη.

Η αναγκαιότητα ύπαρξης δεικτών έγκειται στο γεγονός ότι με βάση αποφάσεις που λαμβάνονται για τη χρηματοδότηση ενός έργου ή μιας κατηγορίας έργων, πρέπει στο τέλος της προγραμματικής περιόδου να μπορούμε να μετρήσουμε τι χρηματοδοτήσαμε και πόσο αυτό συνεισέφερε τελικά στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα που αναμένεται με βάση τον προγραμματισμό. Για να είναι δυνατή αυτή η «άθροιση» των μετρήσεων, πρέπει να υπάρχει μια ομοιομορφία στον τρόπο αποτύπωσης του εκτελούμενου φυσικού αντικείμενου δηλ. για ίδια κατηγορία ενεργειών/έργων το φυσικό αντικείμενο πρέπει να μετριέται με τον ίδιο τρόπο.

Με αυτό το σκεπτικό, είναι ανάγκη να υπάρχει ένα σύστημα δεικτών το οποίο να περιλαμβάνει όλες τις πιθανές κατηγορίες έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΑ και να προτείνει δείκτη για κάθε κατηγορία έργων, με ταυτότητα του δείκτη, τρόπο μέτρησης, μονάδα μέτρησης.

Για διευκόλυνση των δικαιούχων και των Υπηρεσιών Διαχείρισης, επιλέχθηκε αυτό το σύστημα να είναι αυτό που χρησιμοποιεί το ΕΣΠΑ 2014-2020, ενώ δόθηκε η δυνατότητα στους δικαιούχους που δεν καλύπτονται από τους υπάρχοντες δείκτες του συστήματος ΕΠΑ, να προτείνουν στην ΔιΔιΕΠ, ένα άλλο δείκτη για συγκεκριμένη κατηγορία έργου ή έργων με τρόπο και μονάδα μέτρησης και εφόσον εγκριθεί από την

υπηρεσία Συντονισμού, αυτός ο δείκτης να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλες τις Υπηρεσίες Διαχείρισης.

Στην ιστοσελίδα του ΕΠΑ (ενότητα «Θεσμικό Πλαίσιο», σύνδεσμος: http://epa.gov.gr/?page_id=759) υπάρχει διαθέσιμο το σύνολο των δεικτών του ΕΠΑ 2021-2025, όπως επικαιροποιείται.

Παραδείγματα δεικτών εκροών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη κατάρτιση των Προγραμμάτων και υπάρχουν στο Σύστημα δεικτών:

- Στον αναπτυξιακό στόχο «**Έξυπνη Ανάπτυξη**» (ΑΣ 1) του ΕΠΑ 2021-2025 στον άξονα προτεραιότητας «**Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής**» (ΑΠ 1.1) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης **CO05 «Αριθμός των νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται»** με μονάδα μέτρησης τον «αριθμό».
- Στον αναπτυξιακό στόχο «**Πράσινη Ανάπτυξη**» (ΑΣ 2) του ΕΠΑ 2021-2025 στον άξονα προτεραιότητας «**Ενεργειακή απόδοση**» (ΑΠ 2.1) χρησιμοποιήθηκε ο **01302 «Εξοικονόμηση ενέργειας σε κοινόχρηστους χώρους»** με μονάδα μέτρησης τις «Κιλοβατώρες ανά έτος».
- Στον αναπτυξιακό στόχο «**Κοινωνική Ανάπτυξη**» (ΑΣ 3) του ΕΠΑ 2021-2025 και στον άξονα προτεραιότητας «**Υγεία Υποδομές Εξοπλισμός**» (ΑΠ 3.1) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης **T1626 «Μονάδες υγείας που βελτιώνονται»** με μονάδα μέτρησης τον «Αριθμό» των μονάδων υγείας που βελτιώνονται.
- Στον αναπτυξιακό στόχο «**Ανάπτυξη Υποδομών**» (ΑΣ 4) του ΕΠΑ 2021-2025 στον άξονα προτεραιότητας «**Λιμενικές Υποδομές**» (ΑΠ 4.3) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης **T3275 «Θέσεις ελλιμενισμού που δημιουργούνται»** με μονάδα μέτρησης τον «Αριθμό» των θέσεων ελλιμενισμού.
- Στον αναπτυξιακό στόχο «**Εξωστρέφεια**» (ΑΣ 5) του ΕΠΑ 2021-2025 και στον άξονα προτεραιότητας «**Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές**» (ΑΠ 5.8) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης **CO5.1 «Αριθ. οργανώσεων παραγωγών ή ενώσεων παραγωγών που ενισχύονται για σχέδια παραγωγής και εμπορίας»** με μονάδα μέτρησης τον

«Αριθμό» των οργανώσεων παραγωγών ή ενώσεων παραγωγών που ενισχύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Πλαίσιο σχεδιασμού κατάρτισης και παρακολούθησης των Προγραμμάτων Ανάπτυξης Εμπλεκόμενοι φορείς

α. Αρμόδιες αρχές και διαδικασία για την κατάρτιση και έγκριση των ΠΑ του ΕΠΑ

Για την κατάρτιση και υποβολή των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021-2025 εκδόθηκε ΥΑ με βάση την οποία καλούνται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες, σε εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 (Α'167), να υποβάλουν προς έγκριση στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025, εντός τριών μηνών από τη δημοσίευσή της, εξειδικεύοντας τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού του ΕΠΑ, σε ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους στον τομέα ευθύνης τους. Ορίστηκε το περιεχόμενο των ΤΠΑ/ΠΠΑ, και τέθηκαν οι όροι της δημόσια διαβούλευσης, (άρθ. 125 παρ. 1 Ν. 4635/2019 (Α'167)). Ειδικά για την εξασφάλιση της κατά το δυνατόν μέγιστης δυνατής ενσωμάτωσης του αναπτυξιακού σχεδιασμού των ΟΤΑ Α' Βαθμού στα ΤΠΑ/ΠΠΑ του ΕΠΑ και με στόχο την επιλογή και προτεραιοποίηση των μείζονος σημασίας παρεμβάσεων τους, κατά το στάδιο της κατάρτισης ζητήθηκε να πραγματοποιηθούν τομεακές ή/και θεματικές συναντήσεις/ημερίδες/τηλεδιασκέψεις, με τη συμμετοχή όλων των φορέων χάραξης πολιτικής σε τομεακό ή περιφερειακό επίπεδο, των κοινωνικοοικονομικών εταίρων και λοιπών ενδιαφερόμενων μερών.

Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και την οριστικοποίησή τους, τα σχέδια των ΤΠΑ/ΠΠΑ πρέπει να υποβληθούν, με έγγραφο του οικείου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, στον αρμόδιο για το ΕΠΑ Υπουργείο και να εγκριθούν, από τον αρμόδιο Υπουργό εντός δύο μηνών μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.). Σε περίπτωση που η Δι.Δι.Ε.Π., κατά την αξιολόγηση των προγραμμάτων, διαπιστώσει τη μη συμβατότητα των υποβληθέντων σχεδίων προγραμμάτων με το ΕΠΑ ή την έλλειψη των κατά νόμο αναγκαίων εγκρίσεων που τα συνοδεύουν, προτείνει στους φορείς κατάρτισης τις απαιτούμενες τροποποιήσεις, προσθήκες ή και διορθώσεις, ώστε να πληρούνται τα κριτήρια αξιολόγησης των προγραμμάτων. Σε αυτή την περίπτωση και εφόσον απαιτείται η επανυποβολή του προγράμματος, η διαδικασία έγκρισης δύναται να παραταθεί κατά ένα μήνα.

Τέλος τα ΤΠΑ/ΠΠΑ μετά την έγκριση τους αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΕΠΑ (www.epa.gov.gr) και στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα.

Οι προϋπολογισμοί των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 εγκρίθηκαν με την ΠΥΣ 38/31-8-2020 (ΦΕΚ 174/Α/10-9-2020).

Η αξιολόγηση των υποβληθέντων Προγραμμάτων γίνεται με βάση Κριτήρια Αξιολόγησης αναφορικά με τη συμβατότητά τους με το ΕΠΑ, ιδίως ως προς τα ακόλουθα:

- 1) Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος δεν δύναται να υπερβαίνει τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό που περιλαμβάνεται στο ΕΠΑ.
- 2) Το περιεχόμενο του προγράμματος χαρακτηρίζεται από πληρότητα και σαφήνεια .
- 3) οι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος αντιστοιχούν στις προτεραιότητες του ΕΠΑ 2021-2025, τις οποίες δύνανται να εξειδικεύουν.
- 4) Οι στόχοι των ΤΠΑ και ΠΠΑ βρίσκονται σε συνάφεια αντίστοιχα, με τα στρατηγικά κείμενα του οικείου τομέα πολιτικής και τα τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα του άρθρου 268 του ν.3852/10 (Α'87), όπως ισχύει.
- 5) Τηρούνται οι αρχές του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΕΠΑ και οι κανόνες της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 120 και 126 του ν. 4635/2019.

β. Η βασική δομή ενός ΠΑ (ΥΑ 95189/ 14.9.2020 (Β'3961) .

Τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον:

- 1) εισαγωγή,
- 2) την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα ή της περιφέρειας με βάση τα έργα που εκτελούνται κατά τη φάση της κατάρτισης του προγράμματος, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, στην οποία περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το θεσμικό πλαίσιο του φορέα κατάρτισης με βάση το οποίο αναλαμβάνει την κατάρτιση του Προγράμματος, τα εθνικά στρατηγικά κείμενα για τον τομέα ή τα κείμενα στρατηγικής της περιφέρειας με τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί, την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ανά τομέα παρέμβασης, την ανάλυση των δυνατοτήτων, των απειλών, των ευκαιριών και των αδυναμιών,

3) την αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2021-2025, η οποία περιλαμβάνει, κυρίως, τη στρατηγική του τομέα ή της περιφέρειας για την συγκεκριμένη χρονική περίοδο, με τον προσδιορισμό των ειδικών αναπτυξιακών στόχων του προγράμματος και την αντιστοίχησή τους με τους αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ, τους άξονες προτεραιότητας και τη συσχέτισή τους με τις προτεραιότητες του ΕΠΑ, κατηγορίες δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν ή και συγκεκριμένα έργα, την τεκμηρίωση της ανάγκης χρηματοδότησης από τους πόρους του ΕΠΑ (πχ. μη επιλεξιμότητα από συγχρηματοδοτούμενους πόρους κλπ.), τους δείκτες εκροών και τους πιθανούς δικαιούχους για χρηματοδότηση των έργων τους.

Ειδικά για την πρώτη προγραμματική περίοδο, μπορεί να δημιουργηθεί άξονας προτεραιότητας υποστήριξης των εποπτευόμενων φορέων του οικείου Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή υπηρεσιών του φορέα κατάρτισης, ο οποίος δεν θα συσχετισθεί με προτεραιότητα του ΕΠΑ.

4) την τεχνική βοήθεια του προγράμματος.

5) τον προϋπολογισμό του προγράμματος που περιλαμβάνει τους χρηματοδοτικούς πίνακες με κατανομή ανά έτος, υποπρόγραμμα και άξονα προτεραιότητας,

6) τη συμβολή του ΤΠΑ/ΠΠΑ στην εφαρμογή δημοσίων πολιτικών, η οποία περιλαμβάνει, κυρίως, τη συμβατότητα ή συμπληρωματικότητα του προγραμματισμού με τις ευρωπαϊκές πολιτικές του αντίστοιχου τομέα, με τις εθνικές στρατηγικές του τομέα ή της περιφέρειας και τις επιπτώσεις από την υλοποίηση προγραμματισμένων μεγάλων έργων,

7) τις οριζόντιες αρχές, με έμφαση κυρίως, στην παρουσίαση της συμβολής του προγράμματος στην βιώσιμη ανάπτυξη, την ισότητα των ευκαιριών και την κατάργηση των διακρίσεων,

8) την υπηρεσία ή τις υπηρεσίες διαχείρισης του προγράμματος, με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη σύσταση, τη λειτουργία, την οργάνωση και τις αρμοδιότητές τους,

9) τα βασικά κριτήρια επιλογής των έργων του προγράμματος,

10) ειδικά και άλλα θέματα,

11) τη συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας σχεδιασμού του προγράμματος (ιδίως τα βήματα που ακολουθήθηκαν για το σχεδιασμό του Προγράμματος με αναφορά στις ενέργειες που έγιναν για την πραγματοποίηση τομεακών ή/και θεματικών

συναντήσεων/ημερίδων/τηλεδιασκέψεων, με τη συμμετοχή όλων των φορέων χάραξης πολιτικής σε τομεακό ή περιφερειακό επίπεδο, των κοινωνικοοικονομικών εταίρων και λοιπών ενδιαφερόμενων μερών).

Τα Τομεακά Αναπτυξιακά Προγράμματα δύνανται να διαρθρώνονται σε Υποπρογράμματα και να ορίζεται διακριτή Υπηρεσία Διαχείρισής τους. Σε αυτή την περίπτωση η ανάλυση της στρατηγικής δύναται να δοθεί ανά υποπρόγραμμα. Τα Υποπρογράμματα διαρθρώνονται σε άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις προτεραιότητες για τον τομέα πολιτικής του Υποπρογράμματος. Τα Υποπρογράμματα είναι αναπόσπαστο μέρος του οικείου Προγράμματος με το οποίο συνυποβάλλονται και εγκρίνονται ενιαία.

γ. Εμπλεκόμενοι φορείς (Υπηρεσίες Διαχείρισης, Δικαιούχοι, λοιποί φορείς).

Τα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ καταρτίζονται και παρακολουθούνται από υπηρεσίες που έχουν καθορισθεί, από τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς και από την απόφαση έγκρισης των Προγραμμάτων, ενώ στην υλοποίηση συμμετέχουν και οι φορείς υλοποίησης. Οι φορείς υλοποίησης ή δικαιούχοι είναι ορισμένοι με βάση το θεσμικό πλαίσιο για την υλοποίηση συγκεκριμένων κατηγοριών έργων και μπορούν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του Προγράμματος μετά από πρόσκληση της Υπηρεσίας Διαχείρισης.

Για τον επανασχεδιασμό/αναθεώρηση του Προγράμματος δύνανται να καλούνται και φορείς έκφρασης πολιτικής οι οποίοι συνεισφέρουν θέματα της αρμοδιότητάς τους για την καλύτερη υλοποίηση του Προγράμματος.

δ. ΕΠΑ και ΠΔΕ – διάκριση ρόλων, διαδικασιών.

Το ΠΔΕ χρηματοδοτεί την συνολική αναπτυξιακή πολιτική της χώρας με έργα που συμβάλουν στην ανανέωση και την αύξηση του ιδιωτικού και δημόσιου κεφαλαίου της οικονομίας στηρίζοντας την αναπτυξιακή διαδικασία και τον εκσυγχρονισμό της χώρας σε μακροχρόνια βάση. Καλείται δε να συμβάλλει στην επίτευξη των εκάστοτε αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων του εθνικού προγραμματισμού, όπως είναι μεταξύ άλλων η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας, η αύξηση της παραγωγικότητας, η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η αύξηση της

απασχόλησης και η προώθηση δράσεων που θα ενισχύουν την κοινωνική συνοχή. Οι πόροι του ΠΔΕ αποτελούν επενδυτική δαπάνη και έχουν πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις τόσο στην παραγωγή όσο και στην απασχόληση, σε αντίθεση με τις δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού (λειτουργικές δαπάνες και μισθοί) που έχουν κυρίως καταναλωτικό χαρακτήρα. Στο ΠΔΕ εντάσσονται έργα, μελέτες, ενέργειες και δράσεις, που εγκρίνονται από το Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από πρόταση των αρμόδιων φορέων και χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

Το ΠΔΕ αποτελείται από τα δύο ακόλουθα σκέλη:

- **Το συγχρηματοδοτούμενο από ευρωπαϊκούς πόρους** στο οποίο περιλαμβάνονται οι πόροι για την υλοποίηση των παρεμβάσεων των ΕΣΠΑ, του Ταμείου Συνοχής, του Γ΄ ΚΠΣ και των ΕΠ «Αγροτικής Ανάπτυξης» και «Θάλασσας-Αλιείας».
- **Το εθνικό**, που εξυπηρετεί τις ανάγκες χρηματοδότησης του ΕΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τη χρηματοδότηση των ΣΔΙΤ, κλπ.

Από τα παραπάνω είναι προφανές ότι το ΕΠΑ είναι υποσύνολο του ΠΔΕ και έχει σαν στόχο τον προγραμματισμό της υλοποίησης της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής που χρηματοδοτείται από καθαρά εθνικούς πόρους με βάση διατιθέμενο προϋπολογισμό.

ε. Παρακολούθηση - Αξιολόγηση - Αναθεώρηση ΠΑ.

Η παρακολούθηση της υλοποίησης του Προγράμματος Ανάπτυξης γίνεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ ή ΠΠΑ η οποία συντάσσει και υποβάλλει στη Δι.Δι.Ε.Π. ενδιάμεση έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή και υλοποίηση του προγράμματος, με συγκεντρωτικά στοιχεία για την οικονομική και φυσική πρόοδό του. Στην έκθεση αναφέρονται επίσης οι χρονικές ή άλλες αποκλίσεις που διαπιστώνονται κατά την υλοποίηση του προγράμματος και ο βαθμός επίτευξης των στόχων του ΕΠΑ. Στις εκθέσεις οι αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης οφείλουν να χρησιμοποιούν δείκτες εκροής ή άλλους δείκτες, οι οποίοι περιλαμβάνονται αντίστοιχα στα κείμενα των οικείων προγραμμάτων και προσκλήσεων για να αποτυπώσουν την πρόοδο της υλοποίησης.

Εφόσον η Υπηρεσία Διαχείρισης κρίνει ότι με βάση στοιχεία της παρακολούθησης, συντρέχουν λόγοι για την αξιολόγηση του Προγράμματος ή μιας πολιτικής που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα, τότε μπορεί να αναλάβει την πρωτοβουλία να αναθέσει σε εξωτερικό φορέα (δημόσιο ή ιδιωτικό) την αξιολόγηση του Προγράμματος ή της πολιτικής και να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα για να εφαρμόσει διορθωτικές κινήσεις στην υλοποίηση ή να επιδιώξει αναθεώρηση του Προγράμματος για την επικαιροποίηση των πολιτικών που εφαρμόζονται ή για την επιτάχυνση της υλοποίησης.

Η αναθεώρηση αυτή γίνεται με πρωτοβουλία του φορέα κατάρτισης/υλοποίησης ή του Υπουργού Οικονομικών σε μια ή περισσότερες από τις εξής περιπτώσεις:

- α) όταν αναθεωρείται το σχέδιο ανάπτυξης της Χώρας, προκειμένου να ληφθούν υπόψη σημαντικές μεταβολές εθνικών ή περιφερειακών προτεραιοτήτων,
- β) όταν από τις περιοδικές εκθέσεις προόδου και τα λοιπά δεδομένα της παρακολούθησης του προγράμματος προκύπτει ότι δεν έχει συντελεστεί η προγραμματισμένη πρόοδος της υλοποίησής του και απαιτούνται προσαρμογές,
- γ) όταν επιβάλλεται εξαιτίας της μεταβολής των οικονομικών ή άλλων συνθηκών. ύστερα από αναθεώρηση του ΕΠΑ,

Σε αυτή την περίπτωση οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ συντάσσουν το αναθεωρημένο πρόγραμμα, το οποίο εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και αναρτάται στις ιστοσελίδες του ΕΠΑ και του φορέα κατάρτισης.

Τέλος εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της περιόδου εφαρμογής των ΤΠΑ και ΠΠΑ, οι αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης υποβάλλουν στη Δι.Δι.Ε.Π. έκθεση ολοκλήρωσης του Προγράμματος.

Σύνοψη Ενότητας 1

Η ενότητα αυτή ανέδειξε την ανάγκη δημιουργίας του ΕΠΑ καθώς και τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την σύνταξη και έγκρισή του. Επίσης το αντίστοιχο παρουσιάστηκε και για τα Προγράμματα Ανάπτυξης.

Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 1

Εργαστήριο 1.1: Παρακολούθηση και διαχείριση Προγράμματος Ανάπτυξης στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ

Η παρακολούθηση ενός ΠΑ από την αρμόδια ΥΔ υλοποιείται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και της λειτουργικής περιοχής «Επιχειρησιακά Προγράμματα»

The screenshot shows the 'Διαχείριση Προγραμμάτων' (Program Management) section of the EOPIS system. The top navigation bar includes 'Επιχειρησιακά Προγράμματα', 'Επιλογή & Έγκριση', 'Παρακολούθηση', 'Έλεγχος', 'Χρηματοροές', and 'Βοηθητικές Εργασίες'. The main area features search filters for 'Κωδικός Προγράμματος', 'Έκδοση Προγράμματος', and 'Σε Ισχύ', along with a 'Επιλέξτε Ταμείο' dropdown. Action buttons for 'Αναζήτηση' and 'Καθαρισμός' are present. A table displays program details with columns for ID, Κωδικός Προγράμματος, CCI, Τίτλος, Σε Ισχύ, and Ενέργειες. The first row shows ID 181, Κωδικός Προγράμματος, CCI, Τίτλος ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, Σε Ισχύ Ναι, and Ενέργειες. A pagination bar at the bottom indicates 'Εμφανίζονται 1 έως 1 από 1 εγγραφές' and includes buttons for 'Πρώτη', 'Προηγούμενη', '1', 'Επόμενη', and 'Τελευταία'.

The screenshot shows the 'Διαχείριση Προγραμμάτων - Επισκόπηση' (Program Management - Overview) section. The top navigation bar includes 'Αποθήκευση', 'Επικύρωση', 'Εκτύπωση', and 'Προηγούμενη Σελίδα'. The main area features a sidebar with a list of menu items: 'Α. Γενικά Στοιχεία', 'Β. Δράσεις', 'Γ. Γεωγραφική Κάλυψη', 'Δ. Αρχές προγράμματος', 'Ε. Στοιχεία λογαριασμών', 'ΣΤ. Κλειδες / Ποσόστωση', 'Ζ. Ανώτατα Ποσοστά Υπερδέσμευσης', 'Η. Συνημμένα (0)', and 'Θ. Ιστορικό μεταβολών'. The top right of the main area shows 'ΕΠ: Έκδοση ΟΠΣ: 1 Σε Ισχύ'.

Η αρχική καταχώρηση ή τυχόν τροποποιήσεις των δομικών στοιχείων ενός ΠΑ, όπως το χρηματοδοτικό σχήμα και οι δείκτες εκροής ανά άξονα προτεραιότητας, τα στοιχεία της υπηρεσίας διαχείρισης, η τυχόν χρήση ορίου υπερδέσμευσης κλπ καταχωρούνται στο ΠΣ ΕΠΑ κατόπιν πρότασης της αρμόδιας ΥΔ ή της ΔιΔιΕΠ προς την Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων - Υποδιεύθυνση Ο.Π.Σ.

Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει την καταχώρηση χρηματοδοτικού Πίνακα ενός ΠΑ στο ΠΣ ΕΠΑ.

Αξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Θεματικός στόχος	Στήριξη της Ένωσης	Ενδεικτική εθνική συμμετοχή(*)
3.1	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	23.000.000
3.4	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	17.800.000
3.5	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	22.000.000
3.8	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	499.700.000
3.9	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	8.000.000
3.10	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	8.500.000
3.11	ΕΠΑ	Δ	3.Κοινωνική Ανάπτυξη (ΕΠΑ)	0	2.800.000
5.6	ΕΠΑ	Δ	5.Εξωστρέφεια (ΕΠΑ)	0	31.000.000
6.1	ΕΠΑ	Δ	6.ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΕΠΑ)	0	2.200.000
6.2	ΕΠΑ	Δ	6.ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΕΠΑ)	0	5.000.000
ΣΥΝΟΛΟ:				0	620.000.000

Εργαστήριο 1.2: Πρακτικό Παράδειγμα Προγράμματος Ανάπτυξης – Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την 1η Προγραμματική Περίοδο του ΕΠΑ εκδόθηκε η Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. 52273/26-05-2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κ. Ι. Τσακίρη, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 98430/22-09-2020 απόφαση και αποτελείτο από στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με συντονιστή τον Γενικό Διευθυντή Δημοσίων Επενδύσεων Δ. Ιακωβίδη. Τα οικονομικά στοιχεία που αναφέρονται, αντιστοιχούν στην εποχή που καταρτίστηκε το Πρόγραμμα.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΥΠΑΝΕΠ) έχει ως αποστολή τον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας με στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της επιχειρηματικότητας, της εξωστρέφειας και της καινοτομίας της οικονομίας, καθώς και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες του Υπουργείου αποτυπώνονται στον Οργανισμό του και αποτελείται από Γραμματείες, κάθε μία από τις οποίες έχει διακριτό αντικείμενο. Η Ομάδα κατάρτισης, αποφάσισε, το ΠΑ να δομηθεί σε υποπρογράμματα, κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί σε Γενική Γραμματεία του Υπουργείου με κοινή Τεχνική Βοήθεια. Έτσι κάθε φορέας έκφρασης πολιτικής του Υπουργείου θα έχει το δικό του υποπρόγραμμα με δεσμευμένο προϋπολογισμό, αλλά θα είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί το πλαίσιο υλοποίησης που προβλέπεται για όλα τα ΠΑ του ΕΠΑ. Για να επιτευχθεί αυτό, ορίστηκε σαν Υπηρεσία Διαχείρισης, υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, η οποία δημιουργήθηκε με την τροποποίηση του Οργανισμού του Υπουργείου.

1) Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης ανά τομέα παρέμβασης και την ανάλυση δυνατοτήτων – αδυναμιών – προοπτικών – απειλών ανά τομέα παρέμβασης (SWOT Analysis)

Η ελληνική οικονομία, μετά την επάνοδο της οικονομικής ανάπτυξης το 2017 και την επιτυχή έξοδό της από το πρόγραμμα στήριξης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Ε.Π.
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ
ΛΟΜΕΥ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Σταθερότητας τον Αύγουστο του 2018, συνέχισε την ανάκαμψή της και το έτος 2019, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας, ενώ ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας είχε σταθεροποιηθεί περίπου στο ποσοστό 2% . Παρόλα αυτά, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να εμφανίζει μια σοβαρή αναπτυξιακή υστέρηση, παρά τους θετικούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης, καθώς παρουσιάζει σημαντικές συσσωρευμένες μακροοικονομικές ανισορροπίες, ως αποτέλεσμα της κρίσης, οι οποίες χρειάζεται χρόνος για να εξαλειφθούν. Οι σημαντικότεροι λόγοι της σχετικής ανθεκτικότητας της εγχώριας οικονομίας, στις τάσεις επιβράδυνσης της Ευρωζώνης που παρουσιάστηκαν την αντίστοιχη εποχή, ήταν η μεγάλη εξάρτηση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας από την εγχώρια κατανάλωση, η στήριξη από τον τουρισμό και τις εξαγωγές, ενώ η βασική αιτία της περιορισμένης αναπτυξιακής δυναμικής της είναι η επενδυτική ανεπάρκεια. Ωστόσο, η συνεχής βελτίωση των επιδόσεων στους τομείς ΕΤΑΚ, η οικονομική σταθερότητα που απολαμβάνει η χώρα μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των προγραμμάτων προσαρμογής και η δέσμευση των ελληνικών κυβερνήσεων για την ανάγκη αύξησης των επενδύσεων στην έρευνα, δημιουργεί ζωτικό χώρο αύξησης των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης (E&A), δημιουργίας νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, καθώς και ένα ιδιαίτερα θετικό και ενθαρρυντικό κλίμα για επενδύσεις έντασης γνώσης και ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο.

Ο ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας παραμένει χαμηλός, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν υψηλές επενδυτικές ανάγκες. Παρά τη σταδιακή της ανάκαμψη, η ελληνική οικονομία βρίσκεται ακόμη αντιμέτωπη με χαμηλές επενδύσεις, ιδιαίτερα από τον ιδιωτικό τομέα. Τα σημαντικά αποταμιευτικά κενά που καταγράφονται δρουν περαιτέρω ανασταλτικά ως προς την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Η αποδόμηση ενδογενών μηχανισμών δημιουργίας εισοδημάτων και ρευστότητας που έχει λάβει χώρα στη διάρκεια της κρίσης έχει ως αποτέλεσμα η οικονομία να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ξένες επενδύσεις, σε ένα σταθερό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον. Τα εμβληματικά έργα ιδιωτικοποίησης και η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων αναγνωρίζονται, κατ' αυτόν τον τρόπο, ως καθοριστικής σημασίας για την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων.

Ταυτόχρονα, η κατανομή των παραγωγικών συντελεστών στην ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται διαχρονικά από αναποτελεσματικότητα, ενώ η δέσμευση πόρων σε ένα

ανεπαρκές παραγωγικό σύστημα έχει ως αποτέλεσμα τη χαμηλή παραγωγικότητα στο σύνολο της οικονομίας τόσο του κεφαλαίου όσο και της εργασίας και χαμηλές επιδόσεις σε όρους διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Τα προβλήματα εντείνονται περαιτέρω από το γεγονός ότι η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από μεγάλο ποσοστό πολύ μικρών, μικρών επιχειρήσεων και αυτοαπασχολούμενων σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, λειτουργώντας αναιμικά σε όρους εκμετάλλευσης οικονομιών κλίμακας και τεχνολογιών αιχμής ενώ υπάρχει ακόμη σημαντικά μεγάλο περιθώριο για διείσδυση υψηλής χωρητικότητας και ταχύτητας ευρυζωνικών δικτύων. Παρατηρείται, επομένως, μία μεγάλη συγκέντρωση ανθρώπινου δυναμικού στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς από τα στοιχεία προκύπτει ότι σχεδόν δύο (2) στους τρεις (3) εργαζόμενους απασχολείται σε αυτή την υποκατηγορία επιχειρήσεων.

Ο Τομέας Εμπορίου, παρά τη συρρίκνωση σε απόλυτα νούμερα των μεγεθών την περίοδο της κρίσης, συνεχίζει να αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα, συμμετέχοντας, σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση του Ελληνικού Εμπορίου (IN.EM.Y. – ΕΕΣΕ, 2019) , κατά ποσοστό 10,5% στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της οικονομίας του έτους 2017, έναντι ποσοστών περίπου 12,5% κατά την περίοδο πριν το έτος 2011. Παράλληλα με το εμπόριο με φυσική παρουσία, τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ραγδαία το ηλεκτρονικό εμπόριο. Ο αριθμός των ελληνικών επιχειρήσεων με ψηφιακό κανάλι πώλησης είναι σχετικά μεγάλος – 7.000, εκ των οποίων τα 2/3 είναι μεσαίες και μεγάλες και το 1/3 είναι μικρές (κάτω των 10 ατόμων) δυναμικές εταιρείες, με κύριο κανάλι πώλησης το ψηφιακό.

2) Αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2021-2025

Με βάση τα παραπάνω η αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2021-2025 υπηρετεί τον κεντρικό στόχο για την ελληνική οικονομία που είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν), καθώς και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας. Η επίτευξη της βιώσιμης ευημερίας προϋποθέτει την αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος με τη συστηματική

49

αύξηση της παραγωγικότητας, της εξωστρέφειας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Ο κεντρικός αυτός στόχος συναρτάται άμεσα με την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής, την ενσωμάτωση καινοτομίας και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της για την αξιοποίηση των προκλήσεων της 4ης βιομηχανικής επανάστασης και της πράσινης ανάπτυξης. Οι επιδιώξεις αυτές απαιτούν ισχυρό και αποτελεσματικό ερευνητικό τομέα, σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον, συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, ποιοτικές και αποδοτικές υπηρεσίες εκ μέρους της δημόσιας διοίκησης, σύγχρονους μηχανισμούς και εργαλεία σύζευξης παραγωγής και έρευνας.

Ο κύριος στρατηγικός στόχος του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων την περίοδο 2021-2025 είναι η στήριξη και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η ενίσχυση του μετασχηματισμού κυρίως του τομέα της μεταποίησης, με έμφαση στην ποιότητα των συντελεστών παραγωγής και λειτουργίας της, ώστε να αποτελέσει κινητήριο δύναμη της εξωστρεφούς οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στη χώρα.

Βασική συνθήκη για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι η ενίσχυση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της ανάπτυξης νέων επενδυτικών ευκαιριών και βελτίωσης του επιχειρηματικού και χρηματοδοτικού πλαισίου. Μετά από την παρατεταμένη οικονομική ύφεση των τελευταίων ετών και τις αρνητικές καθαρές επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα, η ταχεία αύξηση των ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων είναι ο πλέον καθοριστικός μοχλός για την ανάκαμψη. Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης κινητοποιεί με όλους τους τρόπους την επιχειρηματικότητα, τις ΜΜΕ, στηρίζει τις ελληνικές και ξένες επενδύσεις και επιδιώκει τη μέγιστη μόχλευση των διατιθέμενων δημόσιων πόρων (ΣΔΙΤ, χρηματοδοτικά εργαλεία). Η χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στα κίνητρα των αναπτυξιακών νόμων και η ολοκλήρωση τους είναι κεντρική επιλογή του Προγράμματος.

Επιπλέον των ανωτέρω, και ειδικότερα στον τομέα της βιομηχανίας, αναδεικνύονται ως κρίσιμα στοιχεία της ανάπτυξης η προσαρμογή στις προκλήσεις της 4ης βιομηχανικής επανάστασης (Βιομηχανία 4.0), η ενσωμάτωση στην παραγωγική διαδικασία νέων τεχνολογικών συντελεστών, παραγωγικών πρακτικών και προτύπων, η ενδυνάμωση της εξαγωγικής ικανότητας και της εξωστρεφούς δυναμικής για την προώθηση της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων, και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επιχειρηματιών. Έμφαση απαιτείται να δοθεί:

- στην έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την αξιοποίηση των παραγόμενων παραγωγικών γνώσεων ως βάση βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία,
- στην παραγωγική διασύνδεση και την ένταξη σε διεθνείς αλυσίδες αξίας,
- στην αξιοποίηση οικονομιών και ωφελειών που προκύπτουν ως συνέπεια των γεωγραφικών βιομηχανικών συγκεντρώσεων, καθώς και ως αποτέλεσμα της οικοδόμησης ευρύτερων οικοσυστημάτων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και
- στην ανάπτυξη τεχνολογιών και την ενίσχυση επιχειρήσεων και πρωτοβουλιών στους τομείς της κυκλικής οικονομίας, της ενεργειακής εξοικονόμησης και της κλιματικής αλλαγής. Η υποβοήθηση του αναπτυξιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας απαιτείται να υποστηριχθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε οριζόντιες αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις ιδίως στους κλάδους υψηλής προτεραιότητας και τους τομείς παραγωγικής αιχμής.

3) Δομή του Προγράμματος Ανάπτυξης

Η παραπάνω στρατηγική και η δομή του Υπουργείου με βάση τον Οργανισμό του, καθιστά ως καταλληλότερη την επιλογή διαμόρφωσης της δομής του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠΑΝΕΠ σε τέσσερα υποπρογράμματα ανά τομέα πολιτικής και ένα υποπρόγραμμα Υποστήριξης-Τεχνικής Βοήθειας Προγράμματος. Το κάθε υποπρόγραμμα επιδιώκει συγκεκριμένους αναπτυξιακούς στόχους και περιλαμβάνει επιλεγμένες κατηγορίες δράσεων αντίστοιχα με τους τομείς ευθύνης και τις καθ' ύλην αρμοδιότητες της κάθε Γενικής Γραμματείας (Ιδιωτικών Επενδύσεων και ΣΔΙΤ, Βιομηχανίας, Έρευνας & Καινοτομίας και Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή).

Δεδομένων των ανωτέρω, οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι μπορεί να επαναλαμβάνονται στα Υποπρογράμματα, απαντώντας σε διαφορετικές κατηγορίες παρεμβάσεων που εφαρμόζονται από τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου.

Υποπρόγραμμα Α: Ενίσχυση επιχειρηματικότητας / δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος Α είναι οι εξής:

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων
- Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων
- Ενίσχυση στρατηγικών επενδύσεων
- Ενίσχυση συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
- Βελτίωση μηχανισμών υποστήριξης ΜΜΕ.

Υποπρόγραμμα Β: Ενίσχυση της βιομηχανίας

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος Β είναι οι εξής:

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
- Προσαρμογή της ελληνικής βιομηχανίας στις προκλήσεις της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και της διεθνοποίησης
- Εκσυγχρονισμός βιομηχανικών και τεχνολογικών υποδομών για την προσέλκυση επενδύσεων
- Ενίσχυση τομεακών σχεδίων ανάπτυξης
- Ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων
- Αναβάθμιση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Εθνικού Συστήματος Υποδομών Ποιότητας
- Αναβάθμιση και βελτίωση εθνικού συστήματος διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Υποπρόγραμμα Γ: Ενίσχυση της Έρευνας, Καινοτομίας & Τεχνολογίας

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του Υποπρογράμματος Γ είναι οι εξής:

- Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής (συμπεριλαμβάνονται υποδομές και συνεργατικά σχήματα)
- Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Συστάδες ανάπτυξης.

Υποπρόγραμμα Δ: Στήριξη του εμπορίου και προστασία καταναλωτή

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος Δ είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στήριξης και αναβάθμισης της εμπορικότητας στα αστικά κέντρα
- Προστασία του καταναλωτή και πληροφόρηση επιχειρήσεων

Υποπρόγραμμα Ε: Υποστήριξη –Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος

Οι επιδιώξεις του υποπρογράμματος Ε είναι οι εξής:

- Επιχορηγήσεις εποπτευόμενων φορέων βάσει νόμου
- Διαμόρφωση και λειτουργία συστημάτων και διαδικασιών διοίκησης και συντονισμού, και υποστήριξη της εφαρμογής του ΕΠΑ και του συνόλου των επιμέρους προγραμμάτων του
- Διαμόρφωση και λειτουργία συμπληρωματικών ή/ και εξειδικευμένων εργαλείων διαχείρισης, και υποστήριξη της υλοποίησης του ΤΠΑ.
- Τεχνική βοήθεια ΕΠΑ και ΤΠΑ.

4) Προϋπολογισμός του Προγράμματος

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΤΠΑ του ΥΠΑΝΕΠ ανέρχεται στα οκτακόσια ογδόντα πέντε εκατομμύρια ευρώ (885.000.000) (μη συμπεριλαμβανομένων των ποσών των αποθεματικών και των ειδικών προγραμμάτων ανάπτυξης), σύμφωνα με το εγκεκριμένο με την Π.Υ.Σ. 38/2020 (Α' 174) Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για το 2021-2025.

5) Υπηρεσία διαχείρισης του Προγράμματος

Για την υλοποίηση του Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων έχει επιλεγεί ένα σύστημα διαχείρισης, το οποίο εξασφαλίζει την υλοποίηση του ΤΠΑ κατά τον πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο στη δεδομένη περίοδο προγραμματισμού. Συγκεκριμένα, ως Υπηρεσία Διαχείρισης του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίστηκε η Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π.).

Για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, η Υπηρεσία Διαχείρισης ενεργοποιεί το ΤΠΑ αμέσως μετά την έγκρισή του, καλώντας τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου να της υποβάλουν τον συνολικό προγραμματισμό ενεργοποίησης των

δράσεων τους και τον άμεσο ετήσιο προγραμματισμό τους. Στον εν λόγω προγραμματισμό γίνεται ρητή αναφορά στο δικαιούχο του έργου/δράσης (υπηρεσία) και τίθεται η στοχοθεσία εργασιών, τόσο σε επίπεδο Γενικών Γραμματειών, όσο και σε επίπεδο Υπηρεσίας Διαχείρισης. Ειδικότερα, με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό των Γενικών Γραμματειών η Υπηρεσία Διαχείρισης προγραμματίζει τις προσκλήσεις που καλείται να εκδώσει, προκειμένου να υποβληθούν τα Τεχνικά Δελτία Έργων, να ενταχθούν τα έργα στο ΕΠΑ και να δρομολογηθεί η υλοποίησή τους.

Οι Γενικές Γραμματείες ή οι λοιποί δικαιούχοι καλούνται, στον χρόνο που έχουν προδιαγράψει στον προγραμματισμό, να έχουν εξειδικεύσει ή/και ωριμάσει τα έργα/ τις δράσεις, που θα αποτελέσουν το αντικείμενο της πρόσκλησης από την Υπηρεσία Διαχείρισης, ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις.

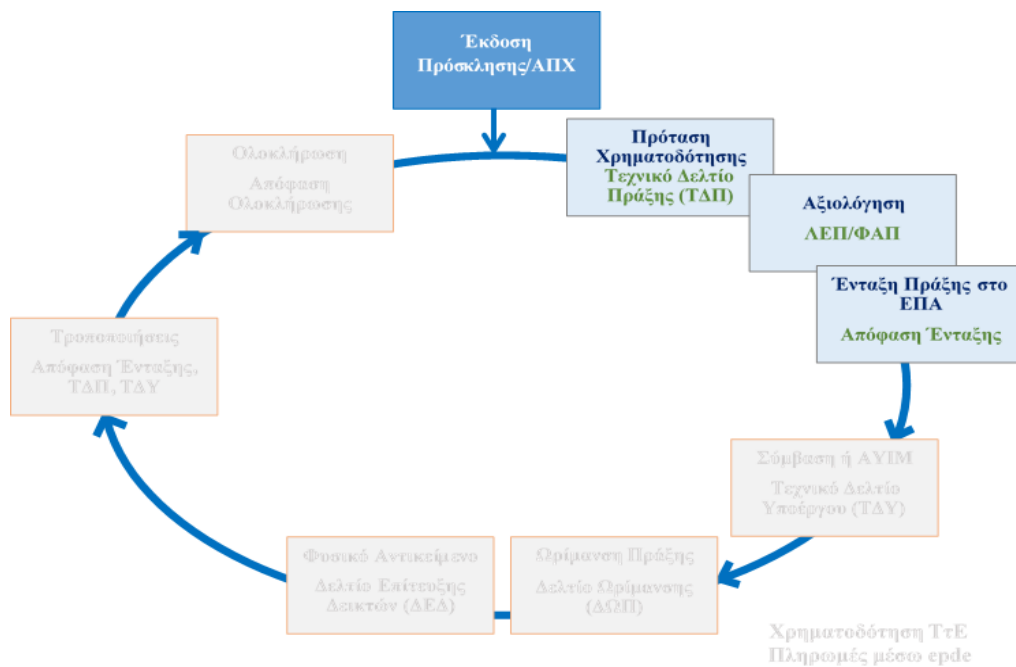
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Ενεργοποίηση Προγράμματος - Υποβολή Προτάσεων και Ένταξη Πράξεων σε Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ)

Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στην Ενότητα 2 αποτυπώνονται οι ενέργειες της Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΥΔ) ως προς την έκδοση Πρόσκλησης, των Δικαιούχων ως προς την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης (ΤΔΠ) και τέλος της ΥΔ ως προς την αξιολόγηση των προτάσεων των Δικαιούχων που έχουν υποβληθεί προκειμένου να εκδοθεί απόφαση ένταξης πράξης ή απόφαση απόρριψης.

Σκοπός είναι οι επιμορφωμένοι να κατανοήσουν τις διαδικασίες του ΣΔΕ ΕΠΑ, **Διαδικασία Δ.1 «Ενεργοποίηση προγράμματος και έκδοση πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων»** και **Διαδικασία Δ.2 «Επιλογή και έγκριση έργου»** καθώς και τα πρότυπα έγγραφα που συνδέονται με αυτές.

Με το πέρας της Ενότητας 2 οι επιμορφωμένοι θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τη διαφορά μεταξύ πρόσκλησης και Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης (ΑΠΧ), να γνωρίζουν τα στοιχεία μίας πρόσκλησης/ΑΠΧ που θα πρέπει να προσέξουν κατά την προετοιμασία της πρότασης τους για χρηματοδότηση, να αντιλαμβάνονται τη διαδικασία υποβολής πρότασης καθώς και αξιολόγησής της από την ΥΔ.

Εικόνα 7: Κύκλος Ζωής Πράξης - Υποβολή Πρότασης Χρηματοδότησης - Ένταξη σε ΠΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ενεργοποίηση Προγράμματος και Πρόσκλησης / Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης

α. Σκοπός και Δομή Πρόσκλησης / Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης

Για την έκδοση **Πρόσκλησης ή Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης** (εφεξής «πρόσκληση», εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά) [πρότυπο έντυπο ΣΔΕ: Δ1 Ε1] η ΥΔ ακολουθεί τη Διαδικασία Δ.1 «Ενεργοποίηση προγράμματος και έκδοση πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων».

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129, μέρος Α.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρο 4.

Η **Πρόσκληση** αποτελεί το βασικό έγγραφο για την ενεργοποίηση των ΠΑ και απαραίτητο έγγραφο του ΣΔΕ για την **ευρύτερη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων** σχετικά με τους στόχους και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχονται μέσω των ΠΑ με πόρους του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Η **Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης** («ΑΠΧ») δύναται να εκδίδεται για την ένταξη σε ΠΑ συγκεκριμένων έργων ή έργων στρατηγικής σημασίας καθώς και έργων ωρίμανσης/προετοιμασίας για μεταφορά στο ΕΣΠΑ ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή έργων με συνέργεια/συμπληρωματικότητα με έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η ΑΠΧ περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης σχετικά με τους όρους χρηματοδότησης από το ΠΑ, τα κριτήρια αξιολόγησης και τυχόν επιπλέον πληροφορίες και ειδικούς όρους.

α.1. Προαπαιτούμενες ενέργειες για την έκδοση της πρόσκλησης

Η ΥΔ προκειμένου να εκδώσει Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων θα πρέπει να έχουν προηγηθεί ενέργειες όπως η έγκριση του ΠΑ, η εξειδίκευση και ο προγραμματισμός των προσκλήσεων. Επίσης, στο πλαίσιο σχεδιασμού μιας πρόσκλησης η ΥΔ:

- καθορίζει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής της σχεδιαζόμενης πρόσκλησης,

- προβαίνει σε αξιολόγηση της συμμόρφωσης των σχεδιαζόμενων δράσεων με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων. Σε περίπτωση που μία δράση δύναται να ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, η ΥΔ σε συνεργασία με την αρμόδια ΑΜΚΕ, διαμορφώνει κατάλληλα την πρόσκληση και τα υποχρεωτικά προς υποβολή έγγραφα.
- επιβεβαιώνει την ύπαρξη επαρκούς διαθέσιμου υπολοίπου στο ΠΑ και στον/στους ΑΠ που προβλέπονται στη σχεδιαζόμενη πρόσκληση, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΔιΔιΕΠ.

α.2. Έκδοση και Δημοσίευση Πρόσκλησης

Η πρόσκληση δημιουργείται αποκλειστικά στο ΠΣ ΕΠΑ.

Η πρόσκληση εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο, αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια και δημοσιεύεται στην οικεία ιστοσελίδα του φορέα. Στην περίπτωση της ανακοίνωσης πρόθεσης χρηματοδότησης, η ανακοίνωση αποστέλλεται επιπλέον ηλεκτρονικά στον/στους δικαιούχο/ους.

α.3. Τροποποίηση Πρόσκλησης

Η πρόσκληση **δεν δύναται να τροποποιηθεί** μετά τη λήξη της.

Η ΥΔ δύναται να τροποποιήσει την Πρόσκληση πριν τη λήξη της στην περίπτωση που τροποποιούνται στοιχεία που περιλαμβάνονται στο αναρτημένο στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ έγγραφο, όπως η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη, η προθεσμία υποβολής πρότασης, οι όροι χρηματοδότησης ή ειδικοί όροι κ.ά. Η ΥΔ ενημερώνει υποχρεωτικά τους δυνητικούς δικαιούχους με μέσο αντίστοιχο με αυτό της αρχικής δημοσίευσης.

Σημειώνεται ότι είναι δυνατόν η ΥΔ να τροποποιήσει την Πρόσκληση που έχει εκδώσει ως προς τα κριτήρια επιλογής, εφόσον δεν έχουν υποβληθεί προτάσεις από τους δυνητικούς δικαιούχους.

Σε κάθε περίπτωση, σε πιθανή τροποποίηση της Πρόσκλησης, εξετάζεται η αναγκαιότητα τυχόν τροποποίησης και του χρονοδιαγράμματος υποβολής των προτάσεων.

Η ΥΔ δύναται να προβεί σε **Ορθή Επανάληψη** της αναρτημένης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ Πρόσκλησης, σε περίπτωση λάθους διοικητικού, ορθογραφικού ή/και συντακτικού,

58

σύμφωνα με τις Οδηγίες για την ανάρτηση πράξεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

α.4 Ανάκληση Πρόσκλησης

Η ΥΔ δύναται να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση της πρόσκλησης, εφόσον δεν υπάρχουν ενταγμένες πράξεις στο πλαίσιο αυτής. Η ΥΔ διαμορφώνει το έγγραφο Ανάκλησης της Πρόσκλησης, το οποίο εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο που εξέδωσε την πρόσκληση.

Η ΥΔ ενημερώνει υποχρεωτικά τους δυνητικούς δικαιούχους με μέσο αντίστοιχο με αυτό της αρχικής δημοσίευσης.

β. Κρίσιμα σημεία πρόσκλησης

Η ΥΔ προβαίνει στην κατάρτιση της Πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων για πράξεις, οι οποίες δύνανται να ενταχθούν σε Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ) που προσδιορίζεται στην Πρόσκληση και περιλαμβάνεται στο ΠΑ.

Περιεχόμενο Πρόσκλησης: Η Πρόσκληση περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δικαιούχων που έχουν την αρμοδιότητα υλοποίησης των πράξεων αυτών, καθώς και τους όρους χρηματοδότησής τους από το ΠΑ και αποτελείται από το **βασικό κείμενο** και από τα **συννημμένα έγγραφα. Ειδικότερα:.**

Βασικό Κείμενο:

- Σε ποιον **απευθύνεται πρόσκληση** (την κατηγορία δυνητικών δικαιούχων για την περίπτωση της Πρόσκλησης ή τον/τους ονοματισμένο/ους φορέα/φορείς για την περίπτωση της Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης)
- **Αντικείμενο της Πρόσκλησης**
 - ο Το περιεχόμενο και τους στόχους της προκηρυσσόμενης δράσης (στην περίπτωση της Πρόσκλησης) ή πράξης (στην περίπτωση της Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης), με αναφορά στο εγκεκριμένο ΠΑ, βάσει των οποίων οι δικαιούχοι θα πρέπει να συντάξουν τις προτάσεις τους, καθώς και οι ομάδες – στόχου που θα ωφεληθούν από την πράξη.

- Διευκρινίσεις σχετικά με τη συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση, όπως στις πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα⁴.
 - Διευκρινίσεις για τη συλλογή στοιχείων και παρακολούθηση δεδομένων που αφορούν τους δείκτες εκροών.
 - Αναφορά σε ειδικούς όρους /ειδικές υποχρεώσεις Δικαιούχων που διέπουν την πρόσκληση (βλ. και σημείο Α.Α1.7 ανωτέρω). Σημειώνεται ότι οι όροι αποτυπώνονται στο κείμενο της πρόσκλησης πρέπει να αποτυπώνονται και στο συνημμένο στην πρόσκληση Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων, ενότητα 6 «Ειδικοί Όροι».
 - Στην περίπτωση που το αντικείμενο της πρόσκλησης αναφέρεται σε έργα υποδομής, εφαρμόζεται, η υποχρέωση του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή **Μελέτη κόστους - οφέλους** προϋπολογισμού μεγαλύτερου των €20.000.000 (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).
- **Οικονομικά στοιχεία**
- Το ύψος της Δημόσιας Δαπάνης (ΕΠΑ) που διατίθεται με την πρόσκληση και κατανέμεται ανά ΑΠ. Η πρόσκληση μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν ΑΠ, αλλά κάθε δράση ή πράξη θα αναφέρεται σε έναν ΑΠ.
 - Προβλέψεις για τυχόν δυνατότητα υπερδέσμευσης σε επίπεδο πρόσκλησης, εκτιμώντας κατά περίπτωση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΑ.
 - Τους δείκτες εκροών, στην επίτευξη των οποίων θα πρέπει να συνεισφέρουν οι προτάσεις που θα υποβληθούν.
- **Επιλεξιμότητα δαπανών .**
- Τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών.
 - Τις κατηγορίες δαπανών που δύναται να περιλαμβάνουν οι προτάσεις που θα υποβληθούν.

⁴ Πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα, λογίζονται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, οι δράσεις που αποβλέπουν σε:

- προαγωγή των ποσοστών απασχόλησης και της ποιότητας θέσεων εργασίας,
- βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας,
- προώθηση της γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας των εργαζομένων και στη διευκόλυνση της
- προσαρμογής τους στις μεταλλαγές της βιομηχανίας και στις αλλαγές των παραγωγικών συστημάτων,
- εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους,
- υποστήριξη της μετάβασης των νέων από την εκπαίδευση στην απασχόληση,
- καταπολέμηση της φτώχειας, ενίσχυση την κοινωνικής ένταξης και
- προώθηση της ισότητας των φύλων, της απαγόρευσης των διακρίσεων και τις ίσες ευκαιρίες (συμπεριλαμβανομένης της συμφιλώσης της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής και της προώθησης της ίσης αμοιβής για ίση εργασία).

- ο Προβλέψεις για τυχόν ελάχιστο/ μέγιστο προϋπολογισμό πρότασης.
 - ο Δυνατότητα υπολογισμού δαπανών βάσει απλοποιημένου κόστους (εφόσον προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης απλοποιημένου κόστους από το θεσμικό πλαίσιο του φορέα).
 - ο Προβλέψεις που απαιτούνται σε περίπτωση δράσεων που ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων,
 - ο Ειδικότεροι όροι/κανόνες επιλεξιμότητας
- **Διαδικασία επιλογής και ένταξης πράξης**
- ο Τη μεθοδολογία αξιολόγησης (άμεση ή συγκριτική αξιολόγηση)
 - ο Τα κριτήρια επιλογής, τα οποία αποτελούν συνημμένο έγγραφο στην πρόσκληση (τα κριτήρια για το Στάδιο Α: Έλεγχος Πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης (ΛΕΠ) και το Στάδιο Β': Αξιολόγηση προτάσεων ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων (ΦΑΠ)).
 - ο Τη διαδικασία υποβολής ενστάσεων και ένταξης των πράξεων στο ΠΑ.
- **Υποχρεωτικά συνημμένα του ΤΔΠ έγγραφα που οφείλει να υποβάλλει μαζί με το ΤΔΠ ο δικαιούχος**
- **Επικοινωνία - Πληροφόρηση**
- ο Τους αρμόδιους επικοινωνίας στην ΥΔ που μπορούν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με την πρόσκληση.
 - ο Πληροφόρηση για την ηλεκτρονική διεύθυνση του ΕΠΑ, όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αντλούν πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο, το ΣΔΕ κ.λ.π.

Στην Πρόσκληση επισυνάπτονται, προς ενημέρωση των Δικαιούχων:

(1) το Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων, το οποίο αποτελεί τυποποιημένο έγγραφο του ΣΔΕ και ενημερώνει τους Δικαιούχους για τις υποχρεώσεις που προβλέπεται να αναλάβουν, εφόσον η πράξη ενταχθεί στο ΠΑ. Για το λόγο αυτό το **Παράρτημα Ι**, όπως τελικά διαμορφώνεται, αποτελεί και Παράρτημα της Απόφασης Ένταξης. Εφόσον απαιτείται να συμπεριληφθούν **Ειδικές Υποχρεώσεις Δικαιούχων**, τότε αυτές αποτυπώνονται στην ενότητα **6. «Ειδικό Όροι» του Παραρτήματος Ι**. Οι **ειδικές υποχρεώσεις Δικαιούχων**, ενδεικτικά, δύναται να αφορούν:

- ο τυχόν υποχρεώσεις που απορρέουν από ειδικό θεσμικό πλαίσιο, πχ περιπτώσεις πράξεων που απαιτείται η συλλογή δεδομένων μεμονωμένων ωφελούμενων (microdata).
- ο υποχρεώσεις στο πλαίσιο υλοποίησης πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
- ο όροι/υποχρεώσεις που ορίζονται από την ΥΔ, όπως στις περιπτώσεις πράξεων ωρίμανσης/προετοιμασίας για μεταφορά στο ΕΣΠΑ ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή αφορούν σε έργα που συνδέονται με το Ταμείο Ανάκαμψης κλπ..

Σε περίπτωση που η πράξη ενταχθεί στο ΠΑ, **οι ειδικοί όροι/ειδικές υποχρεώσεις Δικαιούχων**, όπως τελικά διαμορφώνονται, περιλαμβάνονται στο οικείο Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων της Απόφασης Ένταξης.

(2) οι Οδηγίες συμπλήρωσης του ΤΔΠ [Οδηγός Δ1 Οδ3].

(3) Μεθοδολογία αξιολόγησης και Κριτήρια Επιλογής Πράξεων.

(4) το/τα Δελτίο/α Ταυτότητας Δείκτη/των που αναφέρονται στην Πρόσκληση για διευκόλυνση των Δικαιούχων κατά την προετοιμασία των προτάσεών τους (ΤΔΠ)).

(5) το Έντυπο «Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης» (Δ1 Ε3).

(6) εφόσον απαιτείται, έγγραφα, που επιστρέφονται κατά περίπτωση συμπληρωμένα από τον δυνητικό δικαιούχο, όπως το Υπόδειγμα Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα, ειδικό κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής του τύπου των δράσεων κλπ.

γ. Μέθοδοι αξιολόγησης προτάσεων & Οδηγός Αξιολόγησης Προτάσεων-Κριτήρια Ένταξης Πράξεων

γ1. Αξιολόγηση

Βασικό στάδιο των επιμέρους διαδικασιών επιλογής και έγκρισης των έργων είναι η αξιολόγηση των προτάσεων χρηματοδότησης (δηλαδή των ΤΔΠ) που υποβάλλουν οι δυνητικοί δικαιούχοι μετά των σχετικών συνημμένων αρχείων.

Η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην πρόσκληση, ώστε να είναι εκ των προτέρων γνωστοί οι όροι και οι προϋποθέσεις

αξιολόγησης των προτάσεων. Τα κριτήρια κατηγοριοποιούνται, στις ακόλουθες ομάδες κριτηρίων:

- 1) Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου.
- 2) Σκοπιμότητα πράξης.
- 3) Ωριμότητα πράξης
- 4) Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου.

Τα εγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής των έργων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης.

γ.2. Μεθοδολογίες αξιολόγησης

Οι βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι:

1. Άμεση Αξιολόγηση

Στην άμεση αξιολόγηση, ορίζεται στην Πρόσκληση η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων χρηματοδότησης των δυνητικών δικαιούχων και η κάθε πρόταση που υποβάλλεται αξιολογείται άμεσα χωρίς να απαιτείται να παρέλθει η προθεσμία υποβολής. Στην πρόσκληση ορίζεται ότι η περίοδος υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο προγενέστερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης καταληκτικής ημερομηνίας, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση δημόσιας δαπάνης της εν λόγω πρόσκλησης. Στην περίπτωση θετικής αξιολόγησης το έργο προτείνεται για ένταξη στο ΠΑ. Η αξιολόγηση των υποβαλλομένων προτάσεων συνεχίζεται, με τη σειρά της ημερομηνίας του πρωτοκόλλου υποβολής, μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης ή αξιολογηθεί ο συνολικός αριθμός των προτάσεων.

Στην περίπτωση εξάντλησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού, η ΥΔ ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της ίδιας διαδικασίας που ενημερώθηκαν για την πρόσκληση (πχ. ανάρτηση στην ιστοσελίδα του φορέα κ.ά.).

Στην περίπτωση που η ΥΔ απευθύνει την πρόσκληση σε συγκεκριμένους δικαιούχους, επιλέγεται αποκλειστικά η μεθοδολογία της άμεσης αξιολόγησης.

2. Συγκριτική Αξιολόγηση

Στη συγκριτική αξιολόγηση ορίζεται στην Πρόσκληση η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να υποβληθούν οι προτάσεις των δυνητικών δικαιούχων, αλλά η αξιολόγηση όλων των προτάσεων πραγματοποιείται μετά την καταληκτική ημερομηνία και τα αποτελέσματα ανακοινώνονται ταυτόχρονα για όλες τις προτάσεις. **Η σειρά κατάταξης όλων των προτάσεων καθορίζεται με βάση τη συνολική βαθμολογία της κάθε πρότασης, που προκύπτει από τη βαθμολόγηση των επιμέρους κριτηρίων επιλογής.** Οι προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης) είναι εκείνες με τις υψηλότερες βαθμολογίες, εφόσον ικανοποιούνται και ενδεχόμενες ελάχιστες προϋποθέσεις έγκρισης που προσδιορίζονται στην Πρόσκληση.

Οι προτάσεις των Δικαιούχων που αξιολογήθηκαν θετικά βάσει του **Οριστικού Πίνακα Κατάταξης Αξιολογημένων Προτάσεων**, αλλά δεν προτάθηκαν προς ένταξη στο ΠΑ, λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης, δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται σχετική απόφαση απόρριψης. Οι εν λόγω προτάσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από το ΠΑ, σε περιπτώσεις όπως μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση.

Σε περιπτώσεις μη εξάντλησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού της πρόσκλησης οι ΥΔ δύνανται να εκδώσουν νέα πρόσκληση, διαφοροποιώντας εφόσον κρίνεται ως απαραίτητο τα στοιχεία που οδήγησαν σε μη ανταπόκριση των Δικαιούχων.

Για τη λήψη της απόφασης σχετικά με τη μεθοδολογία αξιολόγησης που θα επιλεγεί, πρέπει να συνεκτιμηθούν **τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα** της κάθε μεθόδου.

Κατά κανόνα η άμεση αξιολόγηση είναι ταχύτερη κατά τη διεκπεραίωση των διαδικασιών της, και επιτρέπει στους δυνητικούς δικαιούχους που διαθέτουν ετοιμότητα υποβολής προτάσεων (και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις της Πρόσκλησης) να χρηματοδοτηθούν χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις, αφού κάθε πρόταση αξιολογείται μόλις υποβληθεί. Όμως, δεν επιτρέπει σύγκριση και ιεράρχηση μεταξύ των προτάσεων προκειμένου να επιλεγούν αυτές οι οποίες συνεισφέρουν περισσότερο στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της πρόσκλησης.

Αντιθέτως, κατά κανόνα η **συγκριτική αξιολόγηση** είναι περισσότερο χρονοβόρα και σύνθετη διαδικασία, απαιτεί μεγαλύτερη επεξεργασία για την εξειδίκευσή της στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κάθε Πρόσκλησης, αλλά πλεονεκτεί σημαντικά στην τεκμηρίωση της επιλογής των πλέον κατάλληλων έργων, αφού κάθε πρόταση συνοδεύεται από αναλυτική κλιμακούμενη βαθμολόγηση των κριτηρίων, βάσει της οποίας επιλέγονται τελικά οι προτάσεις με τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω για την επιλογή της καταλληλότερης μεθοδολογίας αξιολόγησης πρέπει να συνεκτιμώνται παράμετροι που συσχετίζονται με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της κάθε Πρόσκλησης.

Στην περίπτωση που η ΥΔ απευθύνει πρόσκληση σε συγκεκριμένο δυνητικό δικαιούχο, λόγω θεσμικής αρμοδιότητας, για την ένταξη συγκεκριμένου νέου έργου, είναι προφανές ότι θα επιλεγεί η άμεση αξιολόγηση.

δ. Ανταπόκριση σε Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων

Μετά την έκδοση πρόσκλησης από την Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ οι δυνητικοί δικαιούχοι, εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται στην Πρόσκληση θα πρέπει να υποβάλουν πρόταση, δηλαδή Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) (βλ. Ενότητα 2 / Κεφάλαιο 2) αποκλειστικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ (ΟΠΣ) με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα,. Όσα συνημμένα της πρότασης δεν είναι τεχνικά εφικτό να υποβληθούν/επισυναφθούν ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ, αποστέλλονται στην ΥΔ σε έντυπη μορφή εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται από την ΥΔ στην Πρόσκληση.

Ο δικαιούχος μετά την επιτυχή υποβολή της πρότασης ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ. Όλες οι προτάσεις (δηλ. το ΤΔΠ με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα) αρχειοθετούνται/τηρούνται στο ΠΣ ΕΠΑ.

ε. Ανταπόκριση σε προσκλήσεις για έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων

Μετά την έκδοση πρόσκλησης από την Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ δράσεων που ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων, οι δυνητικοί δικαιούχοι, εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται στην Πρόσκληση θα πρέπει να υποβάλουν πρόταση, δηλαδή

Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) (βλ. Ενότητα2 / Κεφάλαιο 2) αποκλειστικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ (ΟΠΣ) στο οποίο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται **όλες υποχρεώσεις των δικαιούχων στο πλαίσιο υλοποίησης πράξεων κρατικών ενισχύσεων που ζητούνται υποχρεωτικά στην πρόσκληση (καθεστώς κρατικής ενίσχυσης, de minimis) και συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα.** Όσα συνημμένα της πρότασης δεν είναι τεχνικά εφικτό να υποβληθούν/επισυναφθούν ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ, αποστέλλονται στην ΥΔ σε έντυπη μορφή εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται από την ΥΔ στην Πρόσκληση.

Ο δικαιούχος μετά την επιτυχή υποβολή της πρότασης ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ. Όλες οι προτάσεις (δηλ. το ΤΔΠ με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα) αρχειοθετούνται/τηρούνται στο ΠΣ ΕΠΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Υποβολή Προτάσεων και Ένταξη Πράξεων σε ΠΑ

α. Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) : κατάρτιση και υποβολή : Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ

Το «Τεχνικό Δελτίο Πράξης» (ΤΔΠ), αποτελεί ένα από τα βασικά έγγραφα του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) αποτύπωσης στοιχείων και χαρακτηριστικών της πράξης, βάσει των οποίων διενεργείται η αξιολόγηση και έγκριση της πράξης, καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησής της, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το οικονομικό αντικείμενο.

Η υποχρέωση συμπλήρωσης και το περιεχόμενο του ΤΔΠ (συμπλήρωση πεδίων μέσω των οποίων αναλύονται και συν θέτονται τα βασικά στοιχεία και χαρακτηριστικά της κάθε πράξης), προβλέπονται στη [Διαδικασία Δ.1 «Ενεργοποίηση προγράμματος και έκδοση πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων»](#).

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρα 5.

Για κάθε πρόταση συμπληρώνεται ένα ΤΔΠ, το οποίο περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα υποέργα. Ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων που δηλώνονται ισούται με τον προϋπολογισμό της πράξης.

Η υποβολή ΤΔΠ στο ΠΣ ΕΠΑ από **αρμόδιο χρήστη του υποψήφιου Δικαιούχου** με δικαίωμα «Υποβολή ΤΔΠ», δεσμεύει τον φορέα πρότασης και η υποβολή συνιστά αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού Δικαιούχου. Επιπλέον, το παραγόμενο από το ΠΣ ΕΠΑ έγγραφο του ΤΔΠ (κατάσταση «Υποβληθέν»), αναρτάται αυτόματα στο ΠΣ ΕΠΑ ως συνημμένο της πρότασης που υποβάλλεται από τον Δικαιούχο με τη μορφή αρχείου pdf. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται η επισύναψή του αρμοδίως υπογεγραμμένου ΤΔΠ που τηρείται στο φάκελο του έργου.

Το ΤΔΠ είναι **ενιαίο για όλους τους τύπους πράξεων** (δημόσιες συμβάσεις, ΣΔΙΤ, εκτέλεση πράξεων με ίδια μέσα, κρατικές ενισχύσεις επιχειρηματικότητας κλπ.) και περιέχει όλα τα πεδία που είναι απαραίτητα για την αποτύπωση των στοιχείων διαφορετικών τύπων πράξεων.

Το πρότυπο έγγραφο του ΤΔΠ διακρίνεται στις ακόλουθες ενότητες και είναι διαθέσιμο στον ιστοχώρο του ΕΠΑ: http://epa.gov.gr/?page_id=244.

ΤΜΗΜΑ Α. Ταυτότητα της πράξης

ΤΜΗΜΑ Β. Στοιχεία δικαιούχου/ων – εμπλεκομένων φορέων

ΤΜΗΜΑ Γ. Στοιχεία προγράμματος

ΤΜΗΜΑ Δ. Φυσικό αντικείμενο

ΤΜΗΜΑ Ε. Συνάφεια πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΠΑ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ. Προγραμματισμός υλοποίησης πράξης – ωριμότητα πράξης

ΤΜΗΜΑ Ζ. Χρηματοδοτικό σχέδιο

Υπεύθυνη δήλωση νόμιμου εκπροσώπου δικαιούχου

Κατάλογος συνημμένων εγγράφων που υποβάλλει ο δικαιούχος

Στο τέλος της Ενότητας 2 αποτυπώνεται πρακτικά η προετοιμασία ΤΔΠ στο ΠΣ ΕΠΑ.

β. Αξιολόγηση Προτάσεων από Υπηρεσία Διαχείρισης και Έκδοση Απόφασης Ένταξης σε ΠΑ - Δημοσιότητα

Η ΥΔ ακολουθεί τη Διαδικασία Δ.2 «Επιλογή και έγκριση έργου» για την αξιολόγηση των προτάσεων και την έκδοση απόφασης ένταξης ή απόρριψης πράξης.

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρα 5 και 6.

β.1 Αξιολόγηση Προτάσεων από Υπηρεσία Διαχείρισης

Η αξιολόγηση της πράξης πραγματοποιείται από την ΥΔ, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην Πρόσκληση/ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης.

Η αξιολόγηση των προτάσεων ολοκληρώνεται σε δύο διαδοχικά και διακριτά στάδια και πραγματοποιείται με βάση τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων που εγκρίθηκαν αρμοδίως:

α) Στάδιο Α: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης και

β) Στάδιο Β: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση δύναται να είναι άμεση ή συγκριτική σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον «Οδηγό Αξιολόγησης Προτάσεων».

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης (άμεση ή συγκριτική), η ΥΔ δύναται να ζητήσει σε

οποιοδήποτε μέρος της αξιολόγησης την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή/και διευκρινίσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και έχουν εκδοθεί πριν την υποβολή της πρότασης ή υποβλήθηκε αίτηση έκδοσης πριν την υποβολή της πρότασης. **Οι διευκρινίσεις** είναι στοιχεία που ζητούνται από τον/τους αξιολογητή/τες με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της πρότασης.

Ειδικά για την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων, η ΥΔ ενημερώνει το δυνητικό δικαιούχο, με τη χρήση του Εντύπου Δ2 Ε1 «Επιστολή για υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων για την εξέταση της πρότασης» (παραγόμενο έγγραφο μέσω του ΠΣ ΕΠΑ κατά την αξιολόγηση στο Στάδιο Α' ή Στάδιο Β'). Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να αποστέλλει τα αιτηθέντα συμπληρωματικά στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας που τίθεται από την ΥΔ (βλέπε κατευθύνσεις στον «Οδηγό Αξιολόγησης Προτάσεων»). Εφόσον τα συμπληρωματικά στοιχεία δεν υποβληθούν εμπρόθεσμα η πρόταση απορρίπτεται. Στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης, η πρόταση αξιολογείται με βάση την ημερομηνία παραλαβής των συμπληρωματικών στοιχείων.

Διευκρινίζεται ότι, το αίτημα για υποβολή διευκρινίσεων δεν επηρεάζει τη σειρά με την οποία αξιολογείται η πρόταση στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης. Επιπλέον, η μη υποβολή των αιτουμένων διευκρινίσεων από την πλευρά του δικαιούχου δεν αποτελεί αποκλειστικό λόγο απόρριψης της πρότασης αλλά, ανάλογα με τη φύση της διευκρίνισης, δύναται να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της πρότασης (π.χ. στη βαθμολόγηση της 1^{ης} ομάδας κριτηρίων που αφορούν την πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης).

Η επικοινωνία με το δικαιούχο για τα παραπάνω θέματα (συμπληρωματικά στοιχεία, διευκρινίσεις) πραγματοποιείται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ.

Τα αποτελέσματα του κάθε μέρους της αξιολόγησης και η σχετική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων του ελέγχου πληρότητας και επιλεξιμότητας και της αξιολόγησης της πρότασης ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων καταγράφονται αναλυτικά στο οικείο **Φύλλο Αξιολόγησης Έργου**, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα κριτήρια επιλογής Έργων, όπως αυτά διαμορφώνονται στην σχετική Πρόσκληση/ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης. Το **Φύλλο Αξιολόγησης Έργου** είναι διακριτό για το Στάδιο Α'

69

(«Λίστα Εξέτασης Πληρότητας & Επιλεξιμότητας», «ΛΕΠ») και για το Στάδιο Β' («Φύλλο Αξιολόγησης Πρότασης», «ΦΑΠ»).

Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δυνητικού δικαιούχου από την αρμόδια ΥΔ προσδιορίζεται στην εκάστοτε Πρόσκληση. Το διάστημα πρέπει να είναι εύλογο και σύντομο και πρέπει να προσδιορίζεται στην Πρόσκληση. Το διάστημα υπολογίζεται από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον δυνητικό δικαιούχο στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης ή από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων στην περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ **συμπληρωματικά στοιχεία**, δεν προσμετράται στην προθεσμία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δυνητικού δικαιούχου, μέσω της αποστολής του Εντύπου «Επιστολή για υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων για την εξέταση της πρότασης», μέχρι την εμπρόθεσμη λήψη των συμπληρωματικών στοιχείων.

- Στάδιο Α' : Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το ΠΣ ΕΠΑ διενεργεί έναν αρχικό έλεγχο συμβατότητας της πρότασης με τον οποίο ελέγχονται στοιχεία, όπως η ημερομηνία υποβολής του ΤΔΠ, η συμπλήρωση των απαιτούμενων πεδίων του ΤΔΠ κλπ., προκειμένου να επιτραπεί ή όχι η υποβολή του ΤΔΠ.

Στη συνέχεια, η ΥΔ εξετάζει την πληρότητα και επιλεξιμότητα της πρότασης ως προς τα κριτήρια του Σταδίου Α' συμπληρώνοντας το **Φύλλο Αξιολόγησης για το Στάδιο Α' (έντυπο έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης - Λίστα Εξέτασης Πληρότητας & Επιλεξιμότητας «ΛΕΠ»)**, το οποίο και αναρτά στο ΠΣ ΕΠΑ.

Η ΥΔ καταχωρίζει στο ΠΣ ΕΠΑ το αποτέλεσμα της εξέτασης του Σταδίου Α' και αναλόγως, είτε προχωρά στην περαιτέρω αξιολόγηση της πρότασης (Στάδιο Β'), είτε η πρόταση απορρίπτεται.

Στην περίπτωση απόρριψης, η ΥΔ συντάσσει το Έντυπο Δ2 Ε2 «Απόφαση Απόρριψης Πρότασης», στο οποίο τεκμηριώνονται οι λόγοι της απόρριψης. Η Απόφαση Απόρριψης Πρότασης υπογράφεται από το αρμόδιο όργανο μετά από ενημέρωση της ΥΔ. Ο δυνητικός δικαιούχος ενημερώνεται με την αποστολή της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης. Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση σύμφωνα με την

παράγραφο 4.4 της παρούσας Διαδικασίας.

Τα οριζόμενα για το Στάδιο Α' ισχύουν και στην **άμεση** και στην **συγκριτική αξιολόγηση**.

- **Στάδιο Β': Αξιολόγηση της πρότασης ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων**

Όσες προτάσεις αξιολογούνται θετικά στο Στάδιο Α', αξιολογούνται και στο Στάδιο Β', με βάση τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων. Για την αξιολόγηση του Σταδίου Β' η ΥΔ συμπληρώνει το **Φύλλο Αξιολόγησης για το Στάδιο Β' (το έντυπο αξιολόγησης προτάσεων ανά κριτήριο/ομάδα κριτηρίων - Φύλλο Αξιολόγησης Πρότασης, «ΦΑΠ»)**, το οποίο και αναρτά στο ΠΣ ΕΠΑ.

Η ΥΔ καταχωρίζει στο ΠΣ ΕΠΑ το αποτέλεσμα της εξέτασης του Σταδίου Β'.

Κατά κανόνα, επιλέγονται από την ΥΔ για χρηματοδότηση πράξεις έως το ύψος της δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης, η ΥΔ εκτιμώντας κατά περίπτωση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΑ, καθώς και τη φύση της πράξης, δύναται να ξεπεράσει το ύψος της δημόσιας δαπάνης που τίθεται στην Πρόσκληση έως ένα προκαθορισμένο ποσοστό, **το οποίο επίσης έχει προσδιοριστεί στην Πρόσκληση**. Σε περίπτωση που υπάρχει υπόλοιπο προϋπολογισμού προς διάθεση, η ΥΔ μπορεί, επίσης, στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης, να εντάξει και την επόμενη θετικά αξιολογηθείσα πρόταση. Σε καμία περίπτωση, πάντως, το σύνολο των εντάξεων που αφορούν στο ΠΑ δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε υπέρβαση του οριζόμενου ορίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υποπαρ. 4 της παρ. Α του άρθρου 129 του ν. 4635/2019.

Στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης κάθε πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς, με σειρά προτεραιότητας, η οποία καθορίζεται από την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής υποβολής της, ως προς τη συμμόρφωσή της ανά κριτήριο/ ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης.

Στην περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης, η αξιολόγηση των προτάσεων αρχίζει μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, όπως ορίζεται στην Πρόσκληση. Οι προτάσεις αξιολογούνται ως προς τη συμμόρφωσή τους ανά κριτήριο/ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης και κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά με βάση τη βαθμολογία τους. Παράγεται από το ΠΣ ΕΠΑ **Προσωρινός Πίνακας κατάταξης των προτάσεων** που αξιολογήθηκαν (Έντυπο Δ2 Ε3), ο οποίος εγκρίνεται από την ΥΔ και αποστέλλεται

ταυτόχρονα σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους, των οποίων οι προτάσεις εξετάστηκαν κατά το στάδιο αυτό. Ο Πίνακας αυτός είναι η βάση για την έκδοση των Αποφάσεων Ένταξης και των Αποφάσεων Απόρριψης. Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση σύμφωνα με την παράγραφο Β.1 «Υποβολή και εξέταση ενστάσεων».

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων προκύπτει ο **Οριστικός Πίνακας Κατάταξης Θετικά Αξιολογημένων Προτάσεων** (Έντυπο Δ2 Ε3), ο οποίος παράγεται από το ΠΣ ΕΠΑ και υπογράφεται από το αρμόδιο όργανο μετά από εισήγηση της ΥΔ. Ο Οριστικός Πίνακας αποστέλλεται σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους, των οποίων οι προτάσεις εξετάστηκαν κατά το στάδιο αυτό για να λάβουν γνώση της τελικής κατάταξης.

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης (άμεση ή συγκριτική) και εφόσον η αξιολόγηση αποβεί **θετική**, εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξης (Έντυπο Δ2 Ε4), στο ΠΑ.

Στην περίπτωση που η αξιολόγηση αποβεί **αρνητική**, η πρόταση απορρίπτεται και εκδίδεται στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, η Απόφαση Απόρριψης Πρότασης (Έντυπο Δ2 Ε2), ενώ στην περίπτωση της συγκριτικής αξιολόγησης, ο Οριστικός Πίνακας Κατάταξης Θετικά Αξιολογημένων Προτάσεων (Έντυπο Δ2 Ε3). Όλα τα έγγραφα παράγονται από το ΠΣ ΕΠΑ.

Σημειώνεται πως στις περιπτώσεις που προτάσεις, είτε δεν αξιολογήθηκαν από την ΥΔ λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης (περίπτωση άμεσης αξιολόγησης), είτε παρόλο που αξιολογήθηκαν θετικά βάσει και του Οριστικού Πίνακα Κατάταξης (περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης), δεν προτάθηκαν τελικά προς ένταξη στο ΠΑ, λόγω εξαντλήσεως της συνολικής προς διάθεση δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης, οι προτάσεις αυτές δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται Απόφαση Απόρριψης Πρότασης, αλλά οι ΥΔ ενημερώνουν σχετικά τους δυνητικούς δικαιούχους. Οι εν λόγω προτάσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, σε περιπτώσεις μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση, ή σε περιπτώσεις αύξησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης από την ΥΔ.

Η Απόφαση Απόρριψης Πρότασης υπογράφεται από το αρμόδιο όργανο, μετά από σχετική ενημέρωση της ΥΔ. Ο δυνητικός δικαιούχος ενημερώνεται με την αποστολή

72

της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης. Ειδικά στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης, οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση κατά αυτής, σύμφωνα με την παρακάτω παράγραφο.

β.2 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΥΔ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται μία φορά, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης (κατά την άμεση αξιολόγηση) ή του Προσωρινού Πίνακα Κατάταξης (κατά την συγκριτική αξιολόγηση).

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και υπογεγραμμένη από τον δυνητικό δικαιούχο και από τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο. Η ΥΔ πρωτοκολλεί τις ενστάσεις.

Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της ΥΔ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΥΔ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν τις ενστάσεις διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Το αρμόδιο όργανο, κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων, δέχεται ή απορρίπτει την ένσταση. Η πράξη του αρμοδίου οργάνου κοινοποιείται στους ενιστάμενους δυνητικούς δικαιούχους εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το χρονικό διάστημα υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων μπορεί να διαφοροποιείται.

β.3 Έκδοση Απόφασης Ένταξης σε ΠΑ

Η **απόφαση ένταξης** στο ΠΑ περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον τίτλο, τον προϋπολογισμό, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, συνοπτική περιγραφή του

φυσικού αντικειμένου του έργου, τα παραδοτέα, τις υποχρεώσεις του δικαιούχου και άλλους ειδικούς όρους, όταν απαιτείται.

β.4. Δημοσιότητα απόφασης ένταξης

Η απόφαση ένταξης αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

γ. Ένταξη έργου στο ΠΔΕ

Η εγγραφή νέων έργων σε Συλλογικές Αποφάσεις γίνεται μετά την έκδοση της **Απόφασης Ένταξης έργου σε ΠΑ**, η οποία και αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ (βλ. και Ενότητα 3, Κεφάλαιο 1). Κάθε έργο που εντάσσεται σε ένα ΠΑ, εγγράφεται σε Συλλογική Απόφαση του αρμόδιου για το έργο Φορέα Χρηματοδότησης και λαμβάνει κωδικό εναρίθμου.

Οι **Συλλογικές Αποφάσεις** ονομάζονται ΣΑΝΑ για τα Τομεακά Προγράμματα και ΣΑΝΠ για τα Περιφερειακά Προγράμματα. Για κάθε Φορέα Χρηματοδότησης προβλέπεται διακριτή ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ ανά Αναπτυξιακό Στόχο, οι οποίες κωδικοποιούνται ως προς το πρώτο αριθμητικό ψηφίο τους με βάση τον οικείο αναπτυξιακό στόχο. Ειδικότερα:

Αναπτυξιακό Στόχος	Κωδικός ΣΑ
Έξυπνη Ανάπτυξη (ΑΣ 1)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 1 - -/-
Πράσινη Ανάπτυξη (ΑΣ 2)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 2 - -/-
Κοινωνική Ανάπτυξη (ΑΣ 3)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 3 - -/-
Ανάπτυξη Υποδομών (ΑΣ 4)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 4 - -/-
Εξωστρέφεια (ΑΣ 5)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 5 - -/-
Υποστήριξη Προγραμμάτων (ΑΣ 6)	ΣΑΝΑ/ΣΑΝΠ 6 - -/-

Για παράδειγμα, η πρώτη πράξη που εντάσσεται το έτος 2023 στο Τομεακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Ανάπτυξης και ανήκει στον Άξονα Προτεραιότητας 1.6 «Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ.)» και στον Αναπτυξιακό Στόχο: 1, θα εγγραφεί στη ΣΑΝΑ 119 και με τον 14ψηφιο κωδικό ενάρθμο: 2023NA11900001. Ειδικότερα, τα δομικά στοιχεία ενός κωδικού ενάρθμου είναι:

2023	NA	119	0	0001
Έτος	κατηγορία	Αριθμός	Είδος ΣΑ	Αύξων αριθμός έργου το

ένταξης	ΣΑ	ΣΑ	(0=εθνικό)	έτος ένταξης
---------	----	----	------------	--------------

Τα νέα έργα που εντάσσονται με αυτοδίκαιη πρόταση στο ΠΔΕ, εγγράφονται με πίστωση για το έτος της ένταξης, έως 10% του προϋπολογισμού τους. Εφόσον έχει καλυφθεί το ετήσιο όριο πιστώσεων του Φορέα, τα έργα εντάσσονται με μηδενικές πιστώσεις.

δ. Φάκελος έργου

Ο φάκελος της πράξης, που τηρεί ο Δικαιούχος, περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ώστε να είναι δυνατή η διενέργεια ελέγχων και η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του έργου.

Ο δικαιούχος εξασφαλίζει ότι:

- ✓ Τα στοιχεία αυτά βρίσκονται σε χώρους που έχουν γνωστοποιηθεί στην ΥΔ και στους οποίους ο δικαιούχος έχει πρόσβαση.
- ✓ Τα στοιχεία αυτά είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμα/ανακτήσιμα μέχρι την προθεσμία τήρησής τους, όπως ορίζεται στην Απόφαση Ολοκλήρωσης του έργου.

Ο πίνακας που περιλαμβάνεται στο έντυπο (Δ1 Ε3) «Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Έργου» αποτελεί εικόνα του τρόπου τήρησης των απαραίτητων αρχείων του έργου από το Δικαιούχο, και μια πρότυπη κατάσταση καταγραφής των στοιχείων ταυτότητας και της διεύθυνσης των φορέων, στους οποίους τηρούνται τα επιμέρους δικαιολογητικά έγγραφα που απαρτίζουν τον φάκελο του έργου, καθώς και της μορφής τους (έντυπη, ηλεκτρονική).

Η κατάσταση διαιρείται σε ενδεικτικά τμήματα, τα οποία καλύπτουν γενικά τα στάδια υλοποίησης ενός έργου. Ο δικαιούχος μπορεί, ανάλογα με το είδος των έργων, να διαμορφώνει την πρότυπη κατάσταση, προσαρμόζοντας κατάλληλα τις ενδεικτικές υποδιαιρέσεις των παραπάνω τμημάτων. Ιδιαίτερη ανάλυση απαιτείται στην περίπτωση που τα δικαιολογητικά έγγραφα δεν προβλέπεται να τηρούνται στο σύνολό τους στην έδρα του δικαιούχου.

Ο δικαιούχος συμπληρώνει την κατάσταση, σημειώνοντας και τη μορφή τήρησης των αρχείων (έντυπη ή ηλεκτρονική). Ο τόπος τήρησης των αρχείων μπορεί να είναι είτε στην έδρα του δικαιούχου, είτε σε υπηρεσιακή μονάδα του δικαιούχου η οποία δεν

στεγάζεται στην έδρα, είτε σε άλλο φορέα, ο οποίος συμβάλλει στην υλοποίηση του έργου. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, η επωνυμία της υπηρεσιακής μονάδας/φορέα και η αντίστοιχη διεύθυνση αναγράφονται στο τέλος του Πίνακα. Έτσι, στις στήλες 8 και 9 της κατάστασης συμπληρώνεται ο αύξων αριθμός της υπηρεσιακής μονάδας/φορέα.

Η κατάσταση αυτή κοινοποιείται στην αρμόδια ΥΔ με την υποβολή του πρώτου αιτήματος πληρωμής. Η κατάσταση αυτή τηρείται με ευθύνη της ΥΔ και επικαιροποιείται όποτε απαιτηθεί.

Σημειώνεται ότι η τήρηση αρχείων στο ΠΣ ΕΠΑ δεν υποκαθιστά την τήρηση του φακέλου έργου από τον δικαιούχο.

ε. Μεταφερόμενα έργα ΠΔΕ για την πρώτη προγραμματική περίοδο ή πράξη phasing

Για την διασφάλιση της ομαλής και έγκαιρης ένταξης έργων εγγεγραμμένων στο εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2021, στα Προγράμματα Ανάπτυξης της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025 του ΕΠΑ, **μεταφέρονται ως συνεχιζόμενα έργα, χωρίς την έκδοση Πρόσκλησης ή Ανακοίνωσης πρόθεσης χρηματοδότησης, και εντάσσονται αυτοδίκαια στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του φορέα χρηματοδότησής.**

1) Τα έργα τα οποία την **30η Ιουνίου 2021** πληρούσαν σωρευτικά τις κάτωθι προϋποθέσεις:

- ήταν εγγεγραμμένα στο ΠΔΕ 2021,
- χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους
- έχουν αναλάβει νομική δέσμευση/ΝΟΔΕ (σύμβαση ή άλλη ισοδύναμη πράξη) ή βρίσκονται στη φάση κατακύρωσης του αποτελέσματος του Διαγωνισμού (διαγωνιστική διαδικασία σε εξέλιξη) ή έχει εκδοθεί διοικητική πράξη του αρμοδίου οργάνου περί έγκρισης των Τευχών Διακήρυξης.

Για τα έργα της παρ. 1 υπολογίζεται και μεταφέρεται στο ΕΠΑ τα κάτωθι:

- όπου έχει αναληφθεί ΝΟΔΕ πριν από την ημερομηνία έναρξης της πρώτης Προγραμματικής Περιόδου του ΕΠΑ 2021-2025, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο του

προϋπολογισμού τους (δηλαδή το συνολικό ποσό ΝΟΔΕ μείον πληρωμές μέχρι 30 Ιουνίου 2021). Για συνεχιζόμενα έργα που υλοποιούνται με παραπάνω από ένα υποέργα, εφόσον έχει αναληφθεί τουλάχιστον μία ΝΟΔΕ, που δεν αντιστοιχεί στον συνολικό προϋπολογισμό του έργου, υπολογίζεται και μεταφέρεται στο ΕΠΑ προϋπολογισμός ίσος με το άθροισμα του ανεκτέλεστου υπόλοιπου των νομικών δεσμεύσεων και του μη συμβασιοποιημένου προϋπολογισμού των λοιπών υποέργων.

- όπου δεν έχει συναφθεί ΝΟΔΕ πριν από την ημερομηνία έναρξης της πρώτης Προγραμματικής Περιόδου του ΕΠΑ 2021-2025, μεταφέρεται είτε ο συνολικός προϋπολογισμός εγγραφής του έργου στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ είτε ο προϋπολογισμός των Τευχών Διακήρυξης.
- 2) Μεταφέρονται στο ΕΠΑ εν εξελίξει (συνεχιζόμενα) έργα τα οποία αφορούν σε επαναλαμβανόμενες δράσεις με ομοειδές φυσικό αντικείμενο, ανεξαρτήτως της κατάστασης προόδου των υποέργων τους. Εντάσσεται προς χρηματοδότηση στο ΕΠΑ το υπόλοιπο του προϋπολογισμού τους, δηλαδή ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου μείον τις συνολικές πληρωμές ΠΔΕ έως και την 30ή Ιουνίου 2021. Ο προϋπολογισμός ένταξης των έργων αυτών στο ΕΠΑ δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τη διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού των ΝΟΔΕ και του συνολικού ποσού πληρωμών ΠΔΕ.
- 3) Εν εξελίξει (συνεχιζόμενα) έργα επαναλαμβανόμενων δράσεων **με μη ομοειδές φυσικό αντικείμενο** τροποποιούνται ως προς τον προϋπολογισμό τους, ώστε να ισούται με το συνολικό ποσό των ΝΟΔΕ ή με το συνολικό ποσό των πληρωμών του ΠΔΕ, εφόσον είναι μεγαλύτερο. Εντάσσεται στο ΕΠΑ προς χρηματοδότηση έργο με προϋπολογισμό ίσο με το άθροισμα των ΝΟΔΕ μείον τις πληρωμές του ΠΔΕ, που έλαβαν χώρα το αργότερο έως και την 30ή Ιουνίου 2021. Το έργο εντάσσεται στον Άξονα Προτεραιότητας του ΤΠΑ/ΠΠΑ που συνάδει με τη στοχοθεσία του υποέργου με τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό. Στην περίπτωση που το άθροισμα των ΝΟΔΕ μείον τις πληρωμές του ΠΔΕ έως και την 30ή Ιουνίου 2021 είναι μηδενικό ή αρνητικό, το έργο δεν εντάσσεται στο ΕΠΑ και συνεχίζει να πληρώνεται από τις υφιστάμενες πληρωμές ΠΔΕ.

Επιπρόσθετα, η αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Ανάπτυξης δύναται

να προτείνει την ένταξη στο οικείο ΤΠΑ/ΠΠΑ, με τη διαδικασία των μεταφερόμενων έργων :

- έργα που δεν πληρούσαν την προϋπόθεση (3) της ανωτέρω παραγράφου την 30η Ιουνίου 2021, αλλά την πληρούν την 30η Ιουνίου 2022, καθώς και
- έργων τα οποία εγγράφηκαν στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ μετά την 1/7/2021 και προ της έγκρισης του οικείου ΤΠΑ/ΠΠΑ, ανεξαρτήτως της κατάστασης προόδου των υποέργων τους.

Σύνοψη Ενότητας 2

Στην Ενότητα 2 αποτυπώθηκαν οι ενέργειες της Υπηρεσίας Διαχείρισης για την προετοιμασία και έκδοση Πρόσκλησης για την υποδοχή προτάσεων χρηματοδότησης από τους δυνητικούς δικαιούχους. Έγινε περιγραφή της διαδικασίας υποβολής προτάσεων από τους δικαιούχους και των μεθόδων αξιολόγησης των προτάσεων αυτών από την Υπηρεσία Διαχείρισης, προκειμένου να εκδοθεί το τελικό αποτέλεσμα, ήτοι, έκδοση απόφασης ένταξης σε ΠΑ ή απόρριψης πρότασης.

Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 2

Εργαστήρι 2.1: Κρίσιμα σημεία πρόσκλησης / ΑΠΧ για την προετοιμασία Τεχνικού Δελτίου Πράξης στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
Υπηρεσία Διαχείρισης ΤΠΑ/ΠΠΑ
Ταχ. Δ/ση:
Ταχ. Κώδικας :
Πληροφορίες:
Τηλέφωνο :
Email :

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ημερομηνία.....

Α.Π.:

Κωδικός Πρόσκλησης: [ΠΧΧ-ΑΑΑΑΑ]

Α/Α ΠΣ ΕΠΑ: [αυτόματα από ΠΣ ΕΠΑ]

Έκδοση: [αυτόματα από ΠΣ ΕΠΑ]

Προς: Πίνακας Αποδεκτών

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ / ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
[Στο ΣΧΕΔΙΟ διαγράφεται αντίστοιχα αυτό που δεν εφαρμόζεται]

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΣΤΟ ΤΠΑ ή ΠΠΑ
ΑΞΟΝΑ/ΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ.....

ΜΕ ΤΙΤΛΟ «.....»

Ο/Η [το αρμόδιο όργανο]

Έχοντας υπόψη: [είναι ενδεικτικά και προσαρμόζονται από τον φορέα που εκδίδει την πρόσκληση]

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).
2. Το ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167)).
3. Το ν. 4622/2019 για το Επτελικό Κράτος, οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης (Α' 133).
4. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 81 (Α' 119) για τη Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων.
5. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 83 (Α' 121) για τον Διορισμό Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών.
6. Το Π.Δ. 84/2019 (Α' 123) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» και ειδικότερα το Άρθρο 2, παράγραφος 3.
7. Τον ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης».
8. Τον ν. 4555/2018 (Α' 133) - Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ».

Έντυπο: Δ1 Ε1 / Έκδοση: 2η_14.10.2022
Α/Α ΠΣ ΕΠΑ: [...] / [α/α έκδοσης]

1

ΠΡΟΣΘΗΚΗ
ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΠΑ
ΕΦΘΑΣΟΝ ΥΠΑΡΧΕΙ

Εθνικό
Προγραμμα
Ανάπτυξης
2014-2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
ανάπτυξης και Προόδου

Ε.Π.
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ
ΛΟΜΕΝ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

9. Την Πράξη του υπουργικού Συμβουλίου άρ. 38, της 31ης-8-2020 με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025» (Α' 174).
10. Την Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με αριθμό Ε (....) που αφορά την έγκριση του ΤΠΑ ή ΠΠΑ «.....».
11. Την Απόφαση με αριθμό του Περιφερειακού Συμβουλίου ή του που αφορά την έγκριση του ΠΠΑ ή του ΤΠΑ «.....».
12. Την με αρ. πρωτ..... Απόφαση (ΥΑ ή ΚΥΑ ή Απόφαση Περιφερειάρχη), με την οποία ορίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης.
13. Την Απόφαση με αριθ. (Β'.....) με την οποία συστάθηκε /αναδιαρθρώθηκε η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ ή Το ΠΔ που αφορά στον ΟΕΥ της Περιφέρειας
14. Άλλες εξουσιοδοτικές διατάξεις [αν είναι απαραίτητο, αναφέρονται σχετικά].
15. Την με αρ. πρωτ. 62564/4.8.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025», όπως ισχύει.
16. Την με αρ. πρωτ. 64957/10.6.2021 (Β' 2548) Υπουργική Απόφαση «Μεταφορά συνεχιζόμενων πράξεων εθνικού σκέλους ΠΔΕ 2021 στα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 και ρυθμίσεις χρονοδιαγράμματος έγκρισης των Προγραμμάτων».
17. Την με αρ. 2018/C262/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
18. Την με αρ. πρωτ. ΕΥΚΕ ή ΑΜΚΕ...../η.μ.ε.ε.ε.ε γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ επί της Πρόσκλησης/Ανακοίνωσης (Αρ. πρωτ. ΥΔ...../η.μ.ε.ε.ε.ε).
19.

Κ Α Λ Ο Υ Μ Ε

Τους φορείς που εμπíπνουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων / Τον (τους) παρακάτω δυνητικό (ούς) δικαιούχο (ους): ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ διαγράφεται αυτό που δεν εφαρμόζεται!

-
-

για την υποβολή προτάσεων πράξεων, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του/ων παραπάνω άξονα/ων Προτεραιότητας του ΤΠΑ/ΠΠΑ.

Ο **δυνητικοί δικαιούχοι** θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει σχετικό έγγραφο με τους παραπάνω αναφερομένους (προγραμματική σύμβαση ή έγγραφο αρμοδίου οργάνου για την πρόθεση υλοποίησης του έργου). Σε αυτή την περίπτωση η πρόταση υποβάλλεται από τον φορέα που έχει/θα αναλάβει την υλοποίηση της πράξης.

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η ΥΔ, ανάλογα με το τύπο των προκηρυσσόμενων δράσεων, αναφέρει ό,τι από τα παρακάτω έχει εφαρμογή - βλ. και Διαδικασία 1):

- το περιεχόμενο και τους στόχους της δράσης/πράξης
- Διευκρινίσεις για τη συλλογή στοιχείων και παρακολούθηση δεδομένων που αφορούν τους δείκτες εκροών.
- Διευκρινίσεις σχετικά με τη συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση, όπως στις πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα.
- Στην περίπτωση Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης, για ένταξη συγκεκριμένης/ων πράξης/ων ή πράξης/ων στρατηγικής σημασίας ή πράξης/ων ωρίμανσης/προετοιμασίας για

Έντυπο: Δ1 Ε1 / Έκδοση: 2η_14.10.2022
Α/Α ΠΣ ΕΠΑ: [...] / [α/α έκδοση]

2

ΠΡΟΣΒΛΗ
ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΠΑ
ΕΦΟΣΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ

Επίσημο
Λογότυπο
2021-2025

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
ανάπτυξης

Ε.Π.
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

μεταφορά στο ΕΣΠΑ ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή πράξεις με συνέργεια/συμπληρωματικότητα με πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο τίτλος/περιγραφή της/των πράξης/ων, οι όροι χρηματοδότησης από το ΤΠΑ/ΠΠΑ και τυχόν επιπλέον πληροφορίες.

- Υποχρέωση του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή Μελέτης κόστους - οφέλους για έργο υποδομής προϋπολογισμού μεγαλύτερου των €20.000.000 (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).
- άλλες πληροφορίες

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 2.1 Η δημόσια δαπάνη ΕΠΑ που διατίθεται με την παρούσα πρόσκληση/ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης ανέρχεται σε €..... και κατανέμεται ανά άξονα προτεραιότητας, ως ακολούθως. Κάθε πρόταση που θα υποβληθεί θα πρέπει να εμπίπτει σε έναν Άξονα Προτεραιότητας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:	ΚΩΔ.:
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤ/ΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΕΠΑ
ΣΥΝΟΛΟ	

- 2.2. Η ΥΔ δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε ανάκληση της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τον/τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικίας ιστοσελίδας του ΠΑ (ιστοσελίδα του φορέα/ΥΔ).
- 2.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις έως το ύψος της δημόσιας δαπάνης. Εφόσον για προβλεπθεί ποσοστό υποδότησης σε επίπεδο πρόσκλησης (πεδίο 2.5 στις Οδηγίες Δ1_052) εκπαιύνεται το ακόλουθο λεκτικό: Στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης, η ΥΔ, εκτιμώντας κατά περίπτωση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΑ, καθώς και την εξειδίκευση του και τη φύση των δράσεων, δύναται να εντάξει πράξεις έως το % του ύψους της δημόσιας δαπάνης που τίθεται στην παρούσα Πρόσκληση].
- 2.4 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Δείκτες εκροών

Α.Π.:					
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
			ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ ¹	ΓΥΝΑΙΚΕΙΣ ²

3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 3.1 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών της εντασσόμενης πράξης προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 62564/4.8.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025».
- 3.2 Ως ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31.12.2025.
- 3.3 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας [Το πεδίο ενεργοποιείται εφόσον η ΥΔ καταχωρήσει κείμενο στο πεδίο Κ.3 Ειδικότεροι Κανόνες Επιλεξιμότητας].

¹ Εφόσον προβλέπεται από τα χαρακτηριστικά του δείκτη.

3.4 Κατηγορίες Δαπανών:

Κατηγορία δαπάνης	Περιγραφή
A.1	Άμεσες δαπάνες
A.2	Δαπάνες διαχείρισης
Γ.	Αγορά εδαφικών εκτάσεων

3.5 Ως ελάχιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων έργων ορίζεται το ποσό των € [Το πεδίο ενεργοποιείται εφόσον η ΥΔ καταχωρήσει ποσό στο πεδίο Z.4 Ελάχιστος προϋπολογισμός προτάσεων].

3.6 Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων έργων ορίζεται το ποσό των € [Το πεδίο ενεργοποιείται εφόσον η ΥΔ καταχωρήσει ποσό στο πεδίο Z.3 Μέγιστος προϋπολογισμός προτάσεων].

3.7 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους [Το πεδίο ενεργοποιείται εφόσον η ΥΔ καταχωρήσει κείμενο στο πεδίο Z.8 Μέθοδος απλοποιημένου κόστους Εκδίκτεροι Κανόνες Επιλεξιμότητας].

4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

4.1. Οι υποψήφιοι δικαιούχοι/φορείς υλοποίησης υποβάλλουν αποκλειστικά ηλεκτρονικά την πρότασή τους μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος - ΕΠΑ 2021-2025 (εφεξής ΠΣ ΕΠΑ). Για το σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό λογαριασμό χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) για την πρόσβαση στο ΠΣ ΕΠΑ:

4.1.1 αφενός τα στελέχη του Δικαιούχου για τη συμπλήρωση δελτίων και

4.1.2 αφετέρου ο/η νόμιμος/η εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους, αυτός που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης, π.χ. συντονιστής εταιρός) για υποβολή προτάσεων, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει χρήστη του συστήματος για το σκοπό αυτό.

Οδηγίες για απόκτηση λογαριασμού χρήστη στο ΠΣ ΕΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epa.gov.gr. Εάν ο Φορέας υλοποίησης δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΠΣ ΕΠΑ, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα πριν την υποβολή της πρότασης.

4.2. Οι προτάσεις υποβάλλονται μόνο μέσω του ΠΣ ΕΠΑ στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://opaon.epa.gr>

από την (ημερομηνία έναρξης υποβολής πρότασης), ώρα

έως αποκλειστικά, την ... (ημερομηνία λήξης υποβολής πρότασης), ώρα

Επισημαίνεται ότι η πρόταση υποβάλλεται στο ΠΣ ΕΠΑ από τ/ην νομιμ/η εκπρόσωπο του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους). Ο Δικαιούχος, μετά την επιτυχή υποβολή πρότασης, ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή εγγράφων (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο Δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστέλλει [εκτυπώνονται τα στοιχεία της ΥΔ] στη διεύθυνση: [εκτυπώνεται η Δ/ση της ΥΔ] εντός 10 εργάσιμων ημερών [από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο] ή [από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προτάσεων] (εκτυπώνεται το λεκτικό που εφαρμόζεται ανάλογα με την επιλογή της ΥΔ για χρήση ΑΜΕΣΗΣ ή ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ).

Δεν θα γίνονται δεκτές προτάσεις εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, επιτρέπεται η επανυποβολή νέας πρότασης κατόπιν ακύρωσης της αρχικής πρότασης. Η πρόταση αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής.

Η περίοδος υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο νωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της παρούσας πρόσκλησης (άμεση αξιολόγηση).

Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΠΑ (ιστοσελίδα του φορέα/ΥΔ).

- 4.3 Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΠΣ ΕΠΑ. Στην παρούσα πρόσκληση επισυνάπτονται Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πεδίων του ΤΔΠ.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού Δικαιούχου.

Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ:

- 03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη.
- 06. Προγραμματική Σύμβαση, εφόσον απαιτείται
- 05. Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την υποβολή της πρότασης, εφόσον απαιτείται
- 08. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, εφόσον απαιτείται.
- 30. Σχέδιο Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται.
- 36. Φάκελος Κρατικής Ενίσχυσης για έργα που ενέχουν στοιχεία ενίσχυσης, εφόσον απαιτείται
- 53. Δελτίο Ενέργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης, εφόσον απαιτείται
- Έγκριση ΔιΔιΕΠ μέσω help desk, εφόσον απαιτείται

Λοπά έγγραφα Μελέτη κόστους - οφέλους για έργο υποδομής προϋπολογισμού μεγαλύτερου των €20.000.000 (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), εφόσον απαιτείται.

Λοπά έγγραφα που θεωρούνται απαραίτητα από την ΥΔ ανάλογα με το είδος της Πράξης (σαφώς προσδιορισμένα στην πρόσκληση).

Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά / έγγραφα υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf (αρμοδίως υπογεγραμμένα εφόσον απαιτείται), ως συνημμένα στο ΤΔΠ.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΡΓΩΝ

Μετά την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο ή από τον κύριο Δικαιούχο, δηλαδή εκείνον που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης (στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους), η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο ΠΑ ακολουθεί τα παρακάτω βήματα. Ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς την μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται στο σχετικό συνημμένο «Μεθοδολογία αξιολόγησης – Κριτήρια Επιλογής Πράξης(ΛΕΠ/ΦΑΠ)» ή και στο περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

[ανάλογα με την επιλογή της ΥΔ για χρήση ΑΜΕΣΗΣ ή ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ εκτυπώνεται αυτόματα στο παραγόμενο έγγραφο το κείμενο που αφορά στον τύπο της αξιολόγησης]

Άμεση Αξιολόγηση

5.1. Αξιολόγηση των προτάσεων από την Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) του ΠΑ σε δύο στάδια:

Στάδιο Α: Πληρότητας και επλεξιμότητας πρότασης

Στάδιο Β: Αξιολόγηση πρότασης ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα πρόσκληση. Κάθε πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας, η οποία καθορίζεται από την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής υποβολής της στο ΠΣ ΕΠΑ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του Δικαιούχου, από την αρμόδια ΥΔ, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο. *[Το διάστημα των 60 ημερών προσυμπληρώνεται. Το διάστημα πρέπει να είναι εύλογο και σύντομο και εξαρτάται από τον αναμενόμενο όγκο των προτάσεων. Εν γένει, δεν πρέπει να ξεπερνά τις 60 ημέρες. Η ΥΔ δύναται να τροποποιήσει το πλήθος των ημερών στο ΣΧΕΔΙΟ]*

5.2 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Ο δυνητικός Δικαιούχος δύναται να υποβάλει ένσταση στην αρμόδια ΥΔ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

- α) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης,
- β) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από τον Δικαιούχο και από τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο.

Η ΥΔ πρωτοκολλά τις ενστάσεις. Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της ΥΔ εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Στην επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων μπορούν να συμμετέχουν υπάλληλοι εκτός της ΥΔ. Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΥΔ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Το αρμόδιο όργανο, κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων, δέχεται ή απορρίπτει την ένσταση. Η πράξη του αρμοδίου οργάνου κοινοποιείται στους ενιστάμενους δυνητικούς δικαιούχους εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το χρονικό διάστημα υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων μπορεί να διαφοροποιείται.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η ΥΔ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Β' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η πρόταση επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΥΔ εισιγγείαται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

Σημειώνεται ότι προτάσεις που δεν αξιολογήθηκαν από την ΥΔ λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης, δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται Απόφαση Απόρριψης Πρότασης, αλλά ενημερώνεται ο δυνητικός δικαιούχος. Οι εν λόγω προτάσεις δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, σε περιπτώσεις μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση ή σε περιπτώσεις αύξησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης από την ΥΔ.

5.3 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από το αρμόδιο όργανο και ανάρτηση στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

5.4 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του ΠΑ: του πλου της πράξης που εντάσσεται στο ΠΑ, του δικαιούχου, καθώς και του ποσού της δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της πράξης.

Συγκριτική Αξιολόγηση

5.1 Αξιολόγηση των προτάσεων από την αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) του ΠΑ σε δύο στάδια:

Στάδιο Α: Πληρότητας και επλεξιμότητας πρότασης

Στάδιο Β: Αξιολόγηση πρότασης ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια που αναφέρονται στην πρόσκληση και ξεκινά μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων της παρούσας πρόσκλησης.

Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια ΥΔ με ή χωρίς τη συμβολή αξιολογητών από Μητρώο Αξιολογητών, ορίζεται μέχρι(.....) [συμπληρώνεται στο ΣΧΕΔΙΟ από την ΥΔ το πλήθος των ημερών] μέρες από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων. Με την ολοκλήρωση της συγκριτικής αξιολόγησης οι προτάσεις κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά με βάση τη βαθμολογία τους.

5.2 Έκδοση προσωρινού πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων

Η ΥΔ εκδίδει προσωρινό πίνακα κατάταξης των προτάσεων και τον κοινοποιεί στους φορείς που τις υπέβαλαν (δυνητικούς δικαιούχους).

5.3 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΥΔ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης με βάση τον προσωρινό πίνακα κατάταξης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

- α) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης
- β) του Προσωρινού Πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από το δυνητικό δικαιούχο και από τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο.

Η ΥΔ πρωτοκολλεί τις ενστάσεις. Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της ΥΔ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΥΔ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν τις ενστάσεις διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Το αρμόδιο όργανο, κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων, δέχεται ή απορρίπτει την ένσταση. Η πράξη του αρμοδίου οργάνου κοινοποιείται στους ενιστάμενους δυνητικούς δικαιούχους εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α', γίνει δεκτή, τότε η ΥΔ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων που αφορούν στο Στάδιο Β' της αξιολόγησης, οι προτάσεις για τις οποίες έγινε αποδεκτή η ένσταση προστίθενται στον πίνακα κατάταξης, στη σειρά που τις κατατάσσει η βαθμολογία τους, προκειμένου να καταρτιστεί ο Οριστικός Πίνακας κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων.

5.4 Έκδοση οριστικού πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων, μετά την εξέταση των υποβαλλόμενων ενστάσεων. Ο πίνακας κοινοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους.

5.5 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από το αρμόδιο όργανο και ανάρτηση στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

5.6 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του ΠΑ: του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑ, των δικαιούχων, καθώς και του ποσού της δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ ανά πράξη.

6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

6.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, τη συμπλήρωση του ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιος/α/οί είναι ο/η κ. /οι κ.κ., τηλέφωνο, e-mail: [τα στοιχεία συμπληρώνονται αυτόματα από το ΠΣ ΕΠΑ με βάση την καταχώρηση του αρμοδίου επικοινωνίας

στο ΠΣ ΕΠΑ). (Εφόσον απαιτείται, η ΥΔ δύναται να προσθέτει στο ΣΧΕΔΙΟ στοιχεία επικοινωνίας επιπέδων στελεχών ή/και στοιχεία επικοινωνίας στελεχών για τεχνικά θέματα).

- 6.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και τα Προγράμματα Ανάπτυξης, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ 2021-2025, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών κ.λ.π) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epa.gov.gr. Ο διαδικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας για το ΕΠΑ και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο/Η [το αρμόδιο όργανο]

Συνημμένα :

1. Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων (Παράρτημα της Απόφασης Ένταξης).
2. Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης.
3. Μεθοδολογία αξιολόγησης – Κριτήρια Επιλογής Πράξης (Α' ΦΑΣΗ / Β' ΦΑΣΗ).
4. Δελτίο/α Ταυτότητας/ Διαχείρισης Δείκτη/των.
5. Έντυπο «Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης».
6. Υπόδειγμα Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα, εφόσον απαιτείται.
7. Ειδικό κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής του τύπου δράσεων, εφόσον απαιτείται.
8. Λοιπά έγγραφα.

Εσωτερική διανομή:

Κοινοποίηση:

Έντυπο: Δ1 Ε1 / Έκδοση: 2η_14.10.2022
Α/Α ΠΣ ΕΠΑ: [...] / [α/α έκδοση]

8

ΠΡΟΣΕΒΗΚΗ
ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΓΙΑ
ΕΦΘΕΣΟΝ ΥΠΑΡΧΕΙ

Εθνικό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021-2025

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
ανάπτυξης

Ε.Π.
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ
ERDF
LWMEV

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «.....» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προαβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης.

Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός [... εκτυπώνεται η καταχώρηση στο πεδίο 2.2 στο δελτίο της Πρόσκλησης στο ΠΣ ΕΠΑ] μηνών. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατίνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργα πλέον του τριμήνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη ΔιΔιΕΠ το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μήνου.

Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.

Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.

- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό ποσοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.

- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμειών/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσα χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης.

Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφού περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

[Αποτυπώνεται το κείμενο που έχει καταχωρήσει η ΥΔ στο πεδίο Κ.4 Υποχρεώσεις Δικαιούχων ΕΚΤ στο δελτίο της Πρόσκλησης στο ΠΣ ΕΠΑ].

Εργαστήρι 2.2: Προετοιμασία Τεχνικού Δελτίου Πράξης στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ

Η υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης (ΤΔΠ) από τον Δικαιούχο υλοποιείται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και της λειτουργικής περιοχής «Επιλογή και Έγκριση», Δελτίο 2.2 «Τεχνικό Δελτίο Πράξης»

Τεχνικό δελτίο πράξης

2.2 Κωδικός Πράξης (MIS) AA Πρόσκλησης ID Δελτίου Πλην Επιχειρηματικότητας Σε Ισχύ Επιλέξτε Κατάσταση Δελτίου

Επιπλέον Κριτήρια

Αναζήτηση Καθαρισμός

Δεν υπάρχουν αποτελέσματα

Βασικές ενότητες Τεχνικού Δελτίου Πράξης (ΤΔΠ)

Τεχνικό δελτίο πράξης - Επεξεργασία

Αποθήκευση Επικύρωση Εκτύπωση Προηγούμενη Σελίδα

Α. Β. Γ. Δ. Ε1. Ε2. ΣΤ. Ζ. ΥΔ

Πράξη: 502 (Υπό προετοιμασία1) Έκδοση: 1.0 (Υπό Υποβολή) Υποβολή έως: ...προθεσμία υποβολής... ID: 28295

- Α. Ταυτότητα Πράξης
- Β. Στοιχεία Δικαιούχων/Εμπλεκόμενοι Φορείς
- Γ. Στοιχεία Προγράμματος
- Δ. Φυσικό Αντικείμενο
- Ε1. Δείκτες Παρακολούθησης
- Ε2. Συνάφεια πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΕΠ
- ΣΤ. Προγραμματισμός Υλοποίησης Πράξης - Ωριμότητα Πράξης
- Ζ. Χρηματοδοτικό Σχέδιο
- Υπεύθυνη Δήλωση Νόμιμου Εκπροσώπου Δικαιούχου
- Συνημμένα (0)
- Ιστορικό μεταβολών

ΤΜΗΜΑ Α: Ταυτότητα Πράξης: Αποτυπώνονται τα γενικά στοιχεία της ταυτότητας της πράξης όπως κωδικός πράξης, τίτλος, τύπος πράξης, εάν η πράξη υλοποιείται με ΣΔΙΤ, ημερομηνίες υποβολής, αντικείμενο τροποποίησης / επικαιροποίησης ΤΔΠ, κλπ.

Α. Ταυτότητα Πράξης

Τίτλος Πράξης:

Τίτλος Πράξης (Αγγλικά):

Κωδικός Πράξης Ε.Φ.: Ελεύθερος Κωδικός:

Πρωτόκολλο Δικαιούχου: πχ: 30-12-2000 Πρωτόκολλο ΔΑ/Υποβολής στο ΟΠΣ: 27-09-2022 17 : 39

Κατηγορία Έκδοσης: Τεχνικό Δελτίο Ολοκλήρωσης της πράξης

Η πράξη αφορά

Τύπος Πράξης: Κωδικός Σώρευσης:

Phasing:

Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής (ΜΧΤ)

Σύμπραξη Δημοσίου Και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) Κοινό σχέδιο δράσης / CCI

Μεγάλο Έργο / CCI

Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ)

Συλλογή προσωπικών δεδομένων Επίπεδο συλλογής: Αρμόδιος:

ΤΜΗΜΑ Β Στοιχεία δικαιούχου/ων – εμπλεκόμενων φορέων: Παρατίθενται τα στοιχεία των φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση της πράξης και πιο συγκεκριμένα τα στοιχεία του δικαιούχου, τυχόν συνδικαιούχων (εταίρων), του κύριου της πράξης, του φορέα λειτουργίας και συντήρησης και του φορέα χρηματοδότησης κλπ.

Β. Στοιχεία Δικαιούχων/Εμπλεκόμενοι Φορείς				
+Προσθήκη				
Ρόλος	Φορέας	Υπεύθυνος Πράξης / Αρμόδιος Επικοινωνίας	Τηλ. Αρμολ. Επικοινωνίας	Ενέργειες
Δικαιούχος	40105005-ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ			
Κύριος Πράξης (Εργου)	40105005-ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ			
Φορέας Χρηματοδότησης	1010700-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ			

ΤΜΗΜΑ Γ. Στοιχεία προγράμματος: Αποτυπώνονται στοιχεία που χαρακτηρίζουν το Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ), στη βάση των οποίων κατηγοριοποιείται η πράξη όπως κωδικός πρόσκλησης, στοιχεία φορέα διαχείρισης, χωροθέτηση πράξης, κωδικοί προγράμματος, κατηγοριοποίηση πράξης (αναπτυξιακός στόχος, ειδικός στόχος, άξονας προτεραιότητας, κλπ.).

Γ. Στοιχεία Προγράμματος	
Προγραμματική Περίοδος	2021-2025
Πρόσκληση/Προκήρυξη	5266 <input type="text"/> <input type="button" value="Q"/> Εκσυγχρονισμός υποδομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Φορέας Πρόσκλησης	10107005-ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ-ΥΠΔΙΟ
Φορέας Παρακολούθησης	10107005-ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ-ΥΠΔΙΟ
Φορέας Έγκρισης	10107005 <input type="text"/> ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ-ΥΠΔΙΟ
Χειριστής Φορέα Διαχείρισης	<input type="text"/> <input type="button" value="Q"/>
☐ Οριζόντια Πράξη	Κωδικός Κατανομής οριζόντιας πράξης <input type="text"/> <input type="button" value="Q"/>

Γεωγραφική Θέση

Δείξε 10 εγγραφές

Αναζήτηση: Αναζήτηση

+Προσθήκη

ΑΤΠ	Κωδικός	Επίπεδο	Περιγραφή	NUTS	Ποσοστό	Ενέργειες
1117	703	Δήμος	Αθηναίων	EL300703	100,00	
ΣΥΝΟΛΑ					100,00	

Εμφανίζονται 1 έως 1 από 1 εγγραφές

Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Κωδικοί προγράμματος

ΑΤΠ	ΕΠ	Περιγραφή ΕΠ	ΑΠ	Ταμείο	Κατηγορία Περιφέρειας	Εκχώρηση	Ποσοστό (βάσει των Υποέργων)
1117	62	ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	3.8	ΕΠΑ	Δεν εφαρμόζεται	-	100,00
ΣΥΝΟΛΑ							100,00

Κατηγοριοποίηση Πράξης

+Προσθήκη

Κατηγορία	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσοστό	Ενέργειες
Δράση	00(3.8)	Δεν εφαρμόζεται	100,00	
Ειδικός Στόχος	62-3.8-ΑΣ_3-3Γ	Παιδεία	100,00	
Επενδυτική/Θεματική Προτεραιότητα	ΑΣ_3	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΠΑ) (Θ.Σ. 3 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ)	100,00	
Οικονομική Δραστηριότητα	19	Εκπαίδευση	100,00	
Τομέας Παρέμβασης	-	Δεν εφαρμόζεται	100,00	

ΤΜΗΜΑ Δ. Φυσικό αντικείμενο: Αποτυπώνονται τα στοιχεία που αφορούν στο φυσικό αντικείμενο της πράξης, συμπεριλαμβανομένων της μεθοδολογίας υλοποίησης, των παραδοτέων και της λειτουργικότητας της πράξης, καθώς και την ενσωμάτωση των οριζόντιων πολιτικών από την πράξη.

Δ. Φυσικό Αντικείμενο
Συνοπτική περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου Πράξης (με αναφορά στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά αυτής)
Επικοινωνιακή Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου Πράξης
Μεθοδολογία Υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυσης της υλοποίησης της πράξης ή των επιμέρους υποέργων αυτής)
Παραδοτέα πράξης (επιγραμματική αναφορά)
Λειτουργικότητα πράξης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της (αναφορά των απαιτούμενων ενεργειών, με τις οποίες διασφαλίζεται η λειτουργικότητα της πράξης, αναφορά του τρόπου αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της πράξης)

Περιγραφή Προτεινόμενων ενδεικτικών δραστηριοτήτων επικοινωνίας για την ενημέρωση του κοινού και των συμμετεχόντων σχετικά με το σκοπό της πράξης και τη χρηματοδότηση της από το Ταμείο. (οι δραστηριότητες επικοινωνίας θα πρέπει να είναι ανάλογες του μεγέθους της πράξης)

Πατήστε εδώ για πληροφορίες για την ενσωμάτωση των οριζόντιων πολιτικών από την πράξη ▾

Πρόσσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών

Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλής, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετισίου προσανατολισμού

Διασφάλιση της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία

Αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και διασφάλιση της προώθησης των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, απόδοσης πόρων, μετριασμού κλιματικής αλλαγής και προστασίας βιοποικιλότητας, όπου εφαρμόζεται

ΤΜΗΜΑ Ε. Συνάφεια πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΠΑ: Παρατίθενται τα στοιχεία που αφορούν στη σκοπιμότητα της προτεινόμενης πράξης, σε συνάρτηση με τους στόχους που εξυπηρετεί – δείκτες παρακολούθησης, καθώς και τις τυχόν σχέσεις της πράξης με άλλες πράξεις όπως τμηματοποιημένη πράξη – phasing / συσχετιζόμενες πράξεις.

E2. Συνάφεια πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΕΠ

Πατήστε εδώ για πληροφορίες για τη σκοπιμότητα της πράξης ▾

Αναγκαιότητα πράξης (αναφορά της ανάγκης, του προβλήματος ή / και της αποτυχίας της αγοράς που θα αντιμετωπιστεί με την προτεινόμενη πράξη)

Καινοτομία πράξης: (αναφέρετε εάν η πράξη εμπεριέχει καινοτομικά στοιχεία και εάν ναι αναφέρετε τα στοιχεία εκείνα που αναδεικνύουν τον καινοτομικό χαρακτήρα της πράξης)

Αιτιολόγηση της συμβολής της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των ειδικών στόχων και δεικτών αποτελέσματος του ΕΠ, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση

Αναμενόμενα οφέλη / ωφελούμενος πληθυσμός

Η πράξη συμβάλλει στην μακροπεριφερειακή στρατηγική Αδριατικής Ιονίου

Υπάρχουν συσχετιζόμενες πράξεις

Δείξε 10 εγγραφές

Αναζήτηση: Αναζήτηση

+ Προσθήκη

Συσχέση	Πράξη (MIS)	Τίτλος Πράξης	Συγχρηματοδοτούμενη από	Ημ/νία Ολοκλήρωσης	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Ενέργειες
Δεν υπάρχουν δεδομένα στον πίνακα						

ΤΜΗΜΑ ΣΤ. Προγραμματισμός υλοποίησης πράξης – ωριμότητα πράξης: Δίνονται πληροφορίες σχετικά με τον προγραμματισμό υλοποίησης της πράξης με αναφορά στα υποέργα που θα υλοποιηθούν, το πλαίσιο υλοποίησής τους και το σχετικό χρονικό προγραμματισμό, καθώς και αναφορά στις απαραίτητες ενέργειες ωρίμανσης της πράξης (εφόσον απαιτείται), απόκτηση γης ή κτιριακής υποδομής και την εξέλιξη αυτών.

ΣΤ. Προγραμματισμός Υλοποίησης Πράξης - Ωριμότητα Πράξης

Κατάλογος Υποέργων

Δείξε: 10 εγγραφές Αναζήτηση: Αναζήτηση

+ Προσθήκη

ΑΑ	Κωδικός Υποέργου	Τίτλος	Είδος	Δικαιούχος/Εταίρος	Κύριο	Κρατική Ενίσχυση	Ημ/νία Σύμβασης	Διάρκεια Υλοπ.	Ενέργειες
1	200851	ΜΕΛΕΤΗ	ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	40105005	Ναι	Όχι	20-10-2022	2,00	
2	200852	ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ.....	ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ/ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ	40105005	Ναι	Όχι	01-03-2023	6,00	

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 εγγραφές

Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Αναφέρατε τους λόγους επιλογής του πλαισίου υλοποίησης των υποέργων (θεσμικό πλαίσιο και εφαρμοζόμενη διαδικασία)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ

Ημερομηνία έναρξης πράξης: 20-10-2022 Ημερομηνία λήξης πράξης: 01-09-2023 Διάρκεια πράξης (μήνες): 10,42

Το ΤΔΠ συνδέεται με Δελτίο ωρίμανσης πράξης με κωδικό Ημερομηνία Υποβολής: πχ: 30-12-2000

Έχει διασφαλιστεί η κυριότητα γης επί της οποίας θα υλοποιηθεί η πράξη;

Έχετε συμπληρώσει τις προβλεπόμενες ενέργειες απόκτησης γης στον Πίνακα «Εξέλιξη ενεργειών ωρίμανσης πράξης ανά υποέργο» και στον Πίνακα «Εξειδίκευση ενεργειών απόκτησης γης και απόδοσης χώρων» οι οποίοι βρίσκονται στο «Δελτίο προόδου ενεργειών ωρίμανσης και υποχρεώσεων πράξης»

Έχει διασφαλιστεί η κτιριακή υποδομή εντός της οποίας θα υλοποιηθεί η πράξη;

Με ποιο τρόπο διασφαλίζεται η κτιριακή υποδομή;

Προσθήκη / Προβολή / Επεξεργασία Στοιχείων Υποέργου

Α/Α Υποέργου * Κωδικός Υποέργου

Δικαιούχος *

Τίτλος *

Είδος Υποέργου Τύπος Υποέργου

Εφαρμοζόμενη Διαδικασία Θεσμικό Πλαίσιο

ΑΤΠ Υποέργου Οριζόντιο Υποέργο

- Χρήση Ρήτρας Ευελιξίας
- Κρατική Ενίσχυση

Ημερομηνίες Εξέλιξης

Δημοσίευσης

Σύμβασης Διάρκεια Υλοποίησης(μήνες)

Οικονομικά Στοιχεία

Συνολική Δημόσια Δαπάνη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη

Ποσό Φ.Π.Α. ΦΠΑ Ανακτήσιμος

Ιδιωτική Συμμετοχή

Αντιγραφή

Αποδοχή

Κλείσιμο

ΤΜΗΜΑ Ζ. Χρηματοδοτικό σχέδιο: Παρατίθενται στοιχεία που αναλύουν το οικονομικό αντικείμενο της πράξης και ειδικότερα τη δημόσια δαπάνη της πράξης ως προς την κατανομή της σε συγκεκριμένες κατηγορίες δαπάνης, τα οικονομικά στοιχεία των υποέργων κλπ. Δημόσια δαπάνη θεωρείται η δαπάνη που παρακολουθείται σε όλα τα στάδια υλοποίησης της πράξης μέχρι την ολοκλήρωσή της (ΤΔΠ, ΤΔΥ, κλπ) ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής της (ΕΠΑ, ΠΔΕ πλην ΕΠΑ, συμμετοχή του φορέα, ιδιωτική συμμετοχή και άλλη πηγή).

Η Δημόσια δαπάνη διακρίνεται:

α) Στην **επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ΕΠΑ**, που αφορά τη δαπάνη που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΠΑ του ΕΠΑ 2021-2025. Η επιλέξιμη περίοδος του ΕΠΑ 2021-2025 εκκινεί την 1/7/2021.

β) Στην **μη επιλέξιμη δημόσια δαπάνη (δαπάνη εκτός ΕΠΑ)**, η οποία αντιστοιχεί στη δημόσια δαπάνη που δεν είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση από το ΕΠΑ, κρίνεται όμως απαραίτητη για την υλοποίηση της πράξης. Στη μη επιλέξιμη δαπάνη μιας πράξης περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφερόμενων έργων εθνικού ΠΔΕ που είχαν υλοποιηθεί προς της 1/7/2021.

Ζ. Χρηματοδοτικό Σχέδιο

Οικονομικά Στοιχεία Υποέργων

Δείξε 10 εγγραφές Αναζήτηση: Αναζήτηση

ΑΑ	ΑΤΠ	Δικαιούχος	Ανακτήσιμος Φ.Π.Α.	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Ποσό Φ.Π.Α.	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ποσοστό Ενίσχυσης	Ενέργειες
1	1117	40105005	Όχι	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00	100,00	
2	1117	40105005	Όχι	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	100,00	
ΣΥΝΟΛΑ				110.000,00	0,00	110.000,00	0,00		

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 εγγραφές Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης Πράξης Ανά Κατηγορία Δαπάνης +Προσθήκη

Είδος δαπάνης	Κωδικός Κατηγορίας Δαπάνης	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Απολόγηση Μη Επιλεξιμότητας	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
Βάσει Παραστατικών	Α.1 Άμεσες δαπάνες	α. ποσό χωρίς ΦΠΑ	110.000,00	110.000,00	0,00	
		ΦΠΑ	0,00	0,00	0,00	
		Σύνολα Δαπάνης Βάσει Παραστατικών	110.000,00	110.000,00	0,00	
		ΣΥΝΟΛΑ	110.000,00	110.000,00	0,00	

Χρηματοδότηση Πράξης

+Προσθήκη

ΑΑ	Πηγή Χρηματοδότησης	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Σχόλια	Ενέργειες
1	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	110.000,00	110.000,00	0,00		
ΣΥΝΟΛΑ		110.000,00	110.000,00	0,00		

Ιδιωτική Συμμετοχή

0,00

Μη Ενισχυόμενος Προϋπολογισμός

0,00

Συνολικό Κόστος Επένδυσης

110.000,00

Ποσό Δανείου

Φορέας Χορήγησης Δανείου

Η πράξη παράγει έσοδα

Επιλογή μεθόδου

Επιλέξτε

Εφαρμογή καθαρών εσόδων %

100,00

Συνολικό Επιλέξιμο Κόστος

110.000,00

Κόστος Λειτουργίας/Συντήρησης

Ετήσια Κατανομή

Δείξε 10 εγγραφές

Αναζήτηση: Αναζήτηση

+Προσθήκη

Έτος	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ενέργειες
2022	10.000,00	10.000,00	0,00	
2023	100.000,00	100.000,00	0,00	
ΣΥΝΟΛΑ	110.000,00	110.000,00	0,00	

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 εγγραφές

Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Η πράξη είχε εγγραφεί στο ΠΔΕ στο παρελθόν

Η πράξη είχε εγγραφεί στο ΠΔΕ στο παρελθόν

Δείξε 10 εγγραφές
 Αναζήτηση:

[+ Προσθήκη](#)

Συγχρηματοδοτούμενη από	Κωδικός ΟΠΣ	Άλλος Κωδικός	Σχόλια (Σημειώσεις, Ενόρθιοι ΠΔΕ, Ποσά πληρωμής)	Ενέργειες
- (εκτός ΟΠΣ)	2020ΕΠ.....		Πληρωμές εναρίθμου 2020ΕΠ..... στις 30/6/2021 ύψους €	

Εμφανίζονται 1 έως 1 από 1 εγγραφές

Προσθήκη / Επεξεργασία Χρηματοδότησης Πράξης

Πηγή Χρηματοδότησης

Ποσό

Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη

Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη

Σχόλια

Υπεύθυνη δήλωση νόμιμου εκπροσώπου δικαιούχου: Ο/η νόμιμος/η εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου ή ο χρήστης του συστήματος ΠΣ ΕΠΑ που έχει εξουσιοδοτηθεί από το/τη νόμιμο/η εκπρόσωπο του Δικαιούχου για το σκοπό αυτό, υποβάλλει το ΤΔΠ αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και του ατομικού λογαριασμού χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) που διαθέτει για πρόσβαση στο ΠΣ ΕΠΑ. Ο/Η νόμιμος/η εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κυρίου Δικαιούχου προβαίνει στις ακόλουθες υποχρεωτικές υπεύθυνες δηλώσεις κατά την υποβολή του ΤΔΠ επιλέγοντας «ΝΑΙ»:

Υπεύθυνη Δήλωση Νόμιμου Εκπροσώπου Δικαιούχου

ΑΑ	Ερώτημα	Ναι / Όχι / Δ Α
α)	Οι προβλεπόμενες δαπάνες της εν λόγω πράξης, ή μέρος αυτών, δεν έχουν τύχει ούτε θα τύχουν χρηματοδότησης από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.	☐ ☐ ☐
β)	Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρήσω στο πλαίσιο της υλοποίησης της υποβαλλόμενης πρότασης, όπως αυτές περιγράφονται στο Παράρτημα Ι που παρατίθεται στην Πρόσκληση και εφόσον αξιολογηθεί θετικά και χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα θα τηρήσω τις εν λόγω υποχρεώσεις.	☐ ☐ ☐
γ)	Ο/Οι φορέας/είς λειτουργίας ή/και συντήρησης της πράξης, που θα αναλάβει/ουν τη λειτουργία ή/ και συντήρηση του έργου, έχει/ουν λάβει γνώση και συμφωνεί/ούν με το περιεχόμενο της πρότασης (εφόσον υφίσταται).	☐ ☐ ☐
δ)	Ο/οι κύριος/οι του έργου (φορέας/είς πρότασης), για λογαριασμό του/ων οποίου/ων προτείνεται το έργο, έχει/ουν λάβει γνώση και συμφωνεί/ούν με το περιεχόμενο της πρότασης.	☐ ☐ ☐
Δηλώνουμε υπεύθυνα ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται παραπάνω είναι αληθή και ακριβή		☐ ☐ ☐

Κατάλογος συνημμένων εγγράφων που υποβάλλει ο δικαιούχος: αποτυπώνονται τα έγγραφα που έχει να υποβάλλει ο Δικαιούχος ως συνημμένα στην πρόταση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων.

Συνημμένα (2)

Δείξε 10 εγγραφές Αναζήτηση: Αναζήτηση

Επιλογή Όλων **Μαζική Λήψη** **Στοιχεία Συνημμένων** **+Επισύναψη Νέου Αρχείου** ?

ΑΑ	Κατηγορία Εγγράφου	Όνομα Αρχείου - Περιγραφή	Προέλευση	Έγκυρο	Μέγεθος (MB)	Ημερομηνία Τελευταίας Τροποποίησης	Ενέργειες
☐ 1	03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου	Αρμοδιότητα Υλοποίησης.docx -	Δικαιούχος	ΝΑΙ	0.011	20-07-2023	
☐ 2	21. Τεχνική Περιγραφή και Προυπολογισμός Δημοσπράτσης	Τεχνική Περιγραφή και Προυπολογισμός Δημοσπράτσης.docx -	Δικαιούχος	ΝΑΙ	0.011	20-07-2023	

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 εγγραφές

Πρώτη Προηγούμενη **1** Επόμενη Τελευταία

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΈΛΕΓΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ

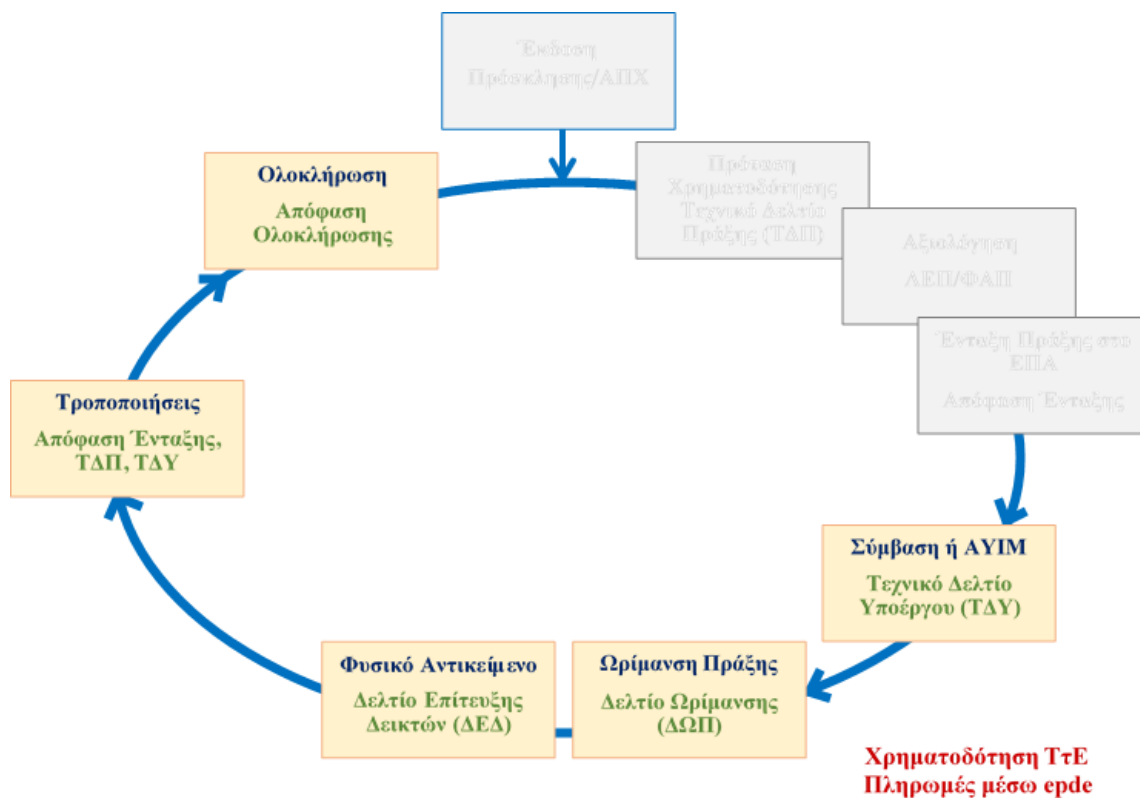
Εισαγωγή – σκοπός – προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στην Ενότητα 3 αποτυπώνονται οι διαδικασίες και ενέργειες που αφορούν στην παρακολούθηση μιας πράξης, στις διαδικασίες χρηματοδότησής της, στις τροποποιήσεις που δύναται να απαιτηθούν λόγω μεταβολής των επιμέρους στοιχείων της καθώς και στις επαληθεύσεις/ελέγχους που δύναται να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής της.

Σκοπός είναι οι επιμορφωνόμενοι να κατανοήσουν τις διαδικασίες **Δ.4 «Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργων»**, **Δ.5 «Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης»** και **Δ.6 «Χρηματοδότηση έργων και πληρωμές»** του ΣΔΕ καθώς και τα πρότυπα έγγραφα που συνδέονται με αυτές.

Επίσης, στην Ενότητα 3 παρουσιάζονται βασικές πτυχές και προβλέψεις του νομικού πλαισίου (Ν.4635/2019 και ΥΑ ΣΔΕ) που αφορούν στις διαδικασίες **Δ.9 «Ολοκλήρωση πράξεων»** και **Δ.10 «Ανάκληση Απόφασης Ένταξης»**. Επισημαίνεται ότι, οι διαδικασίες αυτές δεν έχουν εκδοθεί κατά το χρόνο συγγραφής του εγχειριδίου και συνεπώς οι επιμορφωνόμενοι οφείλουν να συμβουλευόμαστε τον ιστοχώρο του ΕΠΑ (era.gov.gr) για την πληρέστερη ενημέρωσή τους αναφορικά με τις υπό έκδοση διαδικασίες και τις ειδικότερες προβλέψεις που δύναται να προβλεφθούν σε αυτές.

Με το πέρας της Ενότητας 3 οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τις απαιτήσεις διαχείρισης και χρηματοδότησης μιας πράξης κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής της καθώς και τις ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβούν (υποβολή Τεχνικού Δελτίου Υποέργου, δελτίο ωρίμανσης έργου, δελτίο δείκτη κ.α.). Επίσης θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τις ενέργειες «τροποποίηση», «ολοκλήρωση» ή «απένταξη» πράξης.

Εικόνα 8: Κύκλος Ζωής Πράξης – Παρακολούθηση – Τροποποίηση – Ολοκλήρωση

Τέλος, στο Κεφάλαιο 2 «Ελεγκσι Πράξεων» παρουσιάζονται βασικές πτυχές και προβλέψεις του νομικού πλαισίου (Ν.4635/2019 και ΥΑ ΣΔΕ) που αφορούν στη διαδικασία **Δ.8 «Διενέργεια επαληθεύσεων και ελέγχων»** και οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τη διαδικασία ελέγχου των πράξεων, τα όργανα και τα είδη ελέγχου καθώς και τις υποχρεώσεις του Δικαιούχου στο πλαίσιο ενός προγράμματος επιτόπιων επιθεωρήσεων της ΥΔ ή της ΔιΔιΕΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Παρακολούθηση Πράξεων

α. Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργου – διαδικασίες και πρότυπα

Μετά την ένταξη της πράξης σε ΠΑ (βλ. Ενότητα 2, Κεφάλαιο 2, παρ. β.3), η παρακολούθηση της υλοποίησης γίνεται με βάση τη **Διαδικασία Δ.4 «Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργων»** του ΣΔΕ. Σκοπός της διαδικασίας είναι η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης της ενταγμένης σε ΠΑ πράξης προκειμένου να εξασφαλιστεί η ολοκλήρωσή της με βάση την απόφαση ένταξης.

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

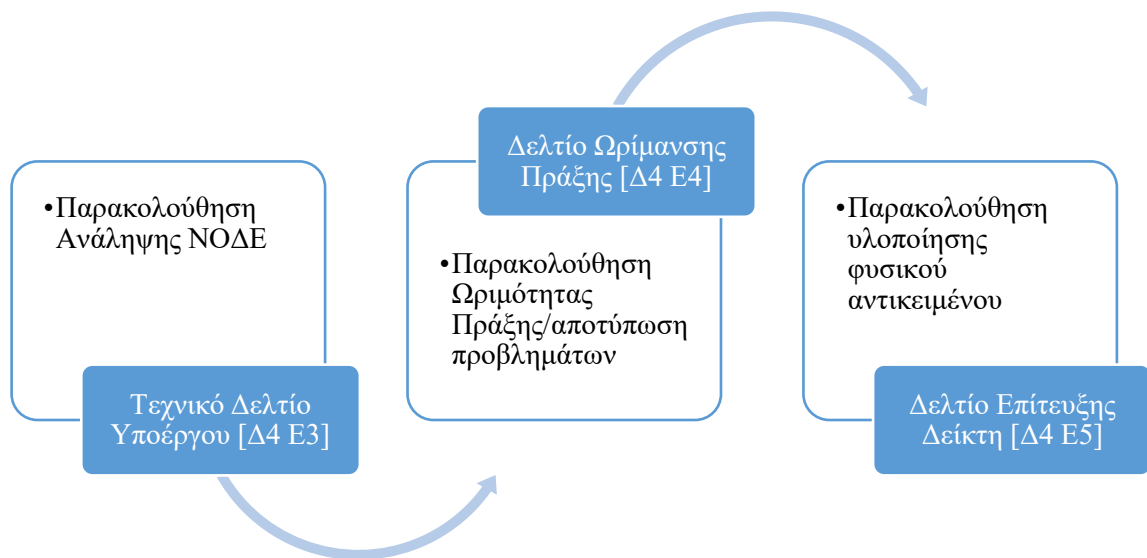
- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129, παρ. Α στοιχείο 5 και παρ. Β και άρθρο 132, παράγραφος 3, στοιχεία στ) και θ).
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρο 14.

Η παρακολούθηση αποτελεί συνεχή και συνθετική εργασία προκειμένου να πιστοποιηθεί η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών, να επιβεβαιωθεί η πρόοδος της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και να διαπιστωθούν έγκαιρα τυχόν προβλήματα, ώστε να αναληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Η διαμόρφωση άποψης από την ΥΔ για την πορεία υλοποίησης μιας πράξης συντελείται κυρίως μέσω της συλλογής, επεξεργασίας και αξιολόγησης της προόδου των βασικών στοιχείων του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης και των υποέργων της, όπως αποτυπώνονται στο σε ισχύ ΤΔΠ. Η διαδικασία αυτή συντελείται κυρίως μέσα από το ΠΣ ΕΠΑ και ειδικότερα τα ακόλουθα εργαλεία/δελτία:

- παρακολούθηση της ανάληψης των νομικών δεσμεύσεων (εφεξής «ΝΟΔΕ») των υποέργων της πράξης (Τεχνικό Δελτίο Υποέργου, εφεξής «ΤΔΥ», Έντυπο Δ4 Ε3). **Σημειώνεται ότι με βάση το θεσμικό πλαίσιο του ΕΠΑ 2021-2025, οι ΝΟΔΕ όλων των υποέργων μιας πράξης πρέπει να αναλαμβάνονται το αργότερο μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την ένταξή της,**
- παρακολούθηση των στοιχείων ωριμότητας της πράξης, καθώς και των τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν κατά την υλοποίηση της πράξης ή ορισμένων υποέργων αυτής (Δελτίο Ωρίμανσης Πράξης, εφεξής «ΔΩΠ», Έντυπο Δ4 Ε4),
- παρακολούθηση των δεικτών εκροών κάθε πράξης (Δελτίο Επίτευξης Δείκτη, εφεξής «ΔΕΔ», Έντυπο Δ4 Ε5),

- συνολικής παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης (Δελτίο Παρακολούθησης Προόδου Υλοποίησης - Έντυπο Δ4 Ε1). Αφορά σε εποπτική καταγραφή των βασικών συνιστωσών υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης και των υποέργων και παρέχει πληροφορίες ως προς την πρόοδο των ενεργειών ωρίμανσης και τυχόν αποκλίσεις από τον αρχικό προγραμματισμό, καθώς και ως προς τη ρεαλιστικότητα των προβλέψεων φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης, την έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου και την επίτευξη των στόχων – δεικτών της.

Εικόνα 9: Βασικά δελτία παρακολούθησης πράξης

Επιπλέον, οι ΥΔ κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης των πράξεων, λαμβάνουν υπόψη τους τα αποτελέσματα των διοικητικών επαληθεύσεων ή των επιτόπιων επιθεωρήσεων, ή λοιπών ελέγχων που διενεργήθηκαν στις πράξεις, ενώ δύνανται να επικοινωνούν και με τους δικαιούχους, προκειμένου να ζητήσουν περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την διαγωνιστική διαδικασία ή την ανάληψη/τροποποίηση ΝΟΔΕ ή την εν γένει υλοποίηση των πράξεων, ώστε να διαμορφώσουν μία πληρέστερη εικόνα για την πρόδό τους και την συμβατότητά τους με την απόφαση ένταξης.

α.1 Παρακολούθηση της ανάληψης των νομικών δεσμεύσεων

Με βάση το θεσμικό πλαίσιο του ΕΠΑ 2021-2025 , οι ΝΟΔΕ όλων των υποέργων μιας πράξης πρέπει να αναλαμβάνονται το αργότερο μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την έναρξή της.

Η ΥΔ έχει ορίσει στην Απόφαση Ένταξης της Πράξης (Έντυπο Δ2 Ε4) την καταληκτική ημερομηνία για την ανάληψη των ΝΟΔΕ όλων των υποέργων της Πράξης – η οποία δύναται να είναι μικρότερη των 18μηνών, ανάλογα με τη φύση του έργου και τον προγραμματισμό της ΥΔ για την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων του Προγράμματος.

Συνεπώς, αμέσως μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης, κάθε Δικαιούχος οφείλει:

- να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ανάληψη των ΝΟΔΕ όλων των υποέργων της Πράξης εντός της προθεσμίας που τίθεται στην Απόφαση Ένταξης.
- να ενημερώνει την ΥΔ για την πρόοδο των ενεργειών ωρίμανσης και για τυχόν προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο την ανάληψη των ΝΟΔΕ εντός του χρονικού ορίου που τίθεται στην Απόφαση Ένταξης.
- να υποβάλλει το ΤΔΥ για κάθε ένα από τα υποέργα της πράξης αμέσως μετά την ανάληψη ΝΟΔΕ (υπογραφή σύμβασης, απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα κλπ).

Ανάληψη νομικής δέσμευσης υποέργου - Υποβολή ΤΔΥ

Το ΤΔΥ αποτελεί ένα από τα βασικά έγγραφα του ΣΔΕ για την παρακολούθηση της υλοποίησης κάθε πράξης. Αποτυπώνει τα στοιχεία της αναληφθείσας ΝΟΔΕ κάθε υποέργου, όπως στοιχεία αναδόχου, οικονομικά στοιχεία σύμβασης, αρμόδιες αρχές κλπ.

Το ΤΔΥ αποτελεί δελτίο «απολογιστικής» φύσης, καθώς αποτυπώνεται η ΝΟΔΕ που έχει αναληφθεί για συγκεκριμένο υποέργο, σε αντίθεση με το ΤΔΠ το οποίο αποτελεί δελτίο «προγραμματικής» φύσης, καθώς ο Δικαιούχο αποτυπώνει τον προγραμματισμό της υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης. Το ΤΔΠ, σταδιακά με την υλοποίηση της πράξης και την ανάληψη των ΝΟΔΕ καθίσταται απολογιστικό.

Στο πλαίσιο αυτό, μετά την ανάληψη των ΝΟΔΕ και λαμβάνοντας υπόψη ότι για τα περισσότερα είδη υποέργων το ποσό ανάθεσης είναι μικρότερο του προϋπολογισμού δημοπράτησης, με την ανάληψη των ΝΟΔΕ και την οριστικοποίηση των οικονομικών και λοιπών στοιχείων, θα πρέπει να γίνει ενημέρωση του ΤΔΠ ώστε να υπάρχει συμφωνία μεταξύ των στοιχείων του ΤΔΠ και του ΤΔΥ για το υπό κρίση υποέργο μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Το ΤΔΥ στο ΠΣ ΕΠΑ είναι ενιαίο για όλους τους τύπους ΝΟΔΕ και περιέχει όλα τα πεδία που είναι απαραίτητα για την αποτύπωση των στοιχείων διαφορετικών τύπων συμβάσεων.

Το ΤΔΥ υποβάλλεται σε κάθε περίπτωση μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης της Πράξης και για τα περισσότερα είδη υποέργων, μετά από ένα συγκεκριμένο ορόσημο που έπεται της Απόφασης Ένταξης, ειδικότερα:

- μετά την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, για τα είδη υποέργων που υλοποιούνται αποκλειστικά μέσω της σύναψης δημόσιας σύμβασης με ανάδοχο (τεχνικό έργο, μελέτη, προμήθειες)
- μετά την υπογραφή της απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα (ΑΥΙΜ), για τα είδη υποέργων που αφορούν σε εκτέλεση έργου με ίδια μέσα ή ενέργειες τεχνικής βοήθειας,
- μετά την υπογραφή της Απόφασης Αυτεπιστασίας Αρχαιολογίας, για το είδος υποέργου αρχαιολογικές έρευνες/ εργασίες μέσω αυτεπιστασίας.
- μετά την κήρυξη απαλλοτρίωσης ή την απόφαση του συλλογικού οργάνου για την εξαγορά, για το υποέργο απαλλοτρίωσης - αγορά εδαφικών εκτάσεων,
- μετά την έκδοση του εγγράφου με το οποίο δεσμεύεται ο Οργανισμός Κοινής Ωφελείας (ΟΚΩ), για το υποέργο εργασίες Ο.Κ.Ω. κλπ

Ο έλεγχος και η οριστικοποίηση του ΤΔΥ που υποβάλει ο Δικαιούχος γίνεται από την ΥΔ. Μετά την οριστικοποίηση του ΤΔΥ από την ΥΔ, μέσω διασύνδεσης μεταξύ του ΠΣ ΕΠΑ και του e-ΠΔΕ, ενημερώνεται αυτόματα το e-ΠΔΕ για το ύψος των ΝΟΔΕ και είναι εφικτή η χρηματοδότηση του υποέργου της πράξης.

Για την τεκμηρίωση του ΤΔΥ απαιτείται ο Δικαιούχος να επισυνάπτει τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα ανάληψης της ΝΟΔΕ (αναρτημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ, αναρτημένη απόφαση υλοποίησης με ίδια μέσα στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, τροποποιήσεις των αποφάσεων κλπ). Στα συνημμένα επισυνάπτονται και λοιπά έγγραφα που απαιτούνται, σύμφωνα με τη φύση του υποέργου και τις οδηγίες της ΥΔ, καθώς και τα έγγραφα ολοκλήρωσης του υποέργου (πρωτόκολλα παραλαβής κλπ).

Το πρότυπο έγγραφο του ΤΔΥ διακρίνεται στις ακόλουθες ενότητες. Στο Εργαστήρι 5 αποτυπώνεται συνοπτικά η προετοιμασία ΤΔΥ στο ΠΣ ΕΠΑ.

ΤΜΗΜΑ Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΔΟΧΟΥ/ΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ-ΑΛΛΟΙ ΕΜΠΛΕ-
ΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Γ. ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜ-ΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΤΜΗΜΑ Ε. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ Ο
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

Τροποποίηση αναληφθείσας ΝΟΔΕ - Τροποποίηση ΤΔΥ

Σε περίπτωση που προκύπτει ανάγκη τροποποίησης της αναληφθείσας ΝΟΔΕ που έχει καταχωρηθεί στο ΠΣ ΕΠΑ, θα πρέπει να υποβληθεί από τον Δικαιούχο νέα έκδοση του ΤΔΥ σύμφωνα με τα τροποποιημένα στοιχεία της ΝΟΔΕ.

Όταν η τροποποίηση αυτή αφορά σε αύξηση του οικονομικού αντικειμένου της, ο Δικαιούχος οφείλει, προ της ανάληψης της συμπληρωματικής/τροποποιημένης ΝΟΔΕ, να ενημερώσει σχετικώς την ΥΔ και εφόσον απαιτείται να υποβάλλει νέα έκδοση ΤΔΠ (βλ. Τροποποίηση Πράξης) με την προτεινόμενη αύξηση του προϋπολογισμού του οικείου υποέργου στο ΤΔΠ. Εφόσον εγκριθεί η αύξηση του προϋπολογισμού του υποέργου είναι εφικτή και η τροποποίηση του ΤΔΥ και συνεπώς η ανάληψη του πρόσθετου οικονομικού αντικειμένου.

Αίτημα Δικαιούχου για παράταση προθεσμίας ανάληψης ΝΟΔΕ

Εφόσον ο Δικαιούχος εκτιμά ότι η ανάληψη ΝΟΔΕ δεν θα γίνει εντός της τεθείσας στην Απόφαση Ένταξης προθεσμίας για κάποιο/α υποέργο/α ή το σύνολο της πράξης, οφείλει να ενημερώσει άμεσα την ΥΔ για τα προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο την εμπρόθεσμη ανάληψη ΝΟΔΕ και να ζητήσει έγκαιρα την παράταση της προθεσμίας ανάληψης ΝΟΔΕ υποβάλλοντας στο ΠΣ ΕΠΑ νέα έκδοση (τροποποίηση) του ΤΔΠ (βλ. Τροποποίηση Πράξης).

Διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

- Η παράταση που ζητείται δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ένταξη της Πράξης

Εάν η παράταση που ζητείται δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ένταξη της Πράξης, η ΥΔ είναι αρμόδια για την εξέταση και την έγκριση ή μη της παράτασης και:

- Εφόσον η ΥΔ εγκρίνει την αιτούμενη (ή μικρότερη) παράταση, ο Δικαιούχος μεριμνά για την ενημέρωση του ΤΔΠ και την τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης.
- Εφόσον η ΥΔ δεν εγκρίνει την αιτούμενη παράταση, η ΥΔ μεριμνά για την έκδοση της ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης (εφόσον η αιτούμενη παράταση αφορά το σύνολο των υποέργων της Πράξης) ή την τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης (εφόσον η αιτούμενη παράταση αφορά κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης), όταν παρέλθει η προθεσμία ανάληψης ΝΟΔΕ της απόφασης ένταξης και δεν έχουν αναληφθεί οι ΝΟΔΕ.

- Η παράταση που ζητείται υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ένταξη

Εάν η παράταση που ζητείται υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ένταξη, η ΔιΔιΕΠ είναι αρμόδια για την εξέταση και την έγκριση ή μη της παράτασης. Σε αυτή την περίπτωση:

- Ο Δικαιούχος μεριμνά για την έγκαιρη υποβολή μέσω του ΠΣ ΕΠΑ στην ΥΔ του Δελτίου Ωρίμανσης Πράξης [Έντυπο Δ4 Ε4], στο οποίο αναφέρει τα προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο την εμπρόθεσμη ανάληψη ΝΟΔΕ και την πρόοδο των ενεργειών ωρίμανσης.
- Η ΥΔ εισηγείται στη ΔιΔιΕΠ για την έγκριση της αιτούμενης παράτασης και υποβάλλει το Δελτίο Παρακολούθησης Προόδου Υλοποίησης Πράξης μέσω του ΠΣ ΕΠΑ (αιτιολογημένη έκθεση) στο οποίο αποτυπώνει συνοπτικά τους λόγους της καθυστέρησης και.
 - Εφόσον η ΔιΔιΕΠ εγκρίνει την αιτούμενη (ή μικρότερη) παράταση, η ΥΔ μεριμνά για την ενημέρωση του ΤΔΠ και την τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης.
 - Εφόσον η ΔιΔιΕΠ δεν εγκρίνει την αιτούμενη παράταση, η ΥΔ μεριμνά για την έκδοση ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης (εφόσον η αιτούμενη παράταση αφορά το σύνολο των υποέργων της Πράξης) ή την τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης (εφόσον η αιτούμενη παράταση αφορά κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης), όταν παρέλθει η προθεσμία ανάληψης ΝΟΔΕ της απόφασης ένταξης και δεν έχουν αναληφθεί οι ΝΟΔΕ.

Σημειώνεται ότι το ΠΣ ΕΠΑ αποστέλλει αυτόματες **ειδοποιήσεις (alerts)** τουλάχιστον 6 και 3 μήνες πριν την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στην Απόφαση Ένταξης

στον Δικαιούχο και στην αρμόδια ΥΔ. Μετά από κάθε αυτόματη ειδοποίηση ο Δικαιούχος οφείλει να συντονίσει τις ενέργειές του για την επίτευξη της ανάληψης ΝΟΔΕ ή να προβεί σε αίτημα παράτασης ανάληψης ΝΟΔΕ, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Οι ΥΔ δύνανται να αποστέλλουν προς τον Δικαιούχο και **έγγραφο ειδοποίηση** [Έντυπο Δ4 Ε2].

α.2. Παρακολούθηση των στοιχείων ωριμότητας της πράξης ή/και τυχόν προβλημάτων

Το Δελτίο Ωρίμανσης Πράξης (ΔΩΠ) (Έντυπο Δ4 Ε4) αποτυπώνει τα στοιχεία ωριμότητας της πράξης, τυχόν προβλήματα που καθυστερούν την υλοποίηση της πράξης ή κάποιων υποέργων, καθώς και τις τυχόν απαιτούμενες ενέργειες για την απόκτηση γης/απαλλοτρίωση.

Προβλέπονται δύο διακριτές χρήσεις του ΔΩΠ:

α) ως **Συμπλήρωμα του Τεχνικού Δελτίου Πράξης (ΤΔΠ) («Συμπλήρωμα ΤΔΠ»)**, όπου υποβάλλεται μαζί με την πρόταση για ένταξη Πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΠΑ. Σε αυτή την περίπτωση, είτε περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση στα υποχρεωτικά συνημμένα έγγραφα και αφορά στην ενημέρωση της ΥΔ αναφορικά με τα στοιχεία ωριμότητας ή/και τις απαιτούμενες διοικητικές πράξεις/εγκρίσεις της προτεινόμενης προς ένταξη πράξης, είτε η πράξη που υποβάλλεται αφορά ή περιλαμβάνει απόκτηση γης ή/και κτιριακής υποδομής ή πράξεις απαλλοτρίωσης.

β) ως **Δελτίο Παρακολούθησης της πράξης («Δελτίο Παρακολούθησης»)**, όπου υποβάλλεται, όταν ζητείται οποτεδήποτε από την ΥΔ για την ενημέρωσή της αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης της πράξης, ή όταν ο Δικαιούχος αιτείται για την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης για συγκεκριμένο υποέργο ή συνολικά για την πράξη παράταση που υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ένταξη της.

Οι ΥΔ στις περιπτώσεις που διαπιστωθούν προβλήματα στην υλοποίηση ή/και στην τήρηση των όρων της Απόφασης Ένταξης, καθώς και σημαντικές αποκλίσεις του χρονικού προγραμματισμού εκτέλεσης μίας πράξης δύνανται να ειδοποιούν τους Δικαιούχους και να ζητούν την υποβολή ΔΩΠ όπου ενδεικτικά:

- θα αποτυπώνονται τα προβλήματα/αποκλίσεις που έχουν εντοπιστεί,
- θα προσδιορίζονται οι διορθωτικές ενέργειες και,

- θα ορίζεται το χρονικό διάστημα, εντός του οποίου θα πρέπει αυτές να έχουν ολοκληρωθεί.

α.3. Παρακολούθηση των δεικτών εκροών της πράξης

Η παρακολούθηση της επίτευξης της τιμής στόχου των δεικτών εκροών της πράξης αποσκοπεί στην παρακολούθηση και αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της πράξης.

Για την εκπλήρωση του ανωτέρω, οι Δικαιούχοι υποβάλλουν μέσω του ΠΣ ΕΠΑ το Δελτίο Επίτευξης Δείκτη (ΔΕΔ) για κάθε ενταγμένη πράξη. Το ΔΕΔ υποβάλλεται αφενός όποτε ζητηθεί από την ΥΔ και σε κάθε περίπτωση κατά την ολοκλήρωση της πράξης, αφετέρου πριν από την ενδιάμεση (ν. 4635/2019 άρθ. 128 παρ. 1) και την τελική έκθεση του Προγράμματος Ανάπτυξης.

β. Χρηματοδότηση πράξης

Μετά την ένταξη της πράξης σε ΠΑ και της ανάληψης ΝΟΔΕ η χρηματοδότηση της πράξης γίνεται σύμφωνα με τη [Διαδικασία Δ.6 «Χρηματοδότηση έργων και πληρωμές»](#).

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 13.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρο 13.
- Το θεσμικό πλαίσιο του ΠΔΕ, η ετήσια εγκύκλιος οδηγιών για την έγκριση και χρηματοδότηση του ΠΔΕ και τον προγραμματισμό δαπανών που εκδίδει η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΔΕ) στις αρχές του έτους.

Τα νέα έργα που εντάσσονται με αυτοδίκαιη πρόταση στο ΠΔΕ, εγγράφονται με πίστωση για το έτος της ένταξης, έως 10% του προϋπολογισμού τους. Εφόσον έχει καλυφθεί το ετήσιο όριο πιστώσεων του Φορέα, τα έργα εντάσσονται με μηδενικές πιστώσεις.

Η χρηματοδότηση για τα επόμενα έτη γίνεται με **ετήσια εγγραφή πιστώσεων** στο ΠΔΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ο Δικαιούχος υποβάλλει ηλεκτρονικά μέσω του e-ΠΔΕ αίτημα χρηματοδότησης⁵ του έργου/υποέργου προς τον Φορέα Χρηματοδότησης, με κοινοποίηση του αιτήματος στην εμπλεκόμενη ΥΔ.

Το αίτημα χρηματοδότησης του δικαιούχου αξιολογείται από την αρμόδια Υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης (ΓΔΟΥ Υπουργείου ή αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας αντίστοιχα), ύστερα από γνώμη της αρμόδιας ΥΔ.

Η γνωμοδότηση της ΥΔ εκδίδεται εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση του αιτήματος του Δικαιούχου. Μετά την πάροδο της προθεσμίας υποβολής της γνώμης, η αρμόδια Υπηρεσία εγκρίνει ή απορρίπτει το αίτημα χρηματοδότησης χωρίς την γνώμη της ΥΔ.

Στην περίπτωση διόρθωσης του ποσού χρηματοδότησης ή αρνητικής γνώμης, η ΥΔ τεκμηριώνει τους λόγους.

γ. Τροποποίηση πράξης

Κατά την υλοποίηση μιας πράξης συνήθως προκύπτει ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της Πράξης, όπου και ακολουθείται η [Διαδικασία Δ.5 «Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης»](#).

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρο 17.

Η ανάγκη για την τροποποίηση της Πράξης μπορεί να οφείλεται κυρίως:

- Στην ανάγκη τακτοποίησης των στοιχείων της Πράξης στο επίπεδο της πραγματικής υλοποίησης της (π.χ. προσαρμογή του προϋπολογισμού της Πράξης στο ύψος των νομικών δεσμεύσεων των υποέργων) ή στο επίπεδο του ΠΑ στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισής του.
- Σε διαπιστώσεις κατά την υλοποίηση της Πράξης, ιδίως εφόσον προκύπτει ότι η μεταβολή επιμέρους στοιχείων της δύναται να διευκολύνει την ολοκλήρωσή της και την επίτευξη των αποτελεσμάτων και στόχων της.

⁵ Κατά τη συγγραφή του εγχειριδίου δεν είναι ενεργοποιημένη η διαδικασία υποβολής Αιτήματος Κατανομής μέσω το ΠΣ ΕΠΑ από τους δικαιούχους.

- Σε εξωγενείς παράγοντες, όπως νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες επιφέρουν μεταβολές στη νομική προσωπικότητα του δικαιούχου της Πράξης, στον προϋπολογισμό του, κλπ (π.χ. αλλαγές στα Οργανογράμματα Υπουργείων που έχουν ως αποτέλεσμα τη συγχώνευση φορέων ή και την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, μεταβολές στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), αναθεώρηση (αύξηση) τιμών, κλπ)
- Στην απόρριψη (από την ΥΔ ή τη ΔιΔιΕΠ) του αιτήματος παράτασης της προθεσμίας ανάληψης νομικής δέσμευσης– εφόσον η Πράξη αποτελείται από περισσότερα του ενός υποέργα και η απόρριψη αφορά μόνο κάποιο ή κάποια από αυτά (βλ. Διαδικασία Δ4).

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης μπορεί να προκύψει:

(Α) Από τον Δικαιούχο, με την υποβολή σχετικού αιτήματος τροποποίησης των στοιχείων της πράξης στην ΥΔ (υποβολή νέας έκδοσης ΤΔΠ), όπου:

- καταχωρούνται οι προτεινόμενες τροποποιήσεις των στοιχείων του ΤΔΠ,
- τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης των στοιχείων της Πράξης
- επισυνάπτονται όλα τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την ανάγκη τροποποίησης προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόταση τροποποίησης από την ΥΔ και εφόσον απαιτείται το έγγραφο «Αίτημα Τροποποίησης Απόφασης Ένταξης» (Έντυπο Δ5 Ε1) με αναλυτική τεκμηρίωση του αιτήματος τροποποίησης. Το έγγραφο δύναται να ζητείται ειδικότερα όταν ο Δικαιούχος είναι διαφορετικός από τον Κύριο του Έργου, στην οποία περίπτωση πρέπει να προκύπτει ότι ο Κύριος του έργου έχει λάβει γνώση των προτεινόμενων αλλαγών.

(Β) Από την ΥΔ, κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και περιοδικής αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης της πράξης στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην Απόφαση Ένταξης.

Εφόσον απαιτείται τροποποίηση των στοιχείων της πράξης με την υποβολή νέας έκδοσης ΤΔΠ, ενημερώνεται σχετικά ο Δικαιούχος προκειμένου να υποβληθεί η νέα έκδοση. Σε περίπτωση, είτε αδυναμίας, είτε μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου με τις οδηγίες της ΥΔ ως προς την υποβολή νέας έκδοσης ΤΔΠ, η ΥΔ δύναται να υλοποιεί η ίδια νέα έκδοση του ΤΔΠ.

γ.1. Αλλαγές στοιχείων Πράξης

Βάσει των παραπάνω, η διαφοροποίηση των στοιχείων της Απόφασης Ένταξης δύνανται να αφορά :

- στον Δικαιούχο της πράξης,
- στα στοιχεία του φυσικού αντικειμένου της πράξης,
- στο χρονοδιάγραμμα/ διάρκεια υλοποίησης της πράξης,
- στα συνολικά οικονομικά στοιχεία της πράξης
- ή σε άλλα στοιχεία που κατά την κρίση της ΥΔ δύνανται να μεταβληθούν.

γ.2 Αξιολόγηση αιτήματος τροποποίησης

Στην περίπτωση που η τροποποίηση της Πράξης αποτελεί πρωτοβουλία του Δικαιούχου, η ΥΔ εξετάζει το αίτημα τροποποίησης ως προς:

- τα στοιχεία της Πράξης που μεταβάλλονται,
- την αναγκαιότητα τροποποίησής τους,
- τα αποτελέσματα της τροποποίησης στην έγκαιρη υλοποίηση και ολοκλήρωση της Πράξης,
- τα αποτελέσματα της τροποποίησης στην επίτευξη των στόχων της Πράξης αλλά και του Προγράμματος,
- το ότι δεν αλλοιώνονται τα αποτελέσματα της πρώτης αξιολόγησης της Πράξης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης.

Ειδικότερα, μεταβολή των στοιχείων εκείνων του ΤΔΠ που αποτυπώνονται στην Απόφαση Ένταξης, συνιστούν νέα έκδοση ΤΔΠ (κατηγορία «τροποποίηση») και συνακόλουθα επιφέρουν υποχρεωτικά τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης. Επίσης, τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης επιφέρει η μεταβολή και άλλων στοιχείων που αποτυπώνονται στην Απόφαση Ένταξης, αλλά δεν αποτυπώνονται στο ΤΔΠ, όπως τα στοιχεία εγγραφής της πράξης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (κωδικός Συλλογικής Απόφασης, ενάριθμος). Στην περίπτωση αυτή, η τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης γίνεται απευθείας από την ΥΔ χωρίς την υποβολή και οριστικοποίηση νέας έκδοσης (τροποποίηση) του ΤΔΠ.

Προτάσεις για αλλαγή στοιχείων της πράξης που παρατίθενται στο ΤΔΠ, τα οποία ωστόσο δεν επιφέρουν τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης συνιστούν επίσης νέα

έκδοση ΤΔΠ (κατηγορία «επικαιροποίηση»), και εξετάζονται από την ΥΔ με όμοιο τρόπο.

Την τελική απόφαση για το αν οι προτεινόμενες αλλαγές στοιχείων της Πράξης συνιστούν επικαιροποίηση ή τροποποίηση του ΤΔΠ (και συνεπώς δεν απαιτείται τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης) αποτελεί αρμοδιότητα της υπηρεσίας διαχείρισης.

Αν κατά τον έλεγχο νέας έκδοσης του ΤΔΠ, προκύπτει η ανάγκη για διορθώσεις/συμπληρώσεις από τον Δικαιούχο, η ΥΔ επιστρέφει την νέα έκδοση του ΤΔΠ μέσω του ΠΣ ΕΠΑ στον Δικαιούχο για τις απαιτούμενες διορθώσεις/συμπληρώσεις.

Προτάσεις τροποποίησης που επιφέρουν ουσιώδεις μεταβολές στα στοιχεία της Πράξης προτείνεται να μη γίνονται αποδεκτές, εφόσον:

- μεταβάλλουν ουσιαστικά το φυσικό αντικείμενο και τους στόχους της Πράξης ή την εφαρμογή των όρων του, επιφέροντας αλλοιώσεις ή αρνητική επίδραση στους στόχους του άξονα προτεραιότητας και στην σκοπιμότητα της Πράξης ή/και ακυρώνοντας ή διαφοροποιώντας το λειτουργικό αποτέλεσμα και τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της Πράξης, ή/και
- αλλοιώνονται άμεσα ή έμμεσα οι κανόνες του ανταγωνισμού και ακυρώνονται τα προσδοκώμενα αποτελέσματα στο κοινωνικό σύνολο.

γ.3 Έκδοση απόφασης τροποποίησης ή απόρριψης τροποποίησης

Κατόπιν εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης της Πράξης, η ΥΔ εισηγείται στον νόμιμο εκπρόσωπο την αποδοχή ή μη της τροποποίησης.

A. Αποδοχή τροποποίησης της Πράξης

Σε περίπτωση αποδοχής της τροποποίησης της Πράξης, οριστικοποιείται η νέα έκδοση του ΤΔΠ και εκδίδεται τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης. Η τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης δημοσιεύεται με όμοιο τρόπο με την αρχική Απόφαση Ένταξης. Οι τροποποιήσεις στοιχείων των ενταγμένων Πράξεων, σε καμία περίπτωση δεν αναιρούν ή μεταβάλλουν τις υποχρεώσεις των Δικαιούχων που ρητά αναφέρονται στην αρχική Απόφαση Ένταξης ή όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και τους δεσμεύουν καθ’

όλη τη διάρκεια υλοποίησης των Πράξεων, ανεξάρτητα από το πλήθος και το είδος των αλλαγών των στοιχείων των Πράξεων που πραγματοποιούνται.

B. Απόρριψη τροποποίησης της Πράξης

Σε περίπτωση απόρριψης της τροποποίησης της Πράξης, απορρίπτεται η νέα έκδοση του ΤΔΠ και ενημερώνεται ο Δικαιούχος για τους λόγους απόρριψης. Ο Δικαιούχος δεσμεύεται να υλοποιήσει την Πράξη σύμφωνα με την αρχική ή την τελευταία εν ισχύ Απόφαση Ένταξης.

δ. Ανάκληση πράξης

Στις περιπτώσεις που προκύπτει ανάγκη ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης, εφαρμόζεται η Διαδικασία Δ.10 «Ανάκληση Απόφασης Ένταξης»⁶. Σκοπός είναι η διακοπή της χρηματοδότησης μιας πράξης από ΠΑ του ΕΠΑ.

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρα 13,14,15

Η διαπίστωση της αναγκαιότητας ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης μιας πράξης μπορεί να προκύψει πριν ή μετά την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων (ΝοΔε), ιδίως:

- Από το Δικαιούχο, με την υποβολή σχετικού αιτήματος στο οποίο αναγράφονται και τεκμηριώνονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Ένταξης ή άλλος λόγος, πχ ένταξη του έργου σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα.
- Από την ΥΔ, όπου κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης της πράξης διαπιστώνονται σοβαρές δυσκολίες στην ανάληψη ΝοΔΕ και δεν δίνεται έγκριση τυχόν παράτασης πλέον του 18μηνου.
- Λόγω μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης πράξεων του ΣΔΕ ή του ΠΔΕ ή τους γενικούς ή ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης.

⁶ Η Διαδικασία Δ.10 δεν έχει εκδοθεί κατά το χρόνο συγγραφής του εγχειριδίου. Στη παρούσα ενότητα αποτυπώνονται οι σχετικές προβλέψεις του Ν.4635/2019 και της ΥΑ ΣΔΕ. Οι εκπαιδευόμενοι οφείλουν να συμβουλευόνται τον ιστοχώρο του ΕΠΑ (era.gov.gr) για την πληρέστερη ενημέρωσή τους αναφορικά με την υπό έκδοση διαδικασία.

- Λόγω μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου σε συστάσεις στο πλαίσιο επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ ελέγχων
- Μετά από διαπιστωμένη απάτη βάσει σχετικού αποδεικτικού εγγράφου, όπως απόφασης/ πορίσματος αρμόδιας δικαστικής αρχής.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η ΥΔ με έγγραφη ειδοποίηση προς τον Δικαιούχο αποτυπώνει τα προβλήματα/αποκλίσεις που έχουν εντοπιστεί, προσδιορίζει διορθωτικές ενέργειες και ορίζει το χρονικό διάστημα, εντός του οποίου θα πρέπει αυτές να έχουν ολοκληρωθεί. **Η προθεσμία συμμόρφωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες.**

Η ΥΔ εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής διορθωτικών μέτρων από το Δικαιούχο για την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Εφόσον διαπιστωθεί μη συμμόρφωση ή/ και μη διενέργεια των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών, εντός της ορισμένης περιόδου, η ΥΔ δύναται να προβεί στην ανάκληση της Απόφασης Ένταξης.

Η ΥΔ εισηγείται στο αρμόδιο όργανο την έκδοση Απόφασης Ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης, η οποία κοινοποιείται στο Δικαιούχο, ενώ παράλληλα ξεκινούν και οι ενέργειες διαγραφής της πράξης από τη σχετική ΣΑ με σκοπό τη διακοπή της χρηματοδότησης. Εφόσον απαιτείται εφαρμόζεται αναλογικά η ΚΥΑ 126829/ΕΥΘΥ 1217/8.12.2015 (Β' 2784) «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014–2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014».

Η απόφαση ανάκλησης της Απόφασης Ένταξης, αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

ε. Ολοκλήρωση πράξης

Όταν μια πράξη έχει ολοκληρωθεί εκδίδεται Απόφαση Ολοκλήρωσης σύμφωνα με τη [Διαδικασία Δ.9 «Ολοκλήρωση πράξεων»](#)⁷.

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

⁷ Η Διαδικασία Δ.9 δεν έχει εκδοθεί κατά το χρόνο συγγραφής του εγχειριδίου. Στη παρούσα ενότητα αποτυπώνονται οι σχετικές προβλέψεις του Ν.4635/2019 και της ΥΑ ΣΔΕ. Οι εκπαιδευόμενοι οφείλουν να συμβουλευονται τον ιστοχώρο του ΕΠΑ (epa.gov.gr) για την πληρέστερη ενημέρωσή τους αναφορικά με την υπό έκδοση διαδικασία.

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρα 18,19,20

Μία πράξη θεωρείται ολοκληρωμένη όταν:

- έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο, δηλ. έχει περατωθεί φυσικά, έχει παραληφθεί και πιστοποιηθεί το σύνολο των εργασιών της πράξης, ή έχει εκτελεστεί πλήρως και
- έχει ολοκληρωθεί το οικονομικό αντικείμενο, δηλ. έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τους δικαιούχους και έχει καταβληθεί στους δικαιούχους η αντίστοιχη δημόσια συμμετοχή.

Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης, ο Δικαιούχος, επικαιροποιεί, εφόσον απαιτείται, το ΤΔΠ ώστε να αποτυπώνεται η υλοποίηση της πράξης σε πραγματικό πλέον και όχι προγραμματικό επίπεδο και υποβάλλει το Δελτίο Επίτευξης Δείκτη.

Το τελικό ΤΔΠ, μαζί με το σχετικό τεκμηριωτικό υλικό ολοκλήρωσης της πράξης, και το Δελτίο Επίτευξης Δείκτη υποβάλλεται στην ΥΔ, προκειμένου να οριστικοποιηθεί.

Η ΥΔ προβαίνει στην εξέταση των συνολικών στοιχείων ολοκλήρωσης της πράξης και του τελικού ΤΔΠ, σύμφωνα με την εγκεκριμένη Απόφαση Ένταξης. Μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία ή να προβεί σε Έκτακτη Επιτόπια Επιθεώρηση.

Ο έλεγχος ολοκλήρωσης της πράξης (διοικητικά ή/ και μετά την επιτόπια επιθεώρηση) μπορεί να οδηγήσει σε εντοπισμό ή μη ευρημάτων:

- Εάν δεν εντοπιστούν ευρήματα, η ΥΔ προχωρά στην έκδοση Απόφασης Ολοκλήρωσης Πράξης.
- Εάν εντοπιστεί εύρημα κατά την έκτακτη Επιτόπια Επιθεώρηση, η καταγραφή γίνεται στην έκθεση ελέγχου. Εάν εντοπιστεί εύρημα διοικητικά, η ΥΔ συντάσσει σχετικό έγγραφο, στο οποίο καταγράφει το εύρημα και την εισήγησή της για την επιβολή τυχόν διορθωτικών μέτρων. Αντιστοίχως, σχετικά μέτρα πρέπει να ληφθούν και στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος δεν έχει συμμορφωθεί σε συστάσεις που του είχαν επιβληθεί σε προγενέστερες επαληθεύσεις/ επιθεωρήσεις/ ελέγχους.

Στην Απόφαση Ολοκλήρωσης Πράξης, αναφέρονται μεταξύ άλλων η ολοκλήρωση του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου της πράξης, η επίτευξη των δεικτών, η τήρηση των υποχρεώσεων που ανέλαβε ο δικαιούχος με την απόφαση ένταξης και οι υποχρεώσεις του μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Η απόφαση ολοκλήρωσης έργου εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο, και κοινοποιείται στον δικαιούχο, με συνημμένο το εγκεκριμένο τελικό Τεχνικό Δελτίο Πράξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ

Οι διοικητικές επαληθεύσεις, οι επιτόπιες επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι που διενεργούνται στις ενταγμένες πράξεις στοχεύουν τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών και στη διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης των έργων, με βάση τα οριζόμενα στις αποφάσεις ένταξης, τις αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις (ΝοΔε) και το εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο.

Η διαδικασία του ΣΔΕ ΕΠΑ που συνδέεται με τους ελέγχους πράξεων είναι η [Δ.8 «Διενέργεια επαληθεύσεων και ελέγχων»⁸](#)

Το ισχύον θεσμικό Πλαίσιο είναι:

- Νόμος 4635/2019: άρθρο 129, παρ. Β.
- ΥΑ ΣΔΕ: άρθρο 15

Οι διοικητικές επαληθεύσεις, οι επιτόπιες επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι στο πλαίσιο του ΣΔΕ του ΕΠΑ δεν υποκαθιστούν α) την ελεγκτική αρμοδιότητα άλλων οργάνων, όπως ενδεικτικά το Ελεγκτικό Συνέδριο, την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, τη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων, καθώς επίσης ούτε τις υποχρεώσεις των Δικαιούχων έναντι αυτών και β) τους λοιπούς ελέγχους που πραγματοποιούνται, όπως κατά την υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης των Δικαιούχων, διενέργειας πληρωμών κ.α. από την αρμόδια Υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης (ΓΔΟΥ Υπουργείου ή αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας αντίστοιχα).

α. Όργανα ελέγχου και διαδικασίες ελέγχου του ΕΠΑ

α.1 Όργανα Ελέγχου

Τα όργανα ελέγχου που προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του ΕΠΑ είναι:

- α) οι ΥΔ, οι οποίες διενεργούν διοικητικές επαληθεύσεις και επιτόπιες επιθεωρήσεις.
- β) η ΔιΔιΕΠ, η οποία διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις.

⁸ Η Διαδικασία Δ.8 δεν έχει εκδοθεί κατά το χρόνο συγγραφής του εγχειριδίου. Στη παρούσα ενότητα αποτυπώνονται οι σχετικές προβλέψεις του Ν.4635/2019 και της ΥΑ ΣΔΕ. Οι εκπαιδευόμενοι οφείλουν να συμβουλευόνται τον ιστοχώρο του ΕΠΑ (epa.gov.gr) για την πληρέστερη ενημέρωσή τους αναφορικά με την υπό έκδοση διαδικασία.

γ) ad hoc ομάδες ελέγχου, οι οποίες διενεργούν ελέγχους με απόφαση του Υπουργού που εποπτεύει το ΕΠΑ.

α.2 Διοικητικές Επαληθεύσεις

Οι διοικητικές επαληθεύσεις, διενεργούνται βάσει δικαιολογητικών εγγράφων και δεν απαιτούν επιτόπια παρουσία του ελεγκτικού οργάνου στην έδρα του Δικαιούχου ή στον τόπο υλοποίησης του έργου,

Οι διοικητικές επαληθεύσεις διενεργούνται από τις ΥΔ με βάση τα στοιχεία των έργων που υποβάλλονται από τους Δικαιούχους, και πραγματοποιούνται τουλάχιστον μία φορά κατά την υλοποίηση του έργου.

Σκοπός των διοικητικών επαληθεύσεων είναι η επαλήθευση των δαπανών και της παράδοσης του φυσικού αντικείμενου της πράξης, σύμφωνα με τους όρους και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο Δικαιούχος για την υλοποίηση της Πράξης που αποτυπώνονται στην Απόφαση Ένταξης και στις συναφθείσες ΝΟΔΕ.

α.3 Επιτόπιες Επιθεωρήσεις

Οι επιτόπιες επιθεωρήσεις καλύπτουν διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των έργων και πραγματοποιούνται στην έδρα του Δικαιούχου ή/ και στον τόπο υλοποίησης του έργου, εάν το φυσικό αντικείμενο του έργου δεν είναι δυνατό να επαληθευτεί στην έδρα του Δικαιούχου.

Οι επιτόπιες επιθεωρήσεις διενεργούνται δειγματοληπτικά από τις ΥΔ και έχουν ως σκοπό την επιβεβαίωση:

- ότι τα έργα όντως εκτελούνται και τηρούν το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.
- ότι τα παραδιδόμενα προϊόντα, έργα ή/και παρεχόμενες υπηρεσίες συμμορφώνονται πλήρως με τους όρους της Απόφασης Ένταξης, τις αναληφθείσες ΝΟΔΕ και με το εφαρμοστέο δίκαιο.
- της ακρίβειας και της ορθότητας των στοιχείων που υποβάλλει ο Δικαιούχος στο ΔΩΠ, όσον αφορά στην πρόοδο υλοποίησης του έργου, καθώς και στην επίτευξη της τιμής των δεικτών και των παραδοτέων (ΔΕΔ).
- της επιχειρησιακής ικανότητας του Δικαιούχου να υλοποιήσει το έργο.
- της τήρησης των εγγράφων που εξασφαλίζουν επαρκή διαδρομή ελέγχου,
- της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας.
- της τήρησης των οριζόντιων πολιτικών και αρχών (όπου απαιτείται).

Επιτόπιες επιθεωρήσεις μπορεί να διενεργεί και η Δι.Δι.Ε.Π, για την επιβεβαίωση των ανωτέρω σκοπών, καθώς επίσης για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικής εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων ή καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στις ΥΔ.

Ειδικότερα, οι επιτόπιες επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται σε τακτική βάση, σύμφωνα με το εγκεκριμένο **ετήσιο πρόγραμμα επιτόπιων επιθεωρήσεων, αλλά και εκτάκτως**, μετά τη διαπίστωση σχετικής ανάγκης, λόγω ύπαρξης σημαντικού κινδύνου σε έργα, λόγω καταγγελιών ή υπονοιών απάτης ή ενδείξεων για την ύπαρξη παραβάσεων του εφαρμοστέου δικαίου.

Έκτακτες επιτόπιες επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται επίσης και εάν από την εξέταση των στοιχείων που υποβάλλονται από τους Δικαιούχους κατά την ολοκλήρωση του έργου, δεν είναι δυνατόν να επιβεβαιωθεί διοικητικά η ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου, η τιμή των δεικτών, η λειτουργικότητα του έργου κλπ. (βλ. Ολοκλήρωση Πράξης).

Σε περίπτωση που κατά την ολοκλήρωση της επιτόπιας επιθεώρησης δεν είναι διαθέσιμο το σύνολο των στοιχείων τεκμηρίωσης που απαιτούνται, τότε η Ομάδα Επιθεώρησης ζητεί την **αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων** εγγράφως από το Δικαιούχο εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

α.4 Έλεγχοι που διενεργούνται από ad hoc ομάδες, κατόπιν σχετικής υπουργικής απόφασης.

Έλεγχοι στα έργα διενεργούνται δειγματοληπτικά με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για το ΕΠΑ, με την οποία συνιστώνται ad hoc ομάδες ελέγχου, που μπορεί να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένους στο «Μητρώο Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους» της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί, να ανατίθεται η διενέργεια των ελέγχων σε ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017. ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017.

β. Εκθέσεις Ελέγχων

Με το πέρας της επιτόπιας επιθεώρησης ή τη λήψη συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον έχουν ζητηθεί, η Ομάδα Επιθεώρησης συντάσσει την **Έκθεση επιτόπιας**

επιθεώρησης. Εφόσον κατά τη διάρκεια σύνταξης της Έκθεσης θεωρηθεί σκόπιμο, η Ομάδα Επιθεώρησης δύναται να ζητήσει επιπλέον, συμπληρωματικά στοιχεία.

Στην έκθεση καταγράφονται, κατ' ελάχιστον, οι πραγματοποιηθείσες ελεγκτικές εργασίες, τα αποτελέσματά τους και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση τυχόν αποκλίσεων.

Τα αποτελέσματα της Έκθεσης κοινοποιούνται στο Δικαιούχο, επί της οποίας ο Δικαιούχος μπορεί να διατυπώσει αντιρρήσεις.

Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την υπηρεσία που διενήργησε την επιτόπια επιθεώρηση.

Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο Όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση.

Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων, η Έκθεση οριστικοποιείται.

γ. Συνέπειες των ελέγχων

Εφόσον, βάσει των αποτελεσμάτων της Έκθεσης δημιουργείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης από το Δικαιούχο, εφαρμόζεται αναλογικά η υπό στοιχεία 126829/ΕΥΘΥ 1217/8.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρημα-τοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του ν. 4314/2014» (Β' 2784).

Κατά την επιβολή κυρώσεων τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

Σύνοψη Ενότητας 3

Στην Ενότητα 3 αποτυπώθηκαν τα βασικά εργαλεία παρακολούθησης των πράξεων έως την ολοκλήρωσή τους και η διαδικασία τροποποίησης της πράξης, εφόσον προκύπτει σχετική ανάγκη κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής της.

Τέλος αποτυπώθηκαν οι βασικές πτυχές και διαδικασίες ελέγχου του ΕΠΑ 2021-2025.

Επισημαίνεται ότι οι διαδικασίες του ΣΔΕ που αποτυπώνονται στην Ενότητα 3 είναι είτε σε διαδικασία επικαιροποίησης, είτε σε διαδικασία αρχικής έκδοσης. Στο πλαίσιο αυτό οι εκπαιδευόμενοι οφείλουν να συμβουλευονται τον ιστοχώρο του ΕΠΑ (epa.gov.gr) για την πληρέστερη ενημέρωσή τους αναφορικά με την υπό έκδοση διαδικασία.

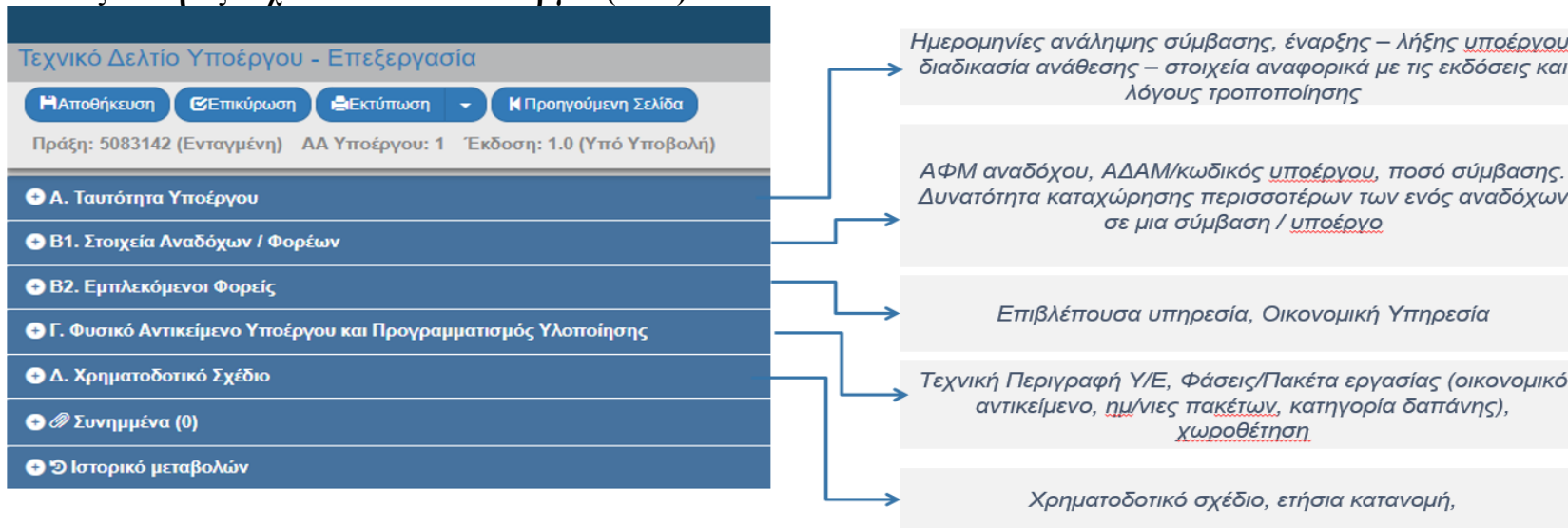
Πρακτικά Παραδείγματα - Εργαστήρια Ενότητας 3

Εργαστήρι 5: Προετοιμασία Τεχνικού Δελτίου Υποέργου στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΑ

Η παρακολούθηση των πράξεων υλοποιείται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και της λειτουργικής περιοχής «Παρακολούθηση»

The screenshot shows the 'Παρακολούθηση' (Monitoring) section of the EOPIS system. The main header includes navigation tabs: 'Επιλογή & έγκριση', 'Παρακολούθηση', 'Βοηθητικές Εργασίες', and 'Υποστηρικτικές ενέργειες'. A '+ Δημιουργία' (Create) button is visible in the top right. The left sidebar contains a menu with items: 'Έλεγχος Νομιμότητας Δημοσίων Συμβάσεων 3.1', 'Τεχνικό Δελτίο Υποέργου 3.2' (highlighted), 'Αίτημα Κατανομής 3.3', 'Δελτίο Δήλωσης Δαπάνης 3.4', 'Δελτίο Επίτευξης Δεικτών 3.6', and 'Δελτίο Ορίμανσης 3.7'. The main content area is titled 'Τεχνικό Δελτίο Υποέργου' and features search filters for 'Κωδικός Πράξης (MIS)', 'ΑΑ Υποέργου', and 'Πρόσκληση (AA)'. There are also checkboxes for 'Σε Ισχύ' and a dropdown for 'Επιλέξτε Κατάσταση Δελτίου'. Below the filters, there are buttons for 'Αναζήτηση' (Search) and 'Καθαρισμός' (Clear). A large blue banner at the bottom of the main area displays the message 'Δεν υπάρχουν αποτελέσματα' (No results found).

Βασικές ενότητες Τεχνικού Δελτίου Υποέργου (ΤΔΥ) – Δελτίο 3.2

ΤΜΗΜΑ Α: Ταυτότητα Υποέργου: Υπάρχουν πεδία που προ-συμπληρώνονται από το ΠΣ ΕΠΑ βάσει των στοιχείων του υποέργου που έχουν αποτυπωθεί στο ΤΔΠ ή στοιχεία που αφορούν στην κατηγορία και των α/α της έκδοσης του ΤΔΥ (αρχική, τροποποίηση, επικαιροποίηση, ολοκλήρωση, λύση), καθώς και πεδία που συμπληρώνονται από τον Δικαιούχο, βάσει των στοιχείων της ΝΟΔΕ (ημερομηνίες έναρξης - λήξης της σύμβασης, αντικείμενο και αιτιολογία τροποποίησης του δελτίου κλπ).

Α. Ταυτότητα Υποέργου			
Γενικά Στοιχεία Υποέργου από ΤΔΠ αναφοράς			
Πράξη:	5083142	Εκσυγχρονισμός 2ου δημοτικού σχολείου Αμπελοκήπων	Ενταγμένη
Υποέργο:	1	ΜΕΛΕΤΗ	
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα:	62	Άξονας Προτεραιότητας:	3.8
Ρήτρα:	Όχι	ΦΠΑ Ανακτήσιμος:	Όχι
Κρατική Ενίσχυση:	Όχι	Είδος Υποέργου:	5001 - ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δικαιούχος Υποέργου:	40105005 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ		
Πρόσκληση:	5266		
Φορέας Παρακολούθησης:	10107005		
ΑΤΠ Υποέργου:	1117		

Κατηγορία Έκδοσης: Αρχική

Τίτλος Υποέργου: ΜΕΛΕΤΗ

Το Υποέργο αντιστοιχεί σε / περιλαμβάνει: Μία Πλήρη Σύμβαση

Έλεγχος Νομιμότητας: 🔍

Είδος Ανάθεσης: Απευθείας ανάθεση (άρ. 118)

Ημερομηνία έναρξης υποέργου / επιλεξιμότητας: 01-10-2022 📅

Ημερομηνία Λήξης υποέργου: 01-12-2022 📅

Ημ/νία Ανάληψης Νομικής Δέσμευσης: 01-10-2022 📅

Ημ/νία Τροποποίησης: πχ: 30-12-2000 📅

Ειδικά θέματα: 1. Κανένα

Αντικείμενο τροποποίησης: Χρονοδιάγραμμα Οικονομικό Αντικείμενο Φυσικό Αντικείμενο Λοιπά

Αιτιολογία:

Σε περίπτωση ταυτόχρονης Τροποποίησης ΤΔΠ και ΤΔΥ Αυτόματη έγκριση ΤΔΥ με ΤΔΠ

Αντικείμενο τροποποίησης: Χρονοδιάγραμμα Οικονομικό Αντικείμενο Φυσικό Αντικείμενο Λοιπά

Αιτιολογία:

Σε περίπτωση ταυτόχρονης Τροποποίησης ΤΔΠ και ΤΔΥ Αυτόματη έγκριση ΤΔΥ με ΤΔΠ

ΤΜΗΜΑ Β1. Ανάδοχοι: παρατίθενται τα στοιχεία των φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση του υποέργου και προς τους οποίους διενεργούνται οι πληρωμές (ο/οι αναδόχος/οι στην περίπτωση υποέργων με ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ο Δικαιούχος σε περίπτωση υποέργου αρχαιολογίας ή υλοποίησης με ίδια μέσα κλπ), τα στοιχεία ΑΔΑΜ/ΑΔΑ, καθώς και τα οικονομικά στοιχεία ανάθεσης.

Β1. Στοιχεία Αναδόχων / Φορέων

Ανάδοχοι:

Δείξε 10 εγγραφές Αναζήτηση: Αναζήτηση

+ Προσθήκη

ΑΦΜ	Επωνυμία	ΑΔΑΜ	Ποσό	Ενέργειες
090166291	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	10.000,00	
		ΣΥΝΟΛΑ	10.000,00	

Εμφανίζονται 1 έως 1 από 1 εγγραφές

Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Προσθήκη / Επεξεργασία Αναδόχου / Φορέα

ΑΦΜ * 090166291 ΔΟΥ 1104 Δ ΑΘΗΝΩΝ Ενημέρωση Στοιχείων από TAXIS

Χώρα * 1 Ελλάδα

Επωνυμία * ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τύπος Προσώπου Νομικό

Διεύθυνση * ΝΙΚΗΣ 5 Τ.Κ 10557 Πόλη * ΑΘΗΝΑ

ΑΔΑΜ Σύμβασης: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ Ποσό Αναδόχου / Φορέα (Συνολική ΔΔ):

Ενεργός στο ΤΔΥ: Ναι Σχέση με το υποέργο: 1. Βασικός-Κύριος Ανάδοχος

Σχόλια:

Αποδοχή Κλείσιμο

ΤΜΗΜΑ Β2. Εμπλεκόμενοι φορείς: παρατίθενται τα στοιχεία της επιβλέπουσας υπηρεσίας, η οποία παρακολουθεί, επιβλέπει, ελέγχει και παραλαμβάνει το φυσικό αντικείμενο του υποέργου, καθώς και της οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδια για την οικονομική διαχείριση του υποέργου (εκτελεί τις πληρωμές κλπ).

B2. Εμπλεκόμενοι Φορείς

Επιβλέπουσα υπηρεσία:

Στοιχεία του Υπευθύνου του Υποέργου / Αρμόδιου για Επικοινωνία:

Όνοματεπώνυμο:	<input type="text"/>	Θέση στο Φορέα:	<input type="text"/>		
Διεύθυνση:	<input type="text"/>	Τηλέφωνο:	<input type="text"/>	E-mail:	<input type="text"/>

Οικονομική Υπηρεσία:

Στοιχεία του Υπευθύνου του Υποέργου / Αρμόδιου για Επικοινωνία:

Όνοματεπώνυμο:	<input type="text"/>	Θέση στο Φορέα:	<input type="text"/>		
Διεύθυνση:	<input type="text"/>	Τηλέφωνο:	<input type="text"/>	E-mail:	<input type="text"/>

Τμήμα Γ. Φυσικό Αντικείμενο Υποέργου και Προγραμματισμός Υλοποίησης: παρατίθεται (α) συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου του υποέργου, με αναφορά στα βασικά τεχνικά/λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά, με τρόπο ώστε να γίνεται άμεσα αντιληπτό σε τι αφορά το υποέργο, (β) στοιχεία σχετικά με τον προγραμματισμό εκτέλεσής ανά φάση ή πακέτα εργασίας και τα παραδοτέα (ο Δικαιούχος πρέπει να ορίσει τουλάχιστον μία φάση / πακέτο εργασίας για κάθε υποέργο, καθώς και το/τα σχετικό/α παραδοτέο/α ανά φάση / πακέτο εργασίας) και (γ) την χωροθέτηση του υποέργου.

Γ. Φυσικό Αντικείμενο Υποέργου και Προγραμματισμός Υλοποίησης

Τεχνική Περιγραφή:

Φάσεις / Πακέτα Εργασίας:

Δείξε: 10 εγγραφές Αναζήτηση:

[+ Προσθήκη](#)

ΑΑ	Περιγραφή Φάσης / Πακέτα Εργασίας	Παραδοτέα	Συνολική ΔΔ	Επιλέξιμη ΔΔ	Ημ. Έναρξης	Ημ. Λήξης	Ενέργειες
1	ΦΑΣΗ Α) Με την υπογραφή	Μελέτη 1/2	5.000,00	5.000,00	20-10-2022	31-10-2022	
2	ΦΑΣΗ Β) Ολοκλήρωση	Μελέτη 2/2	5.000,00	5.000,00	31-10-2022	01-09-2022	
ΣΥΝΟΛΑ			10.000,00	10.000,00			

Εμφανίζονται 1 έως 2 από 2 εγγραφές Πρώτη Προηγούμενη 1 Επόμενη Τελευταία

Χωροθέτηση:

[+ Προσθήκη](#)

ΑΑ	Γεωγραφική Περιοχή (Περιφέρεια - Νομός / ΟΤΑ)	Κωδικός	Ποσοστό	Ενέργειες
1	Αττικής - Αθηνών - Αθηναίων	703	100,00	
ΣΥΝΟΛΑ			100,00	

Οδηγίες από ΔΑ για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υποβολή ΔΔΔ

Τμήμα Δ. Χρηματοδοτικό Σχέδιο: παρατίθενται τα στοιχεία που αναλύουν το οικονομικό αντικείμενο του υποέργου και ειδικότερα τη δημόσια δαπάνη του υποέργου ως προς την κατανομή της σε συγκεκριμένες κατηγορίες δαπάνης. Για τις ανάγκες συμπλήρωσης του εν θέματι τμήματος, δημόσια δαπάνη θεωρείται η δαπάνη που παρακολουθείται σε όλα τα στάδια υλοποίησης του υποέργου μέχρι την ολοκλήρωσή του, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής της (ΠΔΕ, τακτικός π/υ, συμμετοχή φορέα, ιδιωτική συμμετοχή κλπ).

Δ. Χρηματοδοτικό Σχέδιο

Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης Πράξης ανα Κατηγορία Δαπάνης - Δαπάνες Βάσει Παραστατικών:

+ Προσθήκη

Κατηγορία Δαπάνης	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Σχόλια	Ενέργειες
<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 5px;">A.1 Άμεσες δαπάνες</div>	a. Ποσο χωρίς ΦΠΑ: <input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/> b. ΦΠΑ: <input style="width: 80%;" type="text"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>	<div style="border: 1px solid #ccc; height: 100px;"></div>	✕
	<input style="width: 80%;" type="text"/>	<input style="width: 80%;" type="text"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>		
	ΣΥΝΟΛΑ <input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>		
Συνολική Δημόσια Δαπάνη χωρίς Φ.Π.Α. :	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>				
Συνολική Δημόσια Δαπάνη:	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη:	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>		
Ιδιωτική Συμμετοχή:	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>	Μη Επιλέξιμη:	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>		
Συνολικό Κόστος:	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	Μη Ενισχυόμενος Π/Υ:	<input style="width: 80%;" type="text" value="0,00"/>		

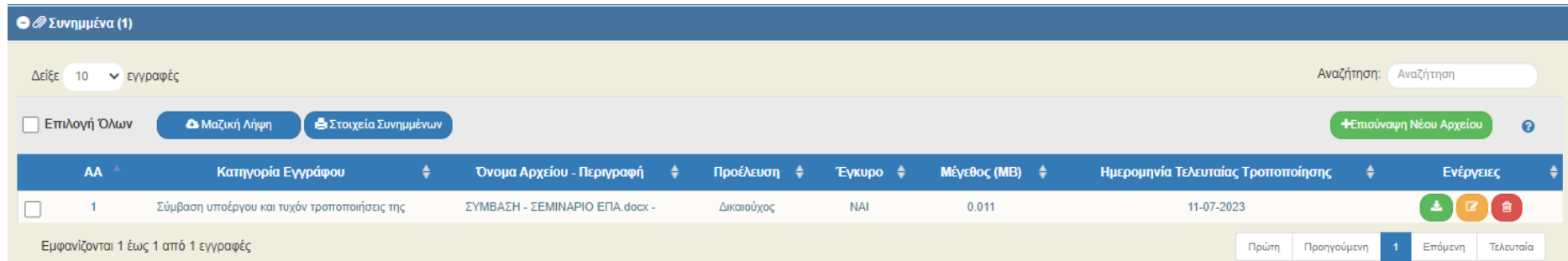
Ετήσια Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης (με ΦΠΑ):

+ Προσθήκη

Έτος	Συνολική Δημόσια Δαπάνη	Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη	Ενέργειες
<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 2px; display: inline-block;">2022</div>	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	✕
ΣΥΝΟΛΑ	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	<input style="width: 80%;" type="text" value="10.000,00"/>	

ΤΜΗΜΑ Ε. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ: συμπληρώνεται από την ΥΔ κατά τη διαδικασία ελέγχου του ΤΔΥ.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ Ο ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ: παρατίθενται τα αποδεικτικά έγγραφα που έχει επισυνάψει ο Δικαιούχος στο πλαίσιο της ΝΟΔΕ και ανάλογα με την έκδοση του ΤΔΥ (πχ σε αρχική έκδοση, την αναρτημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ, σε περίπτωση τροποποίησης, τη σύμβαση τροποποίησης, σε περίπτωση ολοκλήρωσης, τα έγγραφα ολοκλήρωσης του υποέργου (πρωτόκολλα παραλαβής κλπ)

The screenshot shows a web interface for document management. At the top, it indicates 'Συνημμένα (1)'. Below this, there are search and filter options. A table lists the documents with columns for ID, Category, Name, Author, Status, Size, Last Update, and Actions. One document is listed: '1 Σύμβαση υποέργου και τυχόν τροποποιήσεις της ΣΥΜΒΑΣΗ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΠΑ.docx - Δικαιούχος' with a size of 0.011 MB and a last update date of 11-07-2023. The interface also includes buttons for 'Μαζική Λήψη', 'Στοιχεία Συνημμένων', and 'Επιλογή Όλων'.

AA	Κατηγορία Εγγράφου	Όνομα Αρχείου - Περιγραφή	Προέλευση	Έγκυρο	Μέγεθος (MB)	Ημερομηνία Τελευταίας Τροποποίησης	Ενέργειες
1	Σύμβαση υποέργου και τυχόν τροποποιήσεις της	ΣΥΜΒΑΣΗ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΠΑ.docx -	Δικαιούχος	ΝΑΙ	0.011	11-07-2023	

Ε.Π.
**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**
LIFE

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πηγές

- Νόμος 4635/2019.
- Η αριθ. 62564/4.6.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025».
- Εγχειρίδιο Διαδικασιών Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΠΑ 2021-2025 (http://epa.gov.gr/?page_id=244)
- Η αριθ. 38/31.8.2020 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου της 31-8-2020 «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025» (Α' 174).
- Η αριθ. πρωτ. 64957/10.6.2021 (Β' 2548) Υπουργική Απόφαση «Μεταφορά συνεχιζόμενων πράξεων εθνικού σκέλους ΠΔΕ 2021 στα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 και ρυθμίσεις χρονοδιαγράμματος έγκρισης των Προγραμμάτων».
- Η με αριθ. πρωτ. 126518/22-11-2021 (Β' 5524) Υπουργική Απόφαση «Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης».

Πρότυπα – Υποδείγματα

Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΠΑ 2021-2025 περιλαμβάνει το σύνολο των Διαδικασιών, των πρότυπων εγγράφων, των οδηγιών και των διαγραμμάτων ροής εργασιών που αφορούν στην εφαρμογή του ΕΠΑ. Το Εγχειρίδιο, όπως επικαιροποιείται με νέες τυχόν νέες εκδόσεις, είναι διαθέσιμο στον ιστοχώρο του ΕΠΑ: http://epa.gov.gr/?page_id=244. Κατά τη συγγραφή του εκπαιδευτικού υλικού το αναρτημένο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ περιλαμβάνει:

ΚΩΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΠΟ epa.gov.gr
Δ1	Διαδικασία Ενεργοποίηση προγράμματος και έκδοση πρόσκλησης	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ1 E1	Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ1 E2	Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ)	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ1 E3	Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ1 E4	Σχέδιο Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ1 Oδ1	Οδηγίες συμπλήρωσης Τεχνικού Δελτίου Πράξης	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ1 Oδ2	Οδηγός Αξιολόγησης Προτάσεων	1-7-2021	σύνδεσμος
	Πίνακας Κριτηρίων – Στάδιο Α,Β Αξιολόγησης	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ1 Oδ3	Οδηγίες συμπλήρωσης Πρόσκλησης/ΑΠΧ	14-10-2022	σύνδεσμος
Δ2	Επιλογή και έγκριση έργου	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ2 E1	Επιστολή για υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων για την εξέταση της πρότασης.	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ2 E2	Απόφαση απόρριψης πρότασης	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ2 E3	Πίνακας κατάταξης θετικά αξιολογημένων προτάσεων (Προσωρινός/ Οριστικός)	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ2 E4	Απόφαση ένταξης	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ3	Μεταφορά συνεχιζόμενων έργων	1-7-2021	σύνδεσμος

Δ4 *	Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργων	1-7-2021	Υπό αναθεώρηση
Δ4 E1 *	Δελτίο παρακολούθησης προόδου υλοποίησης πράξης	1-7-2021	Υπό αναθεώρηση
Δ4 E2	Ειδοποίηση περί υποχρέωσης ανάληψης κύριας νομικής δέσμευσης (ΝοΔε)	1-7-2021	σύνδεσμος
[Δ4 E3]*	Τεχνικό Δελτίο Υποέργου	1-7-2021	Υπό έκδοση
[Δ4 E4]*	Δελτίο Ωρίμανσης Πράξης	1-7-2021	Υπό έκδοση
[Δ4 E5]*	Δελτίο Επίτευξης Δείκτη	1-7-2021	Υπό έκδοση
[Δ4 Οδ1]*	Οδηγίες συμπλήρωσης Τεχνικού Δελτίου Υποέργου	1-7-2021	Υπό έκδοση
Δ5 *	Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης	1-7-2021	Υπό αναθεώρηση
Δ5 E1	Αίτημα τροποποίησης απόφασης ένταξης έργου	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ5 E2 *	Τροποποίηση απόφασης ένταξης έργου	1-7-2021	Υπό αναθεώρηση
Δ6	Χρηματοδότηση έργων και πληρωμές	1-7-2021	σύνδεσμος
Δ6 E1	Γνώμη της ΥΔ για τη χρηματοδότηση των έργων	1-7-2021	

* Υπό διαδικασία έκδοσης/αναθεώρησης